

VYSOKÁ ŠKOLA BÁŇSKÁ - TECHNICKÁ UNIVERZITA OSTRAVA
EKONOMICKÁ FAKULTA

KATEDRA EVROPSKÉ INTEGRACE

Finanční nástroj JESSICA a jeho využití v České republice
Financial instrument JESSICA and Its Using in the Czech Republic

Student: Karin Weissová

Vedoucí bakalářské práce: Ing. Eva Minarčíková

Ostrava 2016

Zadání bakalářské práce

Student: **Karin Weissová**
Studijní program: B6202 Hospodářská politika a správa
Studijní obor: 6210R004 Eurospráva
Téma: **Finanční nástroj JESSICA a jeho využití v České republice**
Financial Instrument JESSICA and Its Using in the Czech Republic
Jazyk vypracování: čeština

Zásady pro vypracování:

1. Úvod
  2. Finanční nástroje regionálního rozvoje
  3. Charakteristika finančního nástroje JESSICA
  4. Implementace a využití finančního nástroje JESSICA v České republice se zaměřením na region Moravskoslezsko
  5. Závěr
- Seznam použité literatury
Seznam zkratk
Prohlášení o využití výsledků bakalářské práce
Seznam příloh
Přílohy

Seznam doporučené odborné literatury:

- WOKOUN, R., P. MATES a J. KADEŘÁBKOVÁ et al. *Základy regionálních věd a veřejné správy*. Plzeň: Aleš Čeněk, 2011. 474 s. ISBN 978-80-7380-304-9.
- STEJSKAL, Jan a Jaroslav KOVÁRNÍK. *Regionální politika a její nástroje*. Praha: Portál, 2009. 212 s. ISBN 978-80-7367-588-2.
- EUROPEAN COMMISSION and EUROPEAN INVESTMENT BANK. *JESSICA – UDF Typologies and Governance Structures in the context of JESSICA implementation*. Luxembourg: Publications Office for the European Union, 2010. 72 s. ISBN 978-92-861-1276-8.

Formální náležitosti a rozsah bakalářské práce stanoví pokyny pro vypracování zveřejněné na webových stránkách fakulty.

Vedoucí bakalářské práce: **Ing. Eva Minarčíková**

Datum zadání: 20.11.2015

Datum odevzdání: 06.05.2016

Ing. Boris Navrátil, CSc.
vedoucí katedry

prof. Dr. Ing. Dana Dluhošová
děkanka fakulty

„Prohlašuji, že jsem celou práci vypracovala samostatně. Přílohu č. 1, danou mi k dispozici, jsem samostatně doplnila.“

V Ostravě dne 6. 5. 2016

Karín Weissová

Tímto bych ráda poděkovala paní Ing. Evě Minarčíkové za odborné vedení mé bakalářské práce, za cenné rady a připomínky, které mi byly nápomocny a věnovaný čas při zpracování bakalářské práce.

Obsah

1 ÚVOD	5
2 FINANČNÍ NÁSTROJE REGIONÁLNÍHO ROZVOJE.....	7
2.1 TEORETICKÉ VYMEZENÍ REGIONÁLNÍHO ROZVOJE A REGIONU	7
2.2 TEORIE REGIONÁLNÍHO ROZVOJE.....	9
2.3 REGIONÁLNÍ POLITIKA.....	11
2.3.1 Příčiny vzniku regionální politiky.....	12
2.3.2 Vývoj regionální politiky	13
2.3.3 Nástroje regionální politiky.....	15
2.4 FINANČNÍ NÁSTROJE POLITIKY SOUDRŽNOSTI EVROPSKÉ UNIE.....	17
2.4.1 Obecná východiska politiky soudržnosti Evropské unie.....	17
2.4.2 Finanční nástroje politiky soudržnosti Evropské unie v období 2000-2006.....	20
2.4.3 Finanční nástroje politiky soudržnosti Evropské unie v období 2007-2013	24
2.4.4 Finanční nástroje politiky soudržnosti v Evropské unii v období 2014-2020.....	27
3 CHARAKTERISTIKA FINANČNÍHO NÁSTROJE JESSICA.....	30
3.1 DEFINICE A VYMEZENÍ POMOCI FINANČNÍHO NÁSTROJE JESSICA	32
3.1.1 Základní legislativní rámec finančního nástroje JESSICA	32
3.1.2 Projekty podporované v rámci iniciativy JESSICA	34
3.2 FUNGOVÁNÍ FINANČNÍHO NÁSTROJE JESSICA.....	36
3.2.1 Role Evropské investiční banky	37
3.2.2 Holdingový fond	38
3.2.3 Fond rozvoje měst	39
3.2.4 Výhody a nevýhody implementace finančního nástroje JESSICA.....	40
3.3 IMPLEMENTACE FINANČNÍHO NÁSTROJE JESSICA V EVROPSKÉ UNII	42
3.3.1 Základní zkušenosti vybraných zemí Evropské unie s implementací finančního nástroje JESSICA.....	44
4 IMPLEMENTACE A VYUŽITÍ FINANČNÍHO NÁSTROJE JESSICA V ČESKÉ REPUBLICE SE ZAMĚŘENÍM NA REGION MORAVSKOSLEZSKO	48
4.1 IMPLEMENTACE FINANČNÍHO NÁSTROJE JESSICA V REGIONÁLNÍCH OPERAČNÍCH PROGRAMECH.....	50
4.1.1 Implementace finančního nástroje JESSICA v regionu soudržnosti Jihovýchod ...	50

4.1.2 Implementace finančního nástroje JESSICA v regionu soudržnosti Severovýchod	54
4.1.3 Implementace finančního nástroje JESSICA v regionu soudržnosti Střední Morava	56
4.1.4 Implementace finančního nástroje JESSICA v OP Praha Konkurenceschopnost ..	58
4.2 IMPLEMENTACE FINANČNÍHO NÁSTROJE JESSICA V INTEGROVANÉM OP	60
4.3 IMPLEMENTACE FINANČNÍHO NÁSTROJE JESSICA V REGIONU SOUDRŽNOSTI MORAVSKOSLEZSKO	62
4.3.1 Implementační struktura finančního nástroje JESSICA v regionu soudržnosti Moravskoslezsko	63
4.3.2 Projety finančního nástroje JESSICA v regionu soudržnosti Moravskoslezsko.....	66
4.4 VYUŽITÍ FINANČNÍHO NÁSTROJE JESSICA V ČESKÉ REPUBLICE V OBDOBÍ 2014-2020 ..	72
5 ZÁVĚR.....	75
SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY	77
Seznam zkratk	83
Prohlášení o využití výsledků bakalářské práce	
Seznam příloh	
Přílohy	

1 Úvod

Politika hospodářské a sociální soudržnosti prošla za dobu své existence významným vývojem a v současné době ji řadíme mezi nejvýznamnější politiky Evropské unie. Nepostradatelnost politiky vzešla zejména kvůli prohlubování rozdílů mezi evropskými regiony. Celkový přístup k této problematice vychází z poznání, že samotné tržní prostředí mnohdy nestačí k tomu, aby byl zabezpečen vyvážený rozvoj na celém území státu.

Evropská komise vytvořila ve spolupráci s Evropskou investiční bankou a dalšími finančními institucemi v rámci programového období 2007-2013 čtyři společné iniciativy s cílem dosáhnout účinnější a udržitelnější politiky soudržnosti. Jednou z těchto iniciativ, které se týkají prosazování nástrojů finančního inženýrství, je iniciativa JESSICA. Tento finanční nástroj představuje převrat v klasickém financování zaměřených zejména na projekty udržitelného městského rozvoje. Jednou z nejdůležitějších potřeb souvisejících s obnovou měst a udržitelným rozvojem měst, kde trh nejvíce selhává, je například revitalizace brownfields. Regenerace těchto oblastí je již svou povahou finančně náročná a ve většině případů ji nelze realizovat bez veřejné podpory.

Cílem bakalářské práce je podat ucelený pohled na využití finančního nástroje JESSICA a jeho realizaci v České republice se zaměřením na region soudržnosti Moravskoslezsko.

Bakalářská práce je rozdělena do tří hlavních obsahových kapitol doplněných o úvod a závěr. V první obsahové kapitole „*Finanční nástroje regionálního rozvoje*“ je charakterizován regionální rozvoj a jeho dílčí nástroje sloužící k naplňování cílů hospodářské a sociální soudržnosti. V rámci kapitoly jsou také vymezeny důležité mezníky ve vývoji regionální politiky EU a jejich nástrojů.

Ve druhé obsahové kapitole „*Charakteristika finančního nástroje JESSICA*“ je představena iniciativa JESSICA, jako nástroj pro financování projektů městského rozvoje. V této kapitole je popsáno fungování nástroje, projekty podporované iniciativou a zejména nástin implementace ve vybraných státech Evropské unie.

Třetí obsahová kapitola „*Implementace a využití finančního nástroje JESSICA v České republice se zaměřením na region Moravskoslezsko*“ je soustředěna na působení iniciativy JESSICA v České republice, větší pozornost je následně přenesena na region soudržnosti Moravskoslezsko, který jako první nástroj implementoval do své struktury. Text je doplněn o příklady projektů, které ukazují konkrétní možnosti využití tohoto finančního nástroje.

Práce využívá metody deskripce, komparace a syntézy. Potřebné informace k bakalářské práci byly čerpány z knižních publikací autorů ale i zahraničních. Především však byly využity potřebné informace z oficiálních internetových stránek Evropské komise, Evropské investiční banky, Ministerstva místního rozvoje a jednotlivých regionálních rad regionů soudržnosti, včetně interních informací poskytnutých Regionální radou regionu soudržnosti Moravaskoslezsko.

2 Finanční nástroje regionálního rozvoje

Nástroje rozvoje v obecné rovině slouží jako pomůcky k výkonu, podpoře jakékoliv činnosti. V kontextu regionálního rozvoje lze *nástroj* označit jako **prostředek napomáhající k dosažení určitých rozvojových cílů daného území**. Existuje velké množství dílčích pohledů na nástroje rozvoje regionů, nicméně základní klasifikace dle charakteru nástrojů člení nástroje rozvoje na dvě hlavní skupiny a to na *finanční*, *nefinanční*, případně *regulativní nástroje*.¹

Regionální rozvoj je označován, jako komplex procesů, které probíhají uvnitř regionu a které se týkají pozitivních ekonomických, sociálních, environmentálních a jiných proměn regionu. Konkrétní představa o žádoucím rozvoji je spojena s vnímáním jednotlivých proměn ze strany příslušných aktérů. Rozvoj se stává veličinou, závislou ryze na hodnotové orientaci občanů lokálních autorit apod.² Podporou regionálního rozvoje se zabývá regionální politika, která představuje koncepční i výkonnou činnosti státních i regionálních institucí zaměřenou na stanovení hlavních směrů a strategických cílů v regionálním rozvoji a vytváření metod, postupů a zdrojů pro jejich realizaci.³

2.1 Teoretické vymezení regionálního rozvoje a regionu

Regionální rozvoj a otázky směřující k tomuto tématu, jsou poměrně novou záležitostí, působící zhruba 70 let, poprvé od 30. let 20. stol a v nové podobě od 50. let. Definice regionálního rozvoje není přesně dána, vzniká mnoho teorií, které se liší nejen samotným pojetím rozvoje, ale také vymezením hlavních aktérů a mechanismů. Regionální rozvoj přesto lze chápat ve dvou základních přístupech- praktickém a akademickém.

Dle *praktického chápání* je regionálním rozvojem míněno „vyšší využívání a zvyšování potenciálu předem vymezeného prostoru. Projevuje se tedy v lepší konkurenceschopnosti, životní úrovni obyvatel, stavu životního prostředí apod. Potenciál regionu lze hodnotit pomocí řady ukazatelů jako je hrubý domácí produkt, průměrné mzdy, kvalita infrastruktury. Toto praktické chápání regionálního rozvoje najdeme zejména

---

¹ Ministerstvo pro místní rozvoj. *Metodická podpora regionálního rozvoje*. [online]. 2014 [cit.17.02.2015]. Dostupný z: <http://www.regionálnírozvoj.cz/index.php/home.html>.

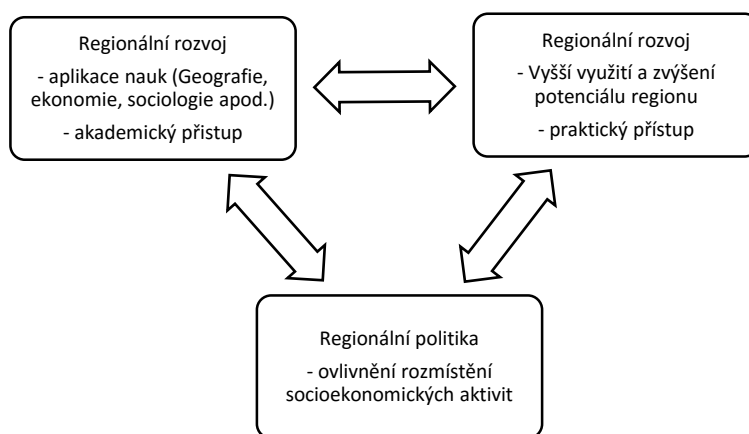
² Tamtéž.

³ NOVOTNÁ, Martina. *Regionální politika EU*. Studijní opora pro distanční vzdělávání. Ostrava: VŠB-TU, 2007. ISBN 978-80-248-1413-1.

v činnostech neakademických institucí- krajských, městských, obecních úřadech, soukromých institucí.“⁴

Akademický přístup chápe regionální rozvoj jako „aplikaci nauk ekonomie, geografie a sociologie. Řeší stavy, procesy a vztahy vymezeného území, které jsou ovlivněny přírodně-geografickými, sociálními a ekonomickými podmínkami v regionu. Prioritou je hledání příčin nežádoucích zákonitostí a následné hledání nástrojů pro ovlivnění těchto procesů.“⁵

Obrázek 2.1: Dvojí chápání regionálního rozvoje a regionální politiky

Zdroj: WOKOUN, MALINOVSKÝ, DAMBORSKÝ, BLAŽEK, 2008; vlastní úprava, 2015

Jak naznačuje obrázek 2.1, je zřejmý charakter rozdílu dvojího pojetí regionálního rozvoje a do jisté míry i jeho vzájemná závislost. Akademické pojetí regionálního rozvoje vytváří pro regionální politiku poznatky, které jsou následně použity pro praktické pojetí regionálního rozvoje. Jedná se zejména o charakteristiku regionů, jejich rozvojových potenciálů, nedostatků v rozvoji a hledání nástrojů regionální politiky. Regionální politika následně na základě získaných poznatků ovlivňuje regionální rozvoj a ten zpětně působí na regionální politiku.⁶

⁴ WOKOUN, R., J. MALINOVSKÝ, M. DAMBORSKÝ a J. BLAŽEK. *Regionální rozvoj – východiska regionálního rozvoje, regionální politika, teorie, strategie a programování*. Praha: Linde, a.s., 2008. s. 11. ISBN 978-80-7201-699-0.

⁵ WOKOUN, R., J. MALINOVSKÝ, M. DAMBORSKÝ a J. BLAŽEK. *Regionální rozvoj – východiska regionálního rozvoje, regionální politika, teorie, strategie a programování*. Praha: Linde, a.s., 2008. s. 11. ISBN 978-80-7201-699-0.

⁶ Tamtéž.

2.2 Teorie regionálního rozvoje

V průběhu 20. století se v rámci regionálního rozvoje řešila základní otázka, a to zda regionální rozvoj směřuje k vyrovnání rozdílů mezi regiony nebo rozdíly naopak více prohlubuje.

S tím souvisí i role státu a postavení ke státním intervencím v ekonomice a ve společnosti vůbec. V souvislosti s touto problematikou dochází k dalšímu rozdělení teorií regionálního rozvoje na dvě základní skupiny, a to teorie *regionální rovnováhy* a teorie *regionální nerovnováhy*.

Základní rozdíl mezi skupinami spočívá v tom, zda je přikládán větší význam mechanismům a procesům vedoucím k nivelizaci (vyrovnání rozdílů) nebo naopak procesy a mechanismy diferenciační (zvětšení rozdílů).⁷

V tabulce 2.1 je znázorněn vývoj názorů na roli státu v ekonomice a také přístupy k jednotlivým teoriím regionálního rozvoje a k regionální politice.

Tabulka 2.1: Teoretické přístupy regionálního rozvoje

Obecná paradigma	Charakteristické rysy	Regionální politika
Neoklasická (1920- 1940)	Prostorový vývoj tenduje k rovnováze, není nutno zasahovat do tržních procesů	„Dělníci za práci“, nástroje zvyšující mobilitu pracovních sil
Keynesiánská (1950- 1975)	Prostorový vývoj tenduje k nerovnováze	„Práce za dělníky“, nástroje podporující příliv investic do problémových regionů
Neomarxistická (1970-1985)	Vývoj tenduje k regionální nerovnováze, nutnost plánování a řízení prostorového vývoje	Centrální plánování a řízení prostorového vývoje ignorující regionálně-tržní signály
Neoliberální (1975-)	Teorie regionální rovnováhy i nerovnováhy	Podpora malých a středních firem, decentralizace, deregulační opatření
Institucionální (1980-)	Teorie regionální nerovnováhy	Spolupráce a inovace, podpora malých a středních firem, šíření inovací a proměna místních institucí

Zdroj: Blažek, Uhlíř, 2011; vlastní úprava, 2015

Neoklasická teorie je teorií mikroekonomickou, která je založená především na analýze chování jednotlivých aktérů (firem, jednotlivců, domácností apod.) trhu. Je založena víceméně na nereálných předpokladech, jako racionální chování a dokonalá informovanost

⁷ BLAŽEK, Jiří a David UHLÍŘ. *Teorie regionálního rozvoje: nástin, kritika, implikace*. 2. vyd. Praha: Karolinum, 2011. ISBN 978-80-246-1974-3.

ekonomických subjektů, dokonalá mobilita výrobních faktorů, dokonalá dělitelnost výrobních faktorů, dokonalá soutěž apod. Tyto předpoklady se proto promítají i u neoklasických teorií regionálního rozvoje. Existenci regionálních problémů neoklasická teorie nepředpokládá, chronická nezaměstnanost byla zdůvodňována nízkou mobilitou pracovních sil. V rámci neklasické školy, byla vybudována většina lokalizačních teorií, které představují předchůdce pozdějších teorií regionálního rozvoje. Cílem těchto lokalizačních teorií bylo nalezení faktorů ovlivňující lokalizaci ekonomických aktivit v prostoru a později vysvětlení prostorového rozmístění celé ekonomiky.⁸

Keynesiánská ekonomie se oproti neoklasické teorii vyznačuje mnohem menší mírou všeobecnosti a nepředpokládá existenci univerzálních pravidel o rovnováze trhu či o maximálním úsilí aktérů. Jejím cílem není pouze popsat fungování trhu, ale současně jej i reformovat a usměrňovat ekonomiku tak, aby nedocházelo k nežádoucím společenským jevům, jako je nezaměstnanost a chudoba. Z praktického hlediska hlavním rysem této teorie je zasahovat do ekonomických procesů s cílem řešit tyto společenské problémy a hlavně je řešit krátkodobě. Celá keynesiánská ekonomie je na rozdíl od neoklasické teorie založena na analýze makroekonomických veličin, zejména objemu produkce, míry zaměstnanosti a úrokových sazeb, přičemž klíčovým pojmem v keynesiánské teorii je agregátní poptávka.

Neomarxistické teorie oproti keynesiánské a neoklasické teorii se vyznačují výslovnou snahou o zásadní reformu existujících ekonomických struktur a institucí. Neomarxistické přístupy v rámci přístupu státu v ekonomice řadíme mezi vysoce intervencionistické, tedy krajní forma sociálně reformistických přístupů. Ekonomický vývoj, který by přinesl větší sociální spravedlnost a rovnoměrnější rozdělení bohatství, je možný jen po radikální politické změně.

Neoliberální směry jsou označovány za makroekonomické rozvedení neoklasické teorie, která má představovat alternativu mezi neklasickou teorií a keynesiánskou. Jako pokračovatele neoklasické teorie se neoliberální směry kloní vesměs ke krajnímu individualismu, který nebere v potaz roli společenských struktur či institucí a předpokládá, že lidé jednají v podstatě vždy racionálně ve snaze maximalizovat svůj užitek. Ekonomika podle neoliberálních směrů tenduje přirozenou cestou, vždy ke svému optimu, tedy žádoucímu stavu.

---

⁸ WOKOUN, René, ref. 5

Institucionální ekonomie se jako směr ukázal jako velmi přínosný při objasňování vzniku a vývoje ekonomických rozdílů mezi zeměmi a regiony, ale také při objasňování mechanismů evolučních změn v ekonomice, které mají zásadní význam pro pochopení dynamiky hospodářství.⁹

Každý z výše zmíněných přístupů určuje nástroje regionální politiky vhodné k použití. V neoklasickém přístupu se jedná o intervenci nikoli proti působení trhu, ale naopak s cílem zrychlit tržní mechanismy. Jako nástroje byly využívány podpory dojíždějící, jednorázová finanční pomoc při stěhování, pomoc při obstarávání bytu v regionu s vyšší zaměstnaností, rekvalifikaci na požadovanou profesi apod. V keynesiánském přístupu hlavní používané nástroje jsou různé finanční podněty firmám působícím v zaostávajících regionech, to znamená dotace na investice, zvýhodněné úvěry, daňové úlevy, dotace na dopravu apod. V institucionální ekonomii se klade důraz na nástroje regionální politiky, zaměřené na vzájemnou spolupráci, inovaci, podporu vzdělání, lidské zdroje a partnerství veřejného a soukromého sektoru.

Regionální rozvoj a znalost jeho teorie je předpoklad pro tvorbu účelné regionální politiky, která z něj vychází.¹⁰

2.3 Regionální politika

Regionální politika, respektive její zájem o ni se datuje do 30. let 20. století, kdy svět čelil velké hospodářské krizi. Před velkou hospodářskou krizí se tvrdilo, že regionální diferenciaci ekonomického vývoje je determinována podmínkami národní ekonomiky, a je tak zbytečné toto rozdělení měnit. Čistě z teoretického hlediska byla regionální nerovnováha považována za dočasný problém ve všeobecném automatickém systému ekonomické rovnováhy.¹¹ Přestože je regionální politika považována za politiku novou, nedošlo doposud v teorii ani v praxi ke sjednocení názorů na obsahové vymezení tohoto pojmu, které by mělo relativně univerzální platnost.¹² Jedna z definic říká, že „regionální politika představuje všechny veřejné přímé i nepřímé intervence státu, regionu, obcí a měst, vedoucí k lepšímu prostorovému rozdělení ekonomických i mimoekonomických činností. Lze v ní vidět snahu

---

⁹ BLAŽEK, Jiří, ref. 7

¹⁰ WOKOUN, René a Pavel MATES. *Management regionální politiky a reforma veřejné správy*. Praha: Linde, a.s., 2006. ISBN 80-7201-608-3

¹¹ WOKOUN, René. *Česká regionální politika v období vstupu do Evropské unie*. Praha: Nakladatelství VŠE, 2003. ISBN 80-245-0517-7

¹² WOKOUN, R., P. MATES a J. KADERÁBKOVÁ et al. *Základy regionálních věd a veřejné správy*. Plzeň: Aleš Čeněk, 2011. ISBN 978-80-7380-304-9.

korigovat určité prostorové důsledky volné tržní ekonomiky ve smyslu dosažení dvou vzájemně závislých cílů, jimiž je ekonomický růst a zlepšení sociálního rozdělení.“¹³ Další definice zase sděluje, že „Regionální politika je součástí státní politiky, která ovlivňuje rozmístění hlavních ekonomických zdrojů aktivit na celém území státu nebo v jeho části. Zahrnuje opatření napomáhající na jedné straně růstu stupně ekonomické aktivity na území, kde je vysoká nezaměstnanost a malá naděje na přirozený ekonomický růst, a na druhé straně opatření sloužící kontrole ekonomických aktivit na územích s nadměrným růstem.“¹⁴ Dále je regionální politika vnímaná, jako „soubor cílů, opatření a nástrojů vedoucích ke snižování příliš velkých rozdílů v socioekonomické úrovni jednotlivých regionů.“¹⁵

Na základě jednotlivých zkušeností států i celé Evropské unie lze regionální politiku charakterizovat jako „určitou koncepční a cílevědomou činnost jisté veřejné autority (místních a regionálních orgánů, vlád, řídicích orgánů EU) usilující o eliminaci negativních dopadů nerovnoměrného ekonomického rozvoje a strukturálních změn.“¹⁶ Cíle regionální politiky vycházejí z identifikace hlavních problémů převládajících v regionech a také z pojetí státní hospodářské politiky. Konkrétní cíle bývají formulovány jako snížení výrazných meziregionálních rozdílů v úrovni zaměstnanosti, v příjmech a úrovni hrubého domácího produktu v jednotlivých regionech.

2.3.1 Příčiny vzniku regionální politiky

Značné rozdíly ve strukturální úrovni jednotlivých regionů mohou významně ovlivňovat celkový hospodářský rozvoj daného státu. Vznik těchto meziregionálních problémů si vyžádalo uplatňování regionální politiky, jako nástroj pro postupné zmírňování a snižování rozdílů a aby současně docházelo ke zvyšování konkurenceschopnosti regionální a národní ekonomiky.¹⁷

Příčiny meziregionálních rozdílů jsou různorodé a projevují se v řadě forem, přesto jsou definovány tři hlavní typy problémových regionů

---

¹³ STEJSKAL, Jan a Jaroslav KOVÁRNÍK. *Regionální politika a její nástroje*. 1. vyd. Praha: Portál, 2009. s. 13. ISBN 978-8-7367-588-2.

¹⁴ STEJSKAL, Jan a Jaroslav KOVÁRNÍK. *Regionální politika a její nástroje*. 1. vyd. Praha: Portál, 2009. s. 12. ISBN 978-8-7367-588-2.

¹⁵ STEJSKAL, Jan a Jaroslav KOVÁRNÍK. *Regionální politika a její nástroje*. 1. vyd. Praha: Portál, 2009. s. 14. ISBN 978-8-7367-588-2.

¹⁶ WOKOUN, René, ref 10

¹⁷ STEJSKAL, Jan a Jaroslav KOVÁRNÍK. *Regionální politika a její nástroje*. 1. vyd. Praha: Portál, 2009. ISBN 978-8-7367-588-2.

- *regiony nedostatečně vybavené přírodními zdroji*- představují odlehlé části jednotlivých zemí charakterizované extenzivními formami zemědělství¹⁸, které přetrvávají z minulosti až do současnosti. Region, který není lákavý pro expanzi průmyslu, nemůže poskytnout svému obyvatelstvu životní úroveň srovnatelnou s ostatními částmi státu. Často jediná šance pro vývoj tohoto typu regionu představuje zvýšení životní úrovně v ostatních regionech za předpokladu, že region je přitažlivý pro cestovní ruch, který je stimulem pro celkové ekonomické oživení,
- *regiony s nedostatečným využitím vlastních zdrojů*- problémy související s tímto regionem jsou způsobeny nedostatkem kapitálu, který má obvykle za důsledek nízké využívání vlastních zdrojů. Charakteristickým rysem je následně nízká životní úroveň ve srovnání s rozvinutými regiony. Zlepšení v těchto regionech závisí především na ekonomické situaci v jiných částech a na technologickém pokroku,
- *regiony s upadajícím základním odvětvím*- jedná se o regiony, které v minulosti patřily mezi nejvíce prosperující, avšak změny ve struktuře poptávky způsobily stagnaci¹⁹ nebo úpadek tradičních průmyslových odvětví (těžba, energetika, hutnictví, textilní výroba, těžké strojírenství).

Tyto regiony se obvykle vyznačují:

- rostoucí mírou nezaměstnaností,
- klesající ekonomickou úrovní v porovnání s ostatními regiony,
- vysokou mírou emigrace,
- nepřiměřenou infrastrukturou.

Existence příliš velkých regionálních rozdílů může vyvolat sociální i politické konflikty mezi státy navzájem, proto se ve většině zemí s tržní ekonomikou přistoupilo k formulaci a realizaci regionální politiky.

2.3.2 Vývoj regionální politiky

Jako kolébka vzniku regionálního rozvoje je považována Velká Británie, která byla ve třicátých letech v důsledku velké hospodářské krize postavena před problémem, který spočíval v úpadku klasických průmyslových regionů. V této době se prohloubily socioekonomické diference mezi jednotlivými regiony. Zpravidla se propadly regiony s vysokým podílem

¹⁸ Extenzivní zemědělství se zabývá obděláváním rozsáhlé rozlohy půdy. Vyžaduje malý vstup kapitálu, vybavení a lidské práce na 1 ha. Výnosy z hektaru jsou obecně nízké. Výnosy na 1 pracovníka jsou vysoké, protože téměř všechny práce jsou mechanizovány.

¹⁹ Stagnace představuje zastavení, ustrnutí, uvážnutí nějakého děje nebo vývoje.

tradičního průmyslového odvětví (těžba uhlí, hutnictví, textilní průmysl) stát byl proto nucen přijmout opatření k eliminaci výrazně se zhoršující situace. V této souvislosti byl přijat první legislativní dokument *Zákon o speciálních územích*, v němž byly vymezeny problémové regiony a definovány způsoby pomoci spočívající ve zlepšení infrastruktury a rovněž stanovená pravidla pro alokaci prostředků.

Od těchto dob se regionální politika ve Velké Británii rozvíjí nepřetržitě, v poválečném období byly vymezeny tzv. rozvojové regiony a byl přijat zákon o místní zaměstnanosti, jímž se definovaly rozvojové distrikty (s vysokou mírou nezaměstnaností), kam podle tohoto zákona směřovala regionální pomoc.

Ve Francii a Itálii se regionální politika začala rozvíjet až po druhé světové válce. Obě země se potýkaly s velkými rozdíly mezi regiony. V případě Francie šlo o protiklad mezi Paříží a ostatními regiony a v Itálii zase byly markantní rozdíly mezi prosperujícím severem země a upadajícím jihem. Francie se zaměřila na podporu dvanácti metropolí s cílem výraznější regionální struktury, zatímco pro Paříž platily až poněkud drastické metody útlumu jejího růstu. V Itálii se už v 50. letech 20. století regionální politika zaměřila na industrializaci nejjihnější části země. Francie je v mnoha směrech inspirující v otázce regionální politiky, zejména potom zákon *O směrech regionálního rozvoje a plánování*, který zahrnuje celou problematiku regionálního rozvoje a regionální politiky, včetně otázek a principů, které jsou v otázkách Evropské unie teprve diskutovány.

Ve většině západoevropských zemí se regionální politika začala uplatňovat teprve na přelomu padesátých a šedesátých let.²⁰

Stěžejním dokumentem schváleným Evropskou unií v problematice regionální politiky je *Evropská charta regionálního plánování* z roku 1983, jež se orientuje zejména na regionální plánování, stanovení výchozích zásad i nejaktuálnějších úkolů v evropském prostoru. V tomto dokumentu jsou vymezeny cíle jako vyvážený socioekonomický rozvoj regionů, zlepšování životních podmínek, zodpovědné zacházení s přírodními zdroji, ochrana životního prostředí a racionální využívání území. Ke stanoveným cílům se však země nepřibližují stejně rychle, jelikož každá země má své tradice a vlastní cesty k optimálnímu uspořádání a regionálnímu

---

²⁰ WOKOUN, R., P. J. MATES, KADEŘÁBKOVÁ, et al. *Základy regionálních věd a veřejné správy*. Plzeň: Aleš Čeněk, 2011. 474 s. ISBN 978-80-7380-304-9.

plánování, proto na Evropskou chartu regionálního plánování navazuje usnesení Evropského parlamentu z roku 1990.²¹

2.3.3 Nástroje regionální politiky

Regionální politika odvozuje nástroje ze stanovených cílů regionální politiky. Nástroje jsou zpravidla zaměřeny na přilákání kapitálu a zejména potom podnikatelských aktivit do regionu, stimulací vnitřních rozvojových zdrojů, dosídlení či stabilizaci obyvatelstva, nástroje lze členit do tří skupin na: makroekonomické nástroje, mikroekonomické nástroje a ostatní nástroje.

Užití **makroekonomických nástrojů**, pro řešení regionálních problémů, je značně ovlivněno ostatními národohospodářskými cíli, zejména vyrovnaná platební bilance, udržitelná inflace na žádoucí úrovni po případě realizace cílů agrární či průmyslové politiky. Mezi makroekonomické nástroje řadíme fiskální politiku, při které prostřednictvím státního rozpočtu dochází k meziregionálnímu přerozdělování. Mechanismus této redistribuce spočívá v systému daní a odvodů na jedné straně a ve struktuře výdajů státního rozpočtu na straně druhé. Monetární politika ovlivňuje množství peněz v ekonomice a její využití v regionální politice je hodně omezené kvůli negativním dopadům inflace. Regionalizace monetární politiky je prováděna prostřednictvím snadného přístupu k úvěrům ve vybraných regionech. Tedy pomocí výše poskytovaných úvěrů, výše úrokové míry a také doby splatnosti. Třetí skupinu makroekonomických nástrojů tvoří protekcionismus, tedy státní ovlivňování importu pomocí dovozních limitů a cel.

Mikroekonomické nástroje ovlivňují zejména rozhodování ekonomických subjektů a jejich lokalizaci, mezi které patří nástroje ovlivňující prostorový pohyb pracovních sil a nástroje působící na prostorový pohyb kapitálu. Cílem mikroekonomických nástrojů je ovlivňování regionálního trhu práce a nastolení jeho rovnováhy na obou stranách vztahu, to znamená práce i kapitálu.

Mezi ostatní nástroje se řadí administrativní nástroje a institucionální nástroje. **Administrativní** nástroje pomocí správních rozhodnutí zastavovaly ekonomické činnosti firem, které nevyhovovaly rozvojovým potřebám daného regionu. Tyto nástroje jsou prakticky nevyužívané kvůli negativním dopadům. **Institucionální nástroje** podpory regionálního rozvoje jsou poměrně významnější, v řadě zemí fungují rozvojové agentury, které zajišťují

---

²¹ WOKOUN, René, ref. 11

relativně velké spektrum úkolů. Jejich hlavní náplní však bývá zabezpečení tvorby regionálních programů, plánů, poskytování služeb pro podnikatelské subjekty a regionální a místní orgány veřejné správy.²²

Širší pojetí nástrojů regionální politiky vymezuje sedm různých kategorií nástrojů, které jsou běžně používány na národní úrovni. S tímto pojetím lze charakterizovat následující nástroje státní regionální politiky:

- infrastrukturální pomoc,
- finanční podněty,
- restriktivní prostředky,
- decentralizace vládních úřadů,
- regionální alokace veřejných investic a vládních zakázek,
- regionální rozvojové agentury,
- makropolitické nástroje.

V roce 2006 dochází k dalšímu členění nástrojů regionální politiky, a to na nástroje **nefinanční** a **finanční**. Mezi nástroje nefinanční řadíme *administrativní nástroje*, které představují legislativní úpravy regionální politiky, zakázky, restriktivní a administrativní opatření, dále *institucionální nástroje*, které jsou implementovány pomocí institucí realizující opatření regionální politiky, projektů a programů. *Věcné* a *jiné* nefinanční nástroje mají bezplatný charakter a dochází ke službám zejména poradenského charakteru, propagace regionu, poradenství zahraničním investorům a zpřístupňování zvláštních hospodářských zón ekonomickým subjektům.

V případě finančních nástrojů se bude jednat o *neinvestiční* a *investiční pobídky* (finanční transfery a nevratné dotace, granty, náhrady části vynaložených nákladů, úroková zvýhodnění, úvěry a půjčky, záruky na úvěry a půjčky), *kapitálové podílnictví*, *daňová zvýhodnění* (daňové prázdny, slevy na daních, slevy na sociálním a jiném zákonném pojištění), *rozpočtová zvýhodnění* (zvýhodnění v odvodech rozpočtových příjmů, mimořádné dotace rozpočtů).²³

---

²² WOKOUN, René, ref. 13

²³ WOKOUN, René, ref. 5

2.4 Finanční nástroje politiky soudržnosti Evropské unie

Soudržnost v Evropské unii představuje jedinečný koncept politiky, který se postupně objevuje ve všech základních smlouvách Evropských společenství a Evropské unie. Koncept soudržnosti neboli koheze usiluje o snižování rozdílů mezi úrovněmi a zaostalostí různých regionů, ostrovů včetně venkovských oblastí. Jedná se o specifickou politiku, která má za úkol přerozdělování finančních zdrojů mezi členské státy Evropské unie skrze rozpočet EU za účelem podpory ekonomického růstu udržitelného rozvoje. Soudržnost rovněž souvisí s pojmem *hospodářská konvergence*, jež odpovídá na otázku, jakým způsobem je možné dosáhnout vyšší úrovně soudržnosti.

V současné době rozlišujeme tři dimenze soudržnosti, a to *hospodářskou*, *sociální* a *územní*. Hospodářská soudržnost je založena na hodnocení ekonomické konvergence a dá se vyjádřit snižováním disparit mezi úrovněmi rozvoje regionů pomocí ekonomických indikátorů (HDP/obyv., zaměstnanost, produktivita apod.). Hospodářská soudržnost směřuje k firmám, odborům a dalším aktérům ekonomického procesu. Sociální soudržnost si klade cíle směřující k zaměstnanosti, nezaměstnanosti, vzdělání, sociální vyloučení a demografickými trendy své prostředky směřuje k osobám a domácnostem. Územní soudržnost je doplňkový pojem, který rozvíjí sociální a hospodářskou soudržnost tím, že převádí jejich základní cíl vyvážený a udržitelný rozvoj do územního kontextu.²⁴

2.4.1 Obecná východiska politiky soudržnosti Evropské unie

Politika soudržnosti je určena pro všechny regiony a města v Evropské unii, všechny členské země EU přistoupily k realizaci vlastní národní politiky soudržnosti. V Evropské unii je prováděna na několika úrovních:

- nadnárodní úroveň je relativně nezávislá, provádí přímo EU,
- národní úroveň je prováděna jednotlivými členskými státy, přičemž postupně přejímají některá společná pravidla,
- regionální úroveň existuje ve většině zemí a její pozice je dlouhodobě posilovaná.²⁵

Zároveň se opírá o řadu základních a doplňkových principů:

- princip *solidarity* se zakládá na financování méně vyspělých států státy vyspělejšími a to pomocí příspěvků do společného rozpočtu,

---

²⁴ FOJTÍKOVÁ, Lenka a kol. *Postavení Evropské unie v podmínkách globalizované světové ekonomiky*, Ostrava: VŠB-TU Ostrava, 2014. ISBN 978-80-248-3333-0.

²⁵ STEJSKAL, Jan, ref. 8

- princip *subsidiarity* vyjadřuje nutnost realizace jednotlivých cílů na co nejnížší možné úrovni rozhodování,
- princip *koncentrace* odráží snahu směřovat prostředky do regionů s největšími problémy a dosáhnou pokud možno co největšího užitku,
- princip *partnerství* zahrnuje spolupráci mezi orgány na všech úrovních, které rozhodují o umístění finanční pomoci ze strukturálních fondů,
- princip *programování* vyjadřuje snahu o integrovaný střednědobý až dlouhodobý přístup k řešení regionálních problémů formou víceletých programovacích období,
- princip *adicionality* též doplňkovosti stanovuje prostředky ze společného rozpočtu EU, které mají pouze doplňkový charakter. V praxi to znamená, že prostředky poskytnuté ze zdrojů Evropské unie musí být doplněny určeným podílem zdrojů ze strany příjemce pomoci, ať již to je ze státních rozpočtů, či rozpočtů regionálních a místních,
- princip *monitorování* a vyhodnocování jde zejména o průběžné sledování a vyhodnocování prováděných opatření a celkovou efektivnost vynakládaných prostředků.²⁶

Evropská unie používá v rámci politiky soudržnosti členění regionů podle systému jednotné nomenklatury územně statistických jednotek NUTS (La Nomenclature des Unités Territoriales Statistiques). Jejich členění má od roku 1988 význam nejen pro statistické potřeby EU, ale také pro účely zařazení regionů různé úrovně pod jednotlivé cíle politiky soudržnosti EU.

Každý členský stát EU má za sebou samostatný vývoj územněsprávního členění respektujícího přirozené potřeby státní správy a obyvatel. Z toho důvodu existuje v Evropské unii 28 různých systémů správního členění, což omezuje možnosti vzájemného statistického a ekonomického srovnávání regionů pro účely politiky hospodářské a sociální soudržnosti. Pro lepší srovnání a monitorování se rozlišují tři hlavní úrovně NUTS regionů na základě počtu obyvatel NUTS 1, NUTS 2, NUTS 3 jako představuje tabulka 2.2.

---

²⁶ WOKOUN, René, ref. 12

Tabulka 2.2: Klasifikace NUTS

Úroveň	Doporučený minimální počet obyvatel	Doporučený maximální počet obyvatel
NUTS 1	3 000 000	7 000 000
NUTS 2	800 000	3 000 000
NUTS 3	150 000	800 000

Zdroj: Strukturální fondy, 2015; vlastní zpracování, 2015

Kromě tří úrovní rozdělení regionů ještě existují dvě nižší úrovně územněsprávního statistického členění, které však nejsou zásadní pro rozdělení prostředků z fondů EU. Jedná se o tzv. místní administrativní jednotky LAU.²⁷

Vývoj politiky soudržnosti lze vymezit do několika etap, přičemž jednotlivé etapy jsou odvozeny od hlavních událostí vývoje Evropských společenství (ES) později Evropské unie.

První etapa (1958- 1973)

V tomto období převládá typicky individualistický přístup k regionální politice na národní úrovni. Šest zakládajících států bylo relativně ekonomicky na stejné úrovni, proto společná regionální politika nebyla v podstatě nutná. Státy s regionálními problémy jako Francie a Itálie uplatňovaly vlastní regionální politiku. Slabším regionům zajišťovala výhodné půjčky *Evropská investiční banka* a regionální dopady měla také společná zemědělská politika. Evropská společenství se v roce 1973 rozšířila o další tři členské země (Velká Británie, Dánsko a Irsko), a tím se zvýšila vzájemná diferenciací regionů, což mělo za důsledek zesílení volání po konkrétní regionální politice.

Druhá etapa (1974- 1985)

V průběhu 70. let se začaly objevovat celosvětové ekonomické problémy a došlo k významným strukturálním krizím. Díky tlaku Velké Británie nastalo zesílení regionální dimenze kompletního spektra politik realizovaných v rámci integračního procesu. V roce 1975 došlo k založení *Evropského fondu pro regionální rozvoj* (ERDF) jako základního nástroje společenství pro snižování rozdílů v regionech. V roce 1968 byly přijaty první dva programy regionální politiky a to STAR, který byl určen pro rozvoj moderních telekomunikací a VALOREN, jenž vyhodnocoval vnitřní energetický potenciál.

---

²⁷ MMR ČR. STRUKTURÁLNÍ FONDY EU. *Regiony regionální politiky*. [online]. 2015. [cit. 2015-01-12] Dostupný z: <https://www.strukturalni-fondy.cz/cs/Fondy-EU/Informace-o-fondech-EU/Regiony-regionalni-politiky-EU>

Třetí etapa (1986- 1993)

Toto období je významné zejména kvůli přijetí *Aktu o jednotné Evropě*, který zahájil projekt vnitřního trhu a zdůraznil úlohu regionální politiky. Po vstupu Španělska a Portugalska do ES v roce 1986 vzniká specifický nástroj a to *Integrované středomořské programy*. Reforma regionální politiky připadá do druhé poloviny 80. let, dochází k integraci regionální politiky s částí sociální a agrární politiky do takzvané *strukturální politiky*. Nově bylo stanoveno 5 cílů pro období 1989- 1993.

Cíl 1 podpora rozvoje a strukturálních změn zaostávajících regionů,

Cíl 2 přeměna regionů nebo jejich částí, které jsou vážně ohroženy hospodářským úpadkem,

Cíl 3 boj s dlouhodobou nezaměstnaností a podpora integrace mladých lidí a osob vyřazených z trhu práce do pracovního procesu,

Cíl 4 podpora adaptace pracovníků na hospodářské změny a na změny ve výrobě,

Cíl 5a podpora rozvoje venkovských regionů s urychlením změn v zemědělství v rámci reformy společné zemědělské politiky a podporou modernizace a restrukturalizace rybolovu,

Cíl 5b podpora rozvoje venkovských regionů umožněním rozvoje a strukturálních změn venkovských regionů.

Předmětem regionální politiky jsou cíle 1, 2, 5b a cíle 3, 4, 5a jsou cíle celospolečenské.

Čtvrtá etapa (1994- 1999)

Cíle regionální a strukturální politiky zůstaly pro toto období stejné jako v etapě minulé, s tím, že po přijetí Finska a Švédska v roce 1995 byl zformulován Cíl 6- podpora rozvoje a strukturálních změn regionů s extrémně nízkým zalidněním. V souvislosti s uzavřením Maastrichtské smlouvy v roce 1993 byl založen *Fond soudržnosti* (kohezní fond) a ustanoven také *Výbor regionů* jako poradní orgán. V roce 1994 byl schválen dokument *Evropa 2000+* pojednávající o rozvoji evropského prostoru a který se zároveň stal základním dokumentem pro tvorbu regionálních strategií a koncepcí na národní úrovni.²⁸

2.4.2 Finanční nástroje politiky soudržnosti Evropské unie v období 2000-2006

Politika soudržnosti v období 2000-2006 zaznamenala velké reformy oproti předešlé etapě. Reformy se týkaly zejména zlepšení efektivnosti strukturálních fondů, zvýšení úsilí

---

²⁸ NOVOTNÁ, Martina. *Regionální politika EU*. Studijní opora pro distanční vzdělávání. Ostrava: VŠB-TU, 2007. ISBN 978-80-248-1413-1.

o dosažení hospodářské a sociální soudržnosti a rozšíření zaměření politiky soudržnosti na budoucí členské státy EU. Snaha o zlepšení efektivnosti strukturálních fondů si vyžádala proto snížení počtu cílů politiky soudržnosti oproti předešlému období 1994-1999 a to na 3 cíle²⁹:

- *Cíl 1 podpora rozvoje zaostávajících regionů*- tento cíl byl hlavní prioritou politiky soudržnosti EU, ze kterého byly podporovány regiony NUTS 2, jejichž HDP na obyvatele bylo nižší než 75 % průměru EU. Obecně šlo o regiony s vysokou mírou nezaměstnaností a nedostatečnou základnou služeb a infrastruktury. Prostředky na tento cíl byly poskytovány ze všech čtyř strukturálních fondů,
- *Cíl 2 podpora oblastí potýkajících se s restrukturalizací*- zaměření tohoto cíle spočívalo v obnově oblastí se strukturálními potížemi v průmyslových oblastech, městských i venkovních regionech, které nespadají pod cíl 1. Tento cíl byl podporován z Evropského fondu pro regionální rozvoj, Evropského sociálního fondu a Fondu pro podporu rybolovu,
- *Cíl 3 podpora politiky zaměstnanosti a vzdělávání*- cíl podporoval regiony, které opět nespadaly pod cíl 1, zahrnoval všechna opatření týkající se oblastí lidských zdrojů, jako školení, zaměstnanost, vzdělání apod.³⁰

V období 2000-2006 byla politika hospodářské a sociální soudržnosti podporovaná pomocí čtyř strukturálních fondů a to Evropského fondu pro regionální rozvoj, Evropského sociálního fondu, Evropského zemědělského a garančního fondu a Finančního nástroje na podporu rybolovu. Fond soudržnosti a Fond solidarity rovněž podporovaly soudržnost v této etapě, nepatří však mezi strukturální fondy.

- **Evropský fond regionálního rozvoje (European Regional Development Fund; ERDF)** ERDF je nejvýznamnější fond, byl založen v roce 1975 s úkolem podpořit nejvíc znevýhodněné regiony a snížit rozdíly mezi úrovněmi rozvoje. Jeho konečným cílem je vytvoření pracovních míst, zlepšování infrastruktury, podpora malých a středních podniků, investice do vzdělání i zdraví, rozvoje místního potenciálu nebo investice zaměřené na životní prostředí. Od ustanovení ERDF se začalo hovořit o skutečné regionální politice na úrovni EU. ERDF má pro období 2014-2020 rozpočet na regionální soudržnost 185,374 bilionů EUR.

---

²⁹ NOVOTNÁ, Martina, ref. 28

³⁰ STEJSKAL, Jan, ref.17

- **Evropský sociální fond (European Social Fund; ESF)** je hlavní nástroj sociální politiky a zaměstnanosti Evropské unie. Byl založen v roce 1960. Podporuje programy na prevenci a boj s nezaměstnaností, rovné příležitosti pro muže a ženy, rozvoje lidského kapitálu, hospodářskou i sociální soudržnost. Fond zakládá na integraci nezaměstnaných a mladých lidí do pracovního procesu. Zároveň podporuje lidi vyloučené z trhu práce a jejich rekvalifikaci či snahu o posílení systému vzdělání. Na období 2014 až 2020 je více než 80 miliard EUR určeno na investice do lidského kapitálu v členských státech, další nejméně 3,2 miliardy EUR jsou přiděleny iniciativě na podporu zaměstnanosti mladých lidí.
- **Evropský zemědělský podpůrný a garanční fond (European Agriculture Guidance and Guarantee Fund; EAGGF)** byl v roce 1962 založen za účelem financování společné zemědělské politiky. Tento fond byl dělen na dvě sekce. Většina prostředků tvoří záruční sekci, která financuje společnou zemědělskou politiku, zbývající část prostředků tvoří podpůrnou sekci. Podpůrná sekce slouží k rozvoji venkova, na pomoc zemědělství v horských oblastech, mladým farmářům, k obnově vesnic, také na optimalizaci struktury i zlepšování kvality zemědělské produkce.
- **Finanční nástroj pro podporu rybolovu (Financial Instrument for Fisheries Guidance- FIFG)** slouží k podpoře přímořských regionů a rybářského odvětví, byl založen v roce 1993 a mezi strukturální fondy patřil do roku 2006. Financuje modernizaci loďstva, rozvoj chov ryb, ochranu některých přímořských oblastí, vybavení rybářských přístavů apod.³¹
- **Fond soudržnosti- Kohezní fond (Cohesion Fund; CF)** slouží k podpoře a rozvoji celého státu, spolufinancuje projekty životního prostředí a transevropských dopravních sítí. Poskytování pomoci státům je podmíněno dvěma faktory, které musí být splněny. První podmínka spočívá v tom, že hrubý národní důchod, měřený paritou kupní síly, nesmí u členského státu přesáhnout 90 % průměru společenství (EU). Druhá podmínka je realizování programu hospodářské konvergence členským státem. Kromě toho, že fond poskytuje příspěvky na projekty, které přispívají k dosažení cílů v oblasti životního prostředí a transevropských dopravních sítí, má také zajistit posun podporovaných států k rozpočtové stabilitě, která je vyžadovaná v rámci hospodářská a měnová unie.³²

---

³¹ STEJSKAL, Jan, ref. 17

³² MMR ČR. EVROPSKÉ STRUKTURÁLNÍ A INVESTIČNÍ FONDY. *Fond soudržnosti* [online]. 2014. [cit. 2015-01-18] Dostupný z: <http://www.strukturalni-fondy.cz/cs/Fondy-EU/Programy-2004-2006/Fond-soudrznosti>

- **Evropský fond solidarity (EU Solidarity Fund; EUSF)** byl založen v roce 2002, díky rozsáhlým záplavám ve střední Evropě. Poskytuje pomoc regionům, které jsou zasažené přírodními katastrofami. Jedná se o jednu z forem solidarity mezi evropskými zeměmi. Od roku 2002 byl tento fond použit nejméně v 63 případech.³³

Kromě třech cílů hospodářské a sociální soudržnosti stanovených pro období 2000-2006 existovaly ještě iniciativy Společenství- zvláštní programy zřízené k řešení specifických problémů dotýkajících se celého společenství:

- *Iniciativa Interreg III-* hlavním smyslem této iniciativy je podpora přeshraniční spolupráce na nadnárodní a mezinárodní úrovni, dále aby se hranice regionů nestaly bariérou pro vyvážený rozvoj a integraci evropského území,
- *Iniciativa Equal-* odstraňuje nerovné podmínky a diskriminaci na trhu práce, figuruje ve čtyřech tematických oblastech Evropské strategie zaměstnanosti- zaměstnanost, podnikatelství, adaptabilita a rovné příležitosti na trhu práce. Kromě těchto témat podporuje aktivity směřované na podporu sociální a profesní integrace žadatelů o azyl,
- *Iniciativa Urban II-* se snaží napomáhat městským oblastem, které se ocitly v krizi, pomoc je poskytována zejména ve fyzické a environmentální regeneraci, v sociálním začlenění vybraných skupin obyvatel a dále v podnikání a zaměstnanosti,
- *Iniciativa Leader+* - reaguje a vyrovnává tlaky způsobené reformami ve společné zemědělské politice, dále je cílem podporovat obyvatele venkovských oblastí.³⁴

Díky velkému zájmu zemí Evropy o vstup do Evropské unie vznikly takzvané nástroje předvstupní pomoci, které měly vstup do EU usnadnit. Nástroje měly kandidátské země naučit, jak pracovat se strukturálními podporami. Mezi nejvýznamnější nástroje v období 2000-2006 patřily ISPA, SAPARD a PHARE.³⁵

- *ISPA (Instrument for Structural Policies for Pre-accession; Nástroj předvstupních strukturálních politik)-* je pomoc zaměřená na přiblížení kandidátských zemí standardům pro infrastrukturu Společenství. ISPA financuje infrastrukturu v dopravě a v životním prostředí a zejména konkrétní projekty, jejichž minimální objem investic činí 5 mil. EUR.

³³ EVROPSKÁ KOMISE. REGIONÁLNÍ POLITIKA - INFOREGIO. *Evropské strukturální a investiční fondy* [online]. 2014. [cit. 2015-01-20] Dostupný z: http://ec.europa.eu/regional_policy/thefunds/index_cs.cfm

³⁴ NOVOTNÁ, Martina, ref 28

³⁵ BOHÁČKOVÁ, Ivana a Magdaléna HRABÁNKOVÁ. *Strukturální politika Evropské unie*. Praha: C.H.Beck, 2009. ISBN 978-80-74001-11-6.

- *SAPARD (Special Programme for Agriculture and Rural Development; Speciální předvstupní program pro zemědělství a rozvoj venkova)*- program SAPARD má za cíl pomoci kandidátským zemím řešit dlouhodobé problémy se strukturálními změnami v zemědělství a v oblasti venkova a rovněž s prováděním společné zemědělské politiky.
- *PHARE (Poland and Hungary: Assistance for Restructuring Their Economies; Polsko a Maďarsko: pomoc při restrukturalizaci jejich ekonomik)*- program PHARE byl původně určen pro Polsko a Maďarsko, postupně však z tohoto fondu mohly začít čerpat i ostatní kandidátské země. Cíle programu zohledňují nejrůznější aspekty v procesu přijímání kandidátských zemí do EU, dále podporuje projekty sociální a hospodářské soudržnosti, jejichž úkolem je zvýšit životní úroveň v nejhudších regionech.

V období 2000- 2006 byla celková částka věnovaná na politiku soudržnosti zhruba **257 mld. EUR**, což činilo přibližně **37 % rozpočtu Společenství** do roku 2006. Celková částka všech strukturálních nástrojů představovala 213 mld. EUR. Částka pro předvstupní pomoc činila 22 mld. EUR., a zásahy ve prospěch členských států v období 2000- 2006 22 mld. EUR.³⁶

2.4.3 Finanční nástroje politiky soudržnosti Evropské unie v období 2007-2013

V období 2007-2013 je kladen důraz na územní rozměr politiky soudržnosti, na úlohu měst a jejich příspěvek k poklesu nezaměstnanosti. Komise právě pro tohle období stanovila tři obecné zásady pro politiku soudržnosti EU:

- přitažlivější Evropa a regiony Evropy pro investory a pracující,
- zlepšení znalostí a inovace: cesta k růstu,
- vytváření lepších pracovních míst a ve větší míře.

V zásadě bylo navrženo, aby se akce podporované v rámci politiky hospodářské a sociální soudržnosti zaměřily zejména na investice do omezeného počtu priorit. Pro regionální programy se proto navrhoval omezený počet klíčových témat, jako inovace a ekonomika založená na znalostech, prevence v oblasti životního prostředí a jeho ohrožení, a následně dosažitelnost a služby všeobecného ekonomického zájmu.

Stanovená prioritní témata se vztahují k Evropské unii jako celku, pro méně rozvinuté regiony a členské země byly na období 2007-2013 zavedeny tři prioritní cíle:

- konvergence,

---

³⁶ NOVOTNÁ, Martina, ref. 28

- regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost,
- evropská územní spolupráce.

Cíl Konvergence zahrnuje nejméně rozvinuté regiony a členské země, které jsou hlavní prioritou politiky soudržnosti. Rozšíření Evropské unie mělo za důsledek prohloubení rozdílů v rámci jejího území. Do cíle Konvergence zapadají regiony na úrovni NUTS 2, jejichž HDP na obyvatele je nižší než 75 % průměru EU- 25. Pro regiony, které splňují tato kritéria na úrovni EU- 15³⁷, a nikoli EU- 27, byl zaveden přechodný režim, v jehož rámci se financování snižuje postupně („phasing-out“). Programy jsou naplňovány v souladu s principy a nařízeními z finančních zdrojů Evropského fondu regionálního rozvoje, Evropského sociálního fondu a Fondu soudržnosti. Cíl byl spolufinancován z *Evropského fondu regionálního rozvoje*, který poskytuje podporu pro členské země v modernizaci a diverzifikaci ekonomických struktur. Zejména ve vylepšení a modernizaci základní infrastruktury, investic do ochrany životního prostředí, podpory rozvoje ekoprůmyslu.

Evropský sociální fond zajistil svou hlavní roli finančního nástroje v podpoře Evropské strategie nezaměstnanosti.

Fond soudržnosti v souladu s prioritami stanovenými finančním výhledem posiluje udržitelný rozvoj. Právě proto jeho nejdůležitějšími prioritami zůstaly transevropské dopravní sítě, zejména projekty v evropském zájmu a environmentální infrastruktura.

Cíl Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost je zaměřen na posílení konkurenceschopnosti regionů a zaměstnanosti v regionech. Cíl je podporován zvýšením množství a kvality investic do lidského kapitálu, inovací, podpory podnikání, zlepšování životního prostředí apod.

V rámci přípravy a podpory regionálních změn byl využíván Evropský fond regionálního rozvoje. Jediným finančním zdrojem v pomoci lidem připravit se a reagovat na změny byl Evropský sociální fond.

Cíl Evropská územní spolupráce: Podpora harmonického a vyváženého rozvoje území Unie- v rámci tohoto cíle je podporována spolupráce mezi různými částmi EU při řešení problémů významných na úrovni Společenství a to na úrovni národní, nadnárodní a přeshraniční. Intervence jsou financovány pomocí Evropského fondu regionálního rozvoje a jsou zaměřeny na integrované programy. V podstatě jsou do spolupráce zahrnuty všechny

---

³⁷ Prvních 15 členských států, které vstoupily do EU.

regiony na úrovni NUTS 3 podél vnějších i vnitřních hranic, kontinentálních i námořních. Cílem je podpoření spolupráce mezi sousedními regiony.³⁸

V programovém období 2007-2013 došlo v rámci iniciativ společenství k významným změnám. Jednak byly zavedeny iniciativy nové a současně se rozšířila spolupráce i mimo území členských zemí EU. Z minulého období 2000-2006 zůstala aktivní iniciativa INTERREG, z Iniciativy URBAN byla v rámci politiky soudržnosti vytvořena Iniciativa URBACT.

V rámci posílení politiky soudržnosti Evropské unie jsou na období 2007-2013 založeny tři nové iniciativy *JASPERS* (Join Assistance in Supporting Projects in European Regions; Společná pomoc při podpoře projektů v evropských regionech), *JEREMIE* (Join European Resources for Micro-to-Medium Enterprises; Společné evropské zdroje pro mikropodniky a střední podniky) a *JESSICA* (Join European Support for Sustainable Investment in City Areas; Společná evropská podpora udržitelných investic do městských oblastí). Hlavní cíl těchto iniciativ je zvýšení investic, podpořit hospodářský růst a vytváření pracovních míst v regionech a v městech Evropské unie.³⁹

V programovém období 2007-2013 sleduje politika soudržnosti tři cíle, k jejichž dosažení má vyčleněné 347 mld. EUR. V tabulce 2.3 jsou znázorněné prostředky fondů směřující do jednotlivých cílů regionální politiky v období 2007-2013.

Tabulka 2.3: Rozdělení prostředků fondů EU mezi cíle v období 2007-2013

Cíle	Fondy pro EU27	Finanční nástroje
Konvergence	283 mld. EUR (cca 7 082,80 mld. Kč) 81, 54 %	ERDF, ESF, Fond soudržnosti
Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost	54,96 mld. EUR (cca 1 385,40 mld. Kč) 15,95 %	ERDF, ESF
Evropská územní spolupráce	8,72 mld. EUR (cca 218,55 mld. Kč) 2,52 %	ERDF
Celkem	347 mld. EUR 100 %	

Zdroj: Ministerstvo pro místní rozvoj, 2015; vlastní zpracování, 2015

³⁸ WOKOUN, René, ref. 12

³⁹ BOHÁČKOVÁ, Ivana a Magdaléna HRABÁNKOVÁ. *Strukturální politika Evropské unie*. Praha: C.H.Beck, 2009. 188 s. ISBN 978-80-74001-11-6.

2.4.4 Finanční nástroje politiky soudržnosti v Evropské unii v období 2014-2020

Evropa se dostává z jedné z největších hospodářských a finančních krizí od 20. let minulého století, stále však většina z členských zemí čelí finančním a rozpočtovým omezením. V programovém období 2014-2020, EU společně se svými členskými státy vytváří plány strategických investic, tak aby Evropa jako celek dokázala maximalizovat dopad každého vynaloženého eura. Nová, jednodušší pravidla, zvýší vzájemnou provázanost mezi jednotlivými fondy, díky čemuž se také budou jednotlivé oblasti politiky⁴⁰ lépe doplňovat.⁴¹ Oproti období 2007-2013 došlo ke snížení počtu cílů kohezní politiky na dva cíle *Investice do růstu a zaměstnanosti a Evropská územní spolupráce*.

Jednou z nejvýznamnějších částí evropského rozpočtu v období 2014-2020 budou fondy zaměřené na podporu politiky soudržnosti, politiky rozvoje venkova a společné námořní a rybářské politiky. Souhrnně se tyto fondy nazývají *Evropské strukturální a investiční fondy*. Jedná se o dva strukturální fondy: Evropský fond pro regionální rozvoj (ERDF), Evropský sociální fond (ESF), dále investiční fondy: Fond soudržnosti (CF), Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova (EAFRD) a Evropský námořní a rybářský fond (EMFF). Náplň těchto fondů se oproti zaměření v období 2007-2013 příliš nemění.

Změny oproti minulému období 2007-2013 vedly k rozšíření počtu zapojených fondů- Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova a Evropský námořní a rybářský fond. Nově také Společná námořní a rybářská politika.⁴²

Finanční nástroje představují způsob efektivního užívání zdrojů politiky soudržnosti v zájmu dosažení cílů strategie Evropa 2020. Zaměřují se na projekty s potenciální ekonomickou životaschopností, poskytují podporu pro investice prostřednictvím půjček, záruk, kapitálu a dalších mechanismů. Na rozdíl od programového období 2007–2013 nejsou pravidla přijatá pro finanční nástroje v období 2014–2020 preskriptivní v oblastech podporovaných sektorů, konečných příjemců a typů projektů a činností. Členské státy a řídicí orgány mohou využívat finanční nástroje pro všechny tematické cíle spadající do operačních programů. V novém období je také možnost kombinování finančních nástrojů s ostatními formami podpory, především pak granty. Finanční nástroje jsou speciální kategorií výdajů a úspěšnost jejich návrhu a provedení závisí na správném vyhodnocení mezer na trhu a potřeb trhu. Proto

⁴⁰ Výzkum a inovace, společná zemědělská politika, vzdělávání a zaměstnanost

⁴¹ EUROPA EU. *Politiky Evropské Unie: Regionální politika* [online]. 2014 [cit. 2015-01-29]. ISBN 978-92-79-24465-0. Dostupné z: http://europa.eu/pol/pdf/flipbook/cs/regional_policy_cs.pdf

⁴² MMR ČR. STRUKTURÁLNÍ FONDY EU. *Programové období 2014-2020*. [online]. 2015 [cit. 2015-01-29]. Dostupný z: <http://www.strukturalni-fondy.cz/cs/Fondy-EU/2014-2020>

bylo přijato nové ustanovení, podle kterého se mají finanční nástroje navrhovat na základě hodnocení *ex ante*, která určí mezery na trhu, neoptimální investice, případné investiční potřeby, možné zapojení soukromého sektoru a výslednou přidanou hodnotu příslušného finančního nástroje. Takovéto hodnocení *ex ante* také pomůže zamezit překrývání mezi jednotlivými finančními nástroji.⁴³

Iniciativy JESSICA, JASPERS, JEREMIE a JASMINE vzrostly během období 2007-2013 na významu a pro společenství, představují nový způsob financování projektů. Pro období 2014-2020 se očekává, že budou hrát ještě významnější roli v rámci kohezní politiky.⁴⁴

V tabulce 2.4 je znázorněna architektura politiky soudržnosti v období 2007-2013 a 2014-2020, kde lze názorně vidět zapojení jednotlivých fondů. Zároveň je v tabulce znázorněné rozdělení regionů na méně rozvinuté, přechodové a více rozvinuté regiony, které se začalo uplatňovat v rámci politiky soudržnosti 2014-2020.

Tabulka 2.4: Architektura politiky soudržnosti v období 2007-2013 a 2014-2020

2007-2013		2014-2020		
Cíle	Fondy	Cíle	Kategorie regionů	Fondy
Konvergence	ERDF, ESF	Investice do růstu a zaměstnanosti	Méně rozvinuté regiony	ERDF, ESF
Konvergence-postupné vyřazování			Přechodové regiony	Fond soudržnosti
Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost-postupné vyřazování			Více rozvinuté regiony	ERDF, ESF
	Fond soudržnosti			
Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost	ERDF, ESF	Evropská územní spolupráce		ERDF
Evropská územní spolupráce	ERDF			

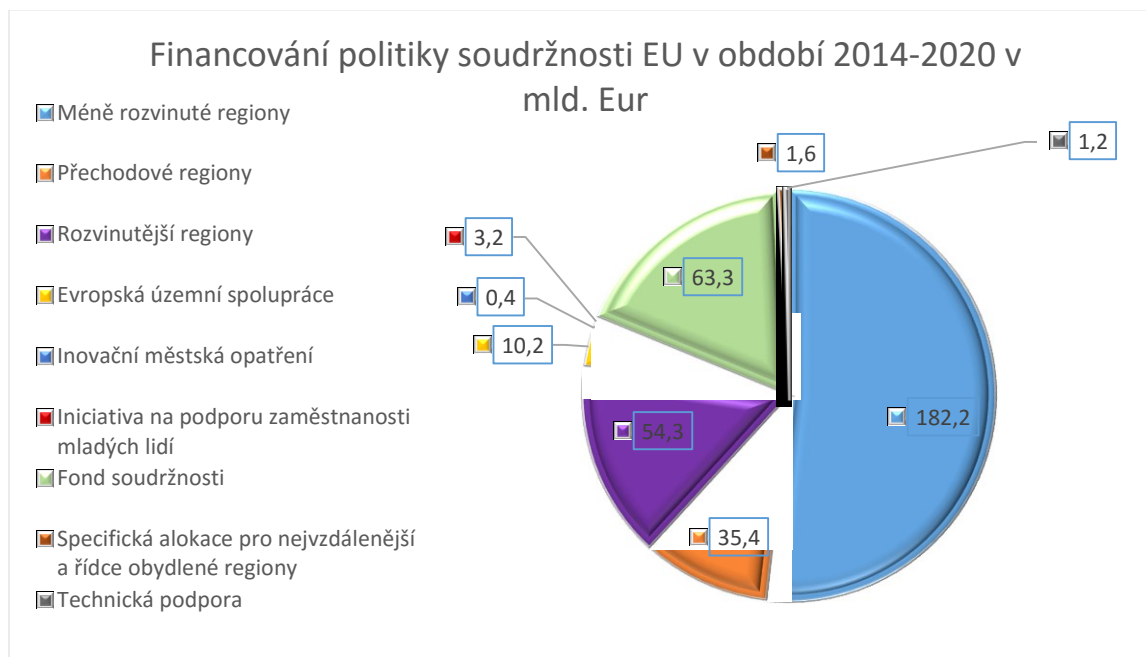
Zdroj: Evropská komise; 2014, vlastní úprava, 2015

⁴³ EVROPSKÁ KOMISE. REGIONÁLNÍ POLITIKA - INFOREGIO. *Financial Instruments in Cohesion Policy 2014-2020* [online]. 2015. [cit. 2015-01-29] Dostupný z: http://ec.europa.eu/regional_policy/index.cfm/cs/funding/financial-instruments/

⁴⁴ EVROPSKÁ INVESTIČNÍ BANKA. *What are ESIF Financial Instruments* [online]. 2015[cit. 2015-01-29]. Dostupný z: <http://www.eib.org/products/blending/esif/index.htm>

Politika soudržnosti EU v období 2014-2020 poskytne finanční podporu evropským regionům ve výši 351,8 mld. EUR (v současných cenách), tyto prostředky představují jednu třetinu celkového rozpočtu Evropské unie pro období 2014-2020. Avšak finanční rámec EU pro období 2014-2020 je o 3,4 procent nižší než v předchozím období 2007-2013.

Graf 2.1: Financování politiky soudržnosti EU v období 2014-2020

Zdroj: Evropská komise, 2014; vlastní úprava, 2015

3 Charakteristika finančního nástroje JESSICA

Finanční nástroje představují způsob účinného využívání zdrojů politiky soudržnosti EU při plnění cílů Strategie Evropa 2020. Zaměřují se na hospodářsky realizovatelné projekty a podporují investice prostřednictvím půjček, záruk, kapitálu a dalších mechanismů k řízení rizik, případně v kombinaci s technickou podporou, subvencemi úrokových sazeb nebo subvencemi poplatků za záruky v rámci stejné operace.⁴⁵

Finanční nástroj JESSICA spadá pod nástroje finančního inženýrství, které v sobě ztělesňují výhody venture kapitálu i bankovních produktů. Nejedná se o soukromé investice jako takové, ani odkupy, na základě kterých by se získal firemní podíl. Svojí podstatou jsou to nástroje pro investice do projektů v rané fázi, které zajistí nebo by měly zajišťovat návratnost nebo ziskovost v budoucnu. Tyto nástroje představují kombinaci nástrojů regionální politiky s prvky komerčních úvěrových produktů. Tím se jednotlivé regiony a jejich zástupci učí pracovat s novou formou financování veřejných výdajů a zároveň se soukromému sektoru nabízí šance podílet se na zajímavých projektech s jistým výnosem, ke kterým by byl za jiných okolností menší přístup. Investice do projektů na místní úrovni mohou znamenat hnací sílu pro podnikání a inovace, lidský kapitál a dovednosti, obchod a zaměstnanost.

„Evropská komise společně s Evropskou investiční bankou vytvořila pro období 2007-2013 novou technickou pomoc v podobě iniciativ zaměřených na zlepšení přípravy projektů navrhovaných pro financování z prostředků Evropské unie. Čtyři nové „J“ iniciativy *JESSICA*, *JASMINE*, *JEREMIE* a *JASPERS* byly oficiálně představeny v květnu 2006. Snahou EU je pokračovat v přiblížení nového způsobu financování, které čerpá zkušenosti z oblasti rizikového kapitálu a jeho využívání v kombinaci s dotacemi za účelem vyšší efektivity využívání finančních prostředků také v programovém období 2014- 2020.“⁴⁶

JASPERS představuje nástroj technické pomoci pro 12 zemí, které přistoupily do Evropské unie v letech 2004 a 2007. Poskytuje dotyčným členským státům podporu potřebnou k přípravě velkých projektů, které budou spolufinancovány z finančních zdrojů EU. *JASPERS* svou pomoc směřuje k velkým projektům v oblasti infrastruktury, jejichž hodnota převyšuje 50 milionů EUR a jež jsou podporovány z finančních prostředků EU např.

---

⁴⁵ EVROPSKÁ KOMISE. *Finanční nástroje politiky soudržnosti 2014-2020* [online]. 2014 [cit. 2015-03-19]. Dostupné z: http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docgener/informat/2014/financial_instruments_cs.pdf

⁴⁶ PĚLUCHA, M., VALENTOVÁ, Š. a G. ŘÍHOVÁ. *Podmínky a kontext realizace iniciativy JESSICA v regionálním rozvoji ČR v období 2007-2013. Regionální studia*. 01/2011, s. 58. ISSN 1803-1471. Dostupné z: <http://www.vse.cz/rst/>

k projektům v oblasti silniční, železniční a vodní dopravy, přepravy odpadů a energie a městské dopravy. V případě malých zemí, kde takových projektů nebude realizováno mnoho, se JASPERS zaměří na ty největší projekty.

JEREMIE prosazuje užívání nástrojů finančního inženýrství ke zlepšení přístupu malých a středních podniků (MSP) k finančním prostředkům pomocí intervence ze strukturálních fondů. Země EU mohou využít část finančních prostředků na investice do revolvingových nástrojů, jako jsou fondy rizikového kapitálu, zápůjčkové či záruční fondy. Tyto finanční prostředky mohou podporovat budování nových podniků nebo rozšiřování podniků stávajících, přístup podniků (zejména MSP) k investičnímu kapitálu za účelem modernizace a diverzifikace jejich činnosti, tvorby nových produktů, zajištění a rozšíření přístupu na trh. Zároveň prostředky podporují obchodně zaměřený výzkum a vývoj, přes technologii, inovace a podnikání, technologickou inovaci výrobních struktur k dosažení cílů nízkouhlíkové ekonomiky a podpora produktivních investic, které vytvářejí udržitelná pracovní místa.

JASMINE podporuje mikrofinanční instituce v Evropě pomocí technické podpory a finanční pomoci nebankovním poskytovatelům mikroúvěrů. Tato pomoc si klade za cíl zlepšit kvalitu jejich provozu, rozšiřovat služby a stát se udržitelnými. Zároveň se iniciativa JASMINE zavazuje o propagaci osvědčených postupů v oblasti mikroúvěrů a vznik souboru pravidel pro mikroúvěrové instituce.⁴⁷

Finanční nástroje jsou tedy rozpočtové nástroje EU, jejichž prostřednictvím mohou příjemci získat finanční prostředky v různých formách (půjčky, záruky, kapitálové investice). V oblasti politik se sdílným řízením se finanční nástroje uplatňovaly zejména v rámci politiky soudržnosti. V této oblasti politiky existovalo přes 941 nástrojů finančního inženýrství.

Ve víceletém finančním rámci 2007-2013 pomalu vzrostl význam finančních nástrojů a pro politiku soudržnosti bylo přiděleno něco málo přes 1 % rozpočtu EU, což činilo 13,6 mld. EUR. Pro období 2014-2020 představují finanční nástroje asi 5 % z celkových zdrojů Evropského fondu pro regionální rozvoj.⁴⁸

---

⁴⁷EVROPSKÁ KOMISE. *Zvláštní nástroje podpory* [online]. 2014 [cit. 2015-3-20]. Dostupné z: http://ec.europa.eu/regional_policy/cs/funding/special-support-instruments/

⁴⁸EVROPSKÝ ÚČETNÍ DVŮR. *Jsou finanční nástroje úspěšným a slibným nástrojem v oblasti rozvoje venkova?* [online]. 2015 [cit. 2015-6-20]. ISBN 978-92-872-2246-6 Dostupné z: http://www.eca.europa.eu/Lists/ECADocuments/SR15_05/SR15_05_CS.pdf

3.1 Definice a vymezení pomoci finančního nástroje JESSICA

Finanční nástroj JESSICA vznikl z počátečních písmen anglického názvu iniciativy *Join European Support for Sustainable Investment in City Areas*, neboli *Společná evropská podpora udržitelných investic do městských oblastí*. Tato iniciativa je zaměřena na podporu udržitelnosti investic a růstu zaměstnanosti v městských oblastech. JESSICA nabízí řídicím orgánům operačních programů možnost vložit alokované finanční prostředky daných operačních programů do revolvingových fondů, které tyto prostředky nadále využívají pro poskytování návratného financování.⁴⁹ JESSICA tedy neznamená nový zdroj finančních prostředků pro členské státy Evropské unie, ale jedná se o nový způsob použití stávajících přidělů ze strukturálních fondů na podporu projektů v rámci integrovaného plánu udržitelného rozvoje měst. Tento plán představuje soubor vzájemně propojených kroků, jejichž cílem je zajistit trvale zlepšení hospodářských a sociálních podmínek a fyzického ekologického stavu města, či určité městské čtvrti.⁵⁰

JESSICA by měla pomoci zvýšit celkovou kvalitu schvalovaných projektů a zároveň umožnit opakované investice do nových městských rozvojových programů financovaných z příjmu předchozích projektů, které byly splaceny do fondu městského rozvoje. V závislosti na finanční návratnosti projektu, může být daný projekt plně financován úvěrem z fondu městského rozvoje, nebo může být financován formou dotace a úvěr.⁵¹

3.1.1 Základní legislativní rámec finančního nástroje JESSICA

Operační rámec, v němž JESSICA funguje, vytvářejí nařízení institucí EU o strukturálních fondech na období 2007-2013. Tento legislativní rámec umožňuje řídicím orgánům členských států vytvořit právní prostředí pro využití nástrojů finančního inženýrství ve svých programech na obnovu městských území. Jedná se o:

Nařízení Rady (ES) 1083/2006 o obecných ustanoveních o ERDF1 , ESF2 a Fondu soudržnosti, konkrétně

článek 36: Účast EIB a Evropského investičního fondu (EFI); článek 44: Nástroje finančního inženýrství; článek 56: Způsobilost výdajů; článek 78: Výkaz výdajů

---

⁴⁹ PĚLUCHA, Martin, ref. 46

⁵⁰ EVROPSKÁ INVESTIČNÍ BANKA. *JESSICA: Nový způsob využívání finančních zdrojů EU na podporu udržitelných investic a růstu v městských oblastech* [online]. 2008 [cit. 2015-3-20]. ISBN 978-92-861-0674-3. Dostupné z: http://www.eib.org/attachments/thematic/jessica_2008_cs.pdf

⁵¹ EVROPSKÁ INVESTIČNÍ BANKA. *Implementace finančního nástroje JESSICA v regionu Severovýchod v České republice* [online]. 2010 [cit. 2015-3-20]. Dostupné z: http://www.eib.org/attachments/documents/jessica_evaluation_study_rop_ne_final_report_cz.pdf

Nářízení Parlamentu a Rady (ES) 1080/2006 o ERDF

článek 8: Udržitelný rozvoj měst

Dále se jedná o *Nářízení Komise (ES) 1828/2006*, kterým se stanoví prováděcí pravidla k nařízení Rady ES 1083/2006 o obecných ustanoveních týkajících se ERDF, ESF a CF a k nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) 1080/2006 o ERDF.⁵²

Článek 43 Nářízení 1828/2006 – Obecná ustanovení platná pro všechny nástroje finančního inženýrství je stěžejním opatřením pro vytvoření struktury, které je umožní využívat a následně podporovat z příspěvků strukturálních fondů EU. Členskými státy a řídicími orgány to umožňuje mimo jiné transformovat granty z operačních programů do návratné a recyklovatelné pomoci projektům realizovaným v rámci partnerství veřejného a soukromého sektoru.⁵³

V novém programovém období a také právním rámci 2014-2020 dochází k posílení pravomocí finančních nástrojů, jako účinnější a udržitelnější alternativy ke klasickému grantovému financování. Účelem nového právního rámce v období 2014-2020 je podporovat a zvyšovat užívání finančních nástrojů v politice soudržnosti EU, a proto:

- nabízí členským státům a regionům EU větší flexibilitu z hlediska cílových sektorů a prováděcích struktur,
- poskytuje stabilní prováděcí rámec založený na jasných a podrobně popsáných pravidlech a vycházející ze stávajících pokynů a zkušeností na místě,
- využívá součinnost finančních nástrojů a dalších forem podpory, např. grantů,
- zajišťuje kompatibilitu s finančními nástroji stanovenými a implementovanými na úrovni EU podle pravidel nepřímého řízení.

---

⁵² JEŘÁBEK, Jan. Iniciativa JESSICA- společná evropská podpora udržitelných investic do městských oblastí. Urbanismus a územní rozvoj. R. XI, 05/2008. s. 3 ISSN 1212-0855. Dostupné také z: http://www.uur.cz/images/5-publikacni-cinnost-a-knihovna/casopis/2008/2008-05/01_iniciativa.pdf

⁵³ Podpora de minimis je podpora, která není veřejnou podporou. Nesplňuje prvky veřejné podpory - je sice poskytována ze státních prostředků a zvýhodňuje určité podniky nebo určitá odvětví výroby, ale vzhledem k její relativně nízké hodnotě stanovené Komisí nehrozí narušením hospodářské soutěže, a tak neovlivňuje obchod mezi členskými státy EU. Tato podpora nesmí spolu s ostatními podporami „de minimis“ poskytnutými jednomu příjemci za dobu předchozích tří let přesáhnout výši odpovídající částce 200 000 EUR.

Oproti právnímu rámci 2007-2013 došlo ke změně v těchto oblastech:

- *širší rozsah finančních nástrojů*- členské státy a řídicí orgány mohou využívat finanční nástroje pro všechny tematické cíle spadající do operačních programů a všechny fondy, je-li to účinné a účelné. Nový rámec obsahuje také jasná pravidla, která umožňují lepší kombinaci finančních nástrojů s ostatními formami podpory, především pak granty.
- *nové možnosti provádění*- podmínky pro realizaci se v členských státech a regionech výrazně liší. V této souvislosti jsou obsaženy v novém nařízení různé možnosti provádění, které si mohou členské státy a řídicí orgány zvolit jako nejvhodnější.
- *flexibilnější možnosti spolufinancování a další finanční pobídky*- platby Komise řídicím orgánům jsou přísně svázány s prováděním v terénu. K dispozici je také možnost zahrnout do platebního prohlášení očekávaný příspěvek poskytovaný na národní úrovni, který má být v rámci období způsobilosti vyplacen do finančního nástroje nebo na úrovni konečných příjemců.
- *jasná pravidla finančního řízení*- nařízení vycházejí z pokynů, které pro členské státy vydal Výbor pro koordinaci fondů, nový rámec obsahuje jasná pravidla ohledně kvalifikace finančních toků na různých úrovních finančních nástrojů a odpovídajících požadavků na způsobilost či odkaz.
- *zjednodušené vykazování o postupu provádění*- nový rámec vyžaduje, aby řídicí orgány posílaly Komisi zprávu o postupu, která bude zahrnovat finanční nástroje, jako přílohu k výroční zprávě o plnění. Na základě předložených dokumentů bude Komise následně vytvářet souhrny shromážděných údajů.⁵⁴

3.1.2 Projekty podporované v rámci iniciativy JESSICA

Cílem iniciativy JESSICA je oživení investičního trhu prostřednictvím vyplnění mezery mezi produkty bankovního a soukromého sektoru a veřejnými granty. K potenciálním projektům tak budou patřit záměry, které dosahují jak vysoké ekonomické efektivnosti, tak i finanční návratnosti, proto musí splňovat následující podmínky⁵⁵:

- projektový záměr musí být v souladu s investiční strategií příslušného *fondy rozvoje měst (FRM)*,

---

⁵⁴ EVROPSKÁ KOMISE, 2013, ref. 45

⁵⁵ REGIONÁLNÍ RADA MORAVSKOSLEZSKO. *Jessica: Nový způsob využívání finančních zdrojů EU na podporu udržitelných investic a růstu v městských oblastech* [online]. 2010 [cit. 2015-3-20]. Dostupné z: <http://www.rr-moravskoslezsko.cz/moznosti-financi-podpory/jessica>

- podporovány budou projekty udržitelného městského rozvoje přispívající k naplnění cílů prioritních os,
- projekt musí být zahrnut v *Integrovaném plánu udržitelného rozvoje měst (IPRM)*⁵⁶,
- minimální velikost města, které může zpracovat integrovaný plán rozvoje měst, je 50 tis. obyvatel,
- jednou z podmínek pro dosažení úvěru je dosažení hodnoty ekonomického vnitřního výnosového procenta větší nebo rovno 5,5 %,
- podmínkou poskytnutí úvěru je finanční návratnost projektu umožňující jeho splacení.

Pravidla pro způsobilost výdajů na projekty v rámci JESSICA, která jsou stejná jako pravidla pro použití prostředků ze strukturálních fondů obecně, zohledňují i konkrétní vnitrostátní podmínky. Až na určité nezpůsobilé položky, které jsou uvedené v právních předpisech, může JESSICA umožnit pružnější řízení projektů při dodržení pravidel, vždy za podmínky, že podporované projekty jsou součástí integrovaných a udržitelných plánů rozvoje měst. Nezpůsobilé složky výdajů by se mohly například začlenit do většího městského projektu zahrnujícího více odvětví, pokud se na financování těchto nezpůsobilých složek získají dodatečné finanční prostředky z dalších soukromých či veřejných zdrojů.

Při posuzování, které projekty by mohly využít finanční zdroje JESSICA je potřeba integrovaný přístup. Prostředky JESSICA je možno použít na projekty zejména v těchto oblastech⁵⁷:

- městská infrastruktura, vodohospodářské, dopravní, energetické a jiné infrastruktury,
- kulturní nebo architektonické památky pro účely cestovního ruchu, či jiné udržitelné využití,
- sanace bývalých průmyslových areálů, včetně vyklizení a dekontaminace,
- kancelářské prostory pro malé a střední podniky a pro odvětví informačních technologií nebo výzkumu a vývoje,
- budovy vysokých škol, včetně zařízení zaměřených na medicínu, biotechnologii a jiné oblasti,
- zvýšení energetické účinnosti.

---

⁵⁶ Integrovaným plánem rozvoje města se rozumí soubor vzájemně obsahově a časově provázaných akcí, které jsou realizovány ve vymezeném území nebo v rámci tematického přístupu ve městech a směřují k dosažení společného cíle či cílů města, obce či lokality

⁵⁷ EVROPSKÁ INVESTIČNÍ BANKA. 2008, ref. 50

3.2 Fungování finančního nástroje JESSICA

Z *Evropského fondu pro regionální rozvoj (ERDF)* jsou přidělovány příspěvky fondům městského rozvoje. Fondy je dále investují do partnerství veřejného a soukromého sektoru nebo jiných projektů, které jsou obsaženy v integrovaném plánu udržitelného městského rozvoje.⁵⁸

Fungování finančního nástroje JESSICA lze popsat jako poskytování vstupního kapitálu vybraným veřejným finančním institucím, které nesou odpovědnost nejen za získání peněz, ale především za jejich účelné a efektivní rozdělení a určení pro regiony a města na jejich rozvoj. Vstupní kapitál je investiční pobídkou, která má aktivovat soukromé peníze, jež se na rozvoji měst budou dále podílet.

Obrovská výhoda instrumentu JESSICA je v tom, že získané peníze *nejsou jednorázovou částkou*. Vstupní kapitál je vložen do veřejné finanční instituce, která peníze rozdělí, určí a poskytne formou nízkoúročených, dlouhodobých půjček prostřednictvím *fondů rozvoje měst* jednotlivým městům, které peníze investují, ale také splácejí. Instituce pak takto zhodnocené peníze, které se k nim vracejí, opakovaně poskytuje městům pro jejich další rozvíjení, zkvalitňování podmínek a potřeb pro jejich obyvatele. V čase tak dochází k násobení zhodnocení peněz a „nevyčerpatelnosti“ vstupního zdroje.⁵⁹ JESSICA tedy podporuje rozvoj měst tím, že bude žadatelům poskytovat návratné investice do vlastního kapitálu, záruky a úvěry.

Řídící orgány institucí mají také možnost přidělovat prostředky z fondů městského rozvoje pomocí *holdingových fondů (HF)*, které jsou zakládány za účelem investování do několika fondů městského rozvoje.⁶⁰ Na obrázku 3.1 je znázorněné, jak probíhá financování z finančního nástroje JESSICA

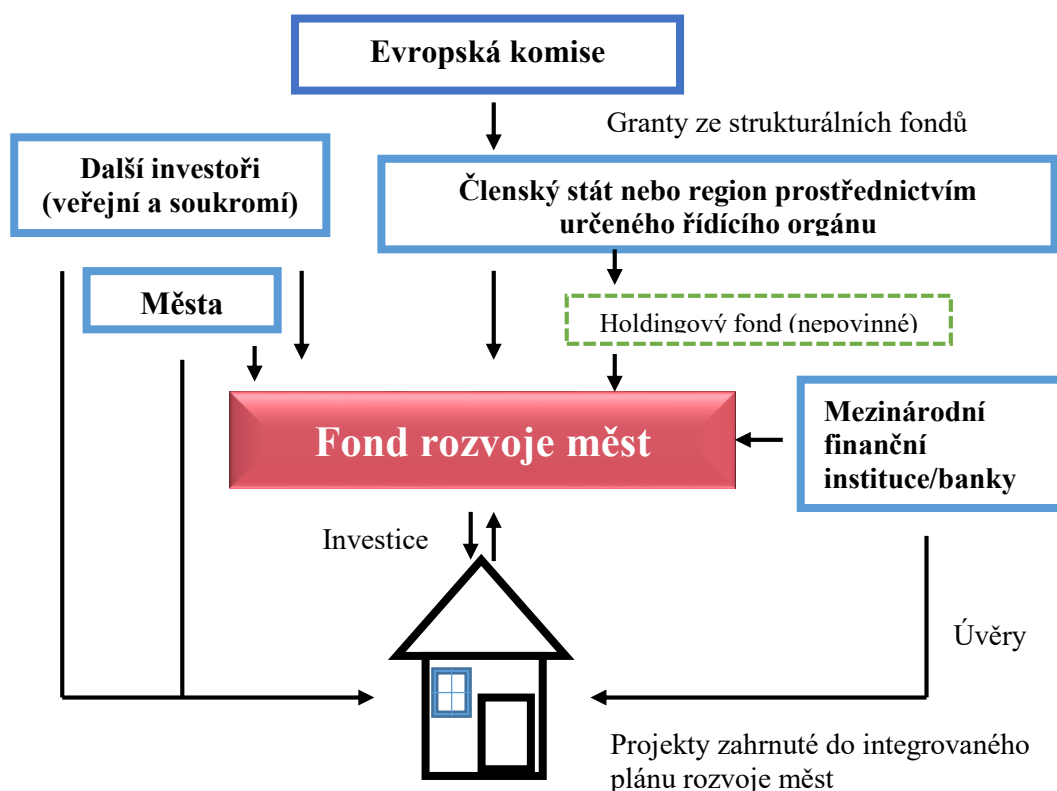
---

⁵⁸ EVROPSKÁ KOMISE. *JESSICA: společná evropská podpora udržitelných investic do městských oblastí* [online]. 2014 [cit. 2015-3-24]. Dostupné z: http://ec.europa.eu/regional_policy/cs/funding/special-support-instruments/jessica/#3

⁵⁹ STÁTNÍ FOND ROZVOJE BYDLENÍ. *Ptejte se nás* [online]. 2014 [cit. 2015-3-24]. Dostupné z: <http://www.sfrb.cz/ptejte-se-nas/>

⁶⁰ EVROPSKÁ KOMISE, 2014, ref.58

Obrázek 3.1: Financování projektů z finančního nástroje JESSICA

Zdroj: Evropská investiční banka, 2008; vlastní úprava, 2015

3.2.1 Role Evropské investiční banky

Jak již bylo uvedeno v teoretické části práce, JESSICA je společná iniciativa vzešlá z podnětu Generálního ředitelství pro regionální politiku ve spolupráci s Evropskou investiční bankou (European Investment Bank, EIB) a Rozvojovou bankou Rady Evropy (Council of Europe Development Bank, CEB).

Evropská investiční banka poskytuje technickou pomoc při zavádění nástroje JESSICA, přičemž tato pomoc směřuje řídicím orgánům operačních programů a městům. V *předimplementační* fázi se jedná o asistenci při hledání vhodných řešení implementace JESSICA. V *implementační* fázi nástroje JESSICA pak EIB figuruje jako správce JESSICA holdingového fondu pro řídicí orgán operačního programu, v jehož rámci je nástroj finančního inženýrství JESSICA využíván. EIB jako správce holdingového fondu dočasně drží prostředky operačních programů, které byly daným řídicím orgánem určeny pro návratné financování městského rozvoje skrze iniciativu JESSICA a následně převedeny do holdingového fondu. Úkolem EIB jako správce holdingového fondu je především vybrat v dané zemi nebo regionu vhodné provozovatele fondů městského rozvoje, do nichž by mohly být následně prostředky investovány.

Prostředky v holdingovém fondu nejsou vlastními prostředky Evropské investiční banky, ale pocházejí z daného operačního programu a EIB pouze figuruje jako správce ve prospěch řídicích orgánů. V případě, že Evropská investiční banka spravuje holdingový fond, neinvestuje vlastní prostředky vzhledem k tomu, že by došlo ke střetu rolí investora do holdingového fondu a správce holdingového fondu.⁶¹

3.2.2 Holdingový fond

Holdingový fond (HF) slouží jako prostředník mezi členským státem nebo regionem a fondem městského rozvoje. Holdingový fond může být zřízen jako samostatná právnická osoba, nebo jako finanční jednotka v rámci finanční instituce. HF dočasně drží prostředky vložené řídicím orgánem, popřípadě prostředky dalších spoluzakladatelů holdingového fondu. Prostředky, které jsou uloženy do holdingového fondu, jsou v období mezi přesunem prostředků z Evropského fondu regionálního rozvoje do fondu městského rozvoje úročeny.

Hlavním úkolem holdingového fondu je především vybrat v regionu vhodný management fondu/fondů městského rozvoje, do nichž by následně mohly být prostředky HF investovány. Za tímto účelem je vyhlášováno výběrové řízení a v případě, že je HF zřizován pod správou EIB, je toto výběrové řízení vypisováno nikoli podle národního práva, ale dle pravidel EIB. Po analýze nabídek předložených potenciálními správci, v nichž klíčovým prvkem je navržený obchodní plán (nebo jiný vhodný dokument) fondu městského rozvoje, předkládá management holdingového fondu návrh investiční radě holdingového fondu. Členové investiční rady HF jsou jmenováni řídicím orgánem. Samotné rozhodnutí o výběru správce fondu rozvoje měst je v kompetenci investiční rady a na jeho základě následně management HF sjednává tzv. operační smlouvu mezi HF a fondem rozvoje měst. Operační smlouva opět podléhá schválení investiční radou holdingového fondu. Po podpisu smlouvy mezi fondem rozvoje měst a holdingovým fondem, pak HF investuje do Fondu rozvoje měst (investice zároveň můžou probíhat do více fondů najednou). Investice je buď v celkové výši, či postupně dle stavu jednotlivých vybraných projektů. Řídicímu orgánu se předává monitoring a výsledné zprávy, které jsou zajištěné managementem.

Holdingový fond pro implementaci finančního nástroje není nezbytný, avšak umožňuje výhody v podobě rychlejšího a efektivnějšího přesunutí finančních prostředků z operačních programů do JESSICA fondu. Rychlé vytvoření holdingového fondu zajišťuje správu

---

⁶¹ EVROPSKÁ INVESTIČNÍ BANKA. *Implementace JESSICA v regionu Jihovýchod, Česká Republika- Evaluační studie* [online]. 2010 [cit. 2015-3-22]. Dostupné z: http://www.eib.org/attachments/documents/jessica_in_south_east_cohesion_region_czech_republic_cz.pdf

nevyčerpaných prostředků z operačních programů, pro které již nebyly vypsány další výzvy po případě navrácené finanční prostředky od příjemce dotace. Holdingový fond zajišťuje monitorování fondu rozvoje měst a také dovoluje kombinování prostředků JESSICA s dalšími zdroji veřejného nebo soukromého sektoru pro investice do fondů rozvoje měst.⁶²

3.2.3 Fond rozvoje měst

*„Fondem rozvoje měst se rozumí fond, který investuje do partnerství mezi veřejným a soukromým sektorem a do dalších projektů zahrnutých do integrovaných plánů rozvoje měst.“*⁶³ Fondem může být právnická osoba (zejména s.r.o., a.s. či fondy kvalifikovaných investorů) či stávající finanční instituce (zejména banka) spravující svěřené prostředky jako oddělená finanční jednotka. Může se jednat o banku, developera, investičního poradce, případně konsorcium subjektů s dostatečnou znalostní a organizační výkonností, poskytující dostatečné záruky co do kvality plnění. Aby mohl tento fond využívat prostředků z finančního nástroje JESSICA, musí mimo jiné prokázat nezávislost řízení, předložit komplexní obchodní plán a rozpočty nutné pro realizaci kvalifikovaných projektů a prokázat silné finanční zázemí. Fondy rozvoje měst lze zřídit na vnitrostátní, regionální, místní nebo obecní úrovni podle charakteru integrovaných plánů rozvoje měst nebo připravovaných projektů či zájmů investorů.⁶⁴

Mezi základní funkce fondu rozvoje měst patří⁶⁵:

- správa svěřených volných prostředků,
- publicita a další stimuly zapojení důležitých subjektů (kraje, obce, soukromí investoři, developerské společnosti apod.) a aktivní vyhledávání vhodných projektů k financování za účelem zajištění dostatečné absorpční kapacity a maximalizaci cílených socioekonomických přínosů,
- poskytování asistence důležitým subjektům (vysvětlování podmínek a cílů finančního nástroje, pomoc při výkladu souvisejících právních předpisů apod. - míra této asistence bude definována dohodou o financování),
- posuzování a výběr projektů k financování - sjednávání půjček/úvěrů a poskytování prostředků konečným uživatelům (případně i opakovaně, bude-li tak dohodnuto),

⁶² EVROPSKÁ INVESTIČNÍ BANKA, 2010, ref. 51

⁶³ EVROPSKÁ INVESTIČNÍ BANKA. 2008, ref. 50 s. 6

⁶⁴ EVROPSKÁ INVESTIČNÍ BANKA. 2008, ref. 50

⁶⁵ REGIONÁLNÍ RADA REGIONU SOUDRŽNOSTI STŘEDNÍ MORAVA. *Analýza absorpční schopnosti pro využití finančního nástroje JESSICA v regionu Střední Moravy* [online]. 2012 [cit. 2015-3-25]. Dostupné z: <http://www.rr-strednimorava.cz/file/3642/>

- výběr splátek a dalších plnění od konečných uživatelů,
- monitorování realizace projektů - správa investičního portfolia, vyvazování z investic, vymáhání pohledávek za konečnými uživateli v soudních řízeních,
- reporting a potřebná asistence (zejména za účelem dostatečné informovanosti a plnění zákonných povinností a provozních potřeb, např. v oblasti certifikace výdajů a plnění dalších informačních povinností vůči orgánům ČR a EU).

Pravidla finančního nástroje JESSICA také umožňuje nastavení implementační struktury podle podmínek, které panují v daném členském státě nebo regionu. Tato flexibilita se týká i nastavení a zaměření fondu rozvoje měst, fondy mohou být nastaveny na základě územního rozdělení, tematického či produktového zaměření.

Regionální zaměření fondu rozvoje měst, je založeno na ustanovení na úrovni správních jednotek, jako jsou obce, kraje, regiony soudržnosti apod.

Tematické zaměření fondu rozvoje měst je soustředěno na téma zaměřené oblasti (regenerace brownfields, rozvoj vzdělávacích či sportovních kapacit apod.) Tato varianta podpory umožňuje zacílení fondu rozvoje měst přesně na problematickou oblast. U této varianty je možná kombinace s regionálním zaměřením fondů rozvoje měst například na podporu brownfields v Moravskoslezském kraji.

Zaměření fondů rozvoje měst dle poskytovaných produktů znamená nastavení fondů, jako například zvláštních fondů po poskytování úvěrů, záruk a kapitálů. Každý z těchto nástrojů vyžaduje rozdílné řízení z pohledu finančního fondu a je vhodné k tomu přizpůsobit i implementační strukturu.⁶⁶

3.2.4 Výhody a nevýhody implementace finančního nástroje JESSICA

Projekty realizované finančním nástrojem JESSICA jsou objemově větší, lze očekávat vyšší přidanou hodnotu v podobě kvalitnější postavených projektů s komplexnější strukturou, při kterých investoři dosáhnou *vyšších zisků v absolutní hodnotě, úspor z rozsahu a další výhody* jako opětovné využívání prostředků, pákový efekt, pružnost a odborné znalosti a tvůrčí přístup.

---

⁶⁶ MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ ČESKÉ REPUBLIKY. *Studie proveditelnosti implementace nástroje finančního řízení JESSICA v podmínkách České republiky na programové období 2007-2013* [online]. 2010 [cit. 2015-3-25]. Dostupné z: http://www.strukturalni-fondy.cz/getmedia/bcd09b28-073f-45d1-baa5-da42847d8427/jessica_zaverecny_vystup_cz_bcd09b28-073f-45d1-baa5-da42847d8427.pdf

Opětovné využívání prostředků- pokud jsou prostředky JESSICA investovány prostřednictvím fondů rozvoje měst do způsobilých projektů před uplynutím programového období strukturálních fondů. Veškeré výnosy a příjmy vytvořené touto investicí si mohou tyto fondy ponechat, nebo se vrátí řídicím orgánům, a poté se znovu investují do nových projektů regenerace měst. Pro ty členské státy, které mají před sebou perspektivu nižších grantů plynoucích z EU během příštího programového období, představuje nástroj JESSICA možnost trvalého posílení jejich současných finančních zdrojů.

Pákový efekt- významným přínosem nástroje JESSICA je její potenciální schopnost zapojit soukromý sektor a mobilizovat další investice a zejména další zkušenosti v oblasti realizace a řízení projektů. V některých případech mohou investice soukromého sektoru přispět ke splnění požadavků na spolufinancování. Ačkoli JESSICA umožňuje přeměnu poskytnutých grantů na návratné investice, které se nevracejí Evropské komisi a neměly by být proto považovány za zadlužení veřejného sektoru.

Pružnost- umožňuje pružný přístup jak z hlediska širší schopnosti výdajů, tak i z hlediska využívání prostředků z nástroje JESSICA formou vlastního kapitálu, úvěrů nebo záruk.

Odborné znalosti a tvůrčí přístup- členské státy, řídicí orgány, města a obce, budou čerpat z odborných znalostí jak bankovního tak i soukromého sektoru. JESSICA by v městských oblastech mohla mít význačný účinek na oživení investičního trhu a doplnit tak další iniciativy nebo zdroje financování, které již v členských státech mají svoji působnost. Zapojení soukromého sektoru však nesmí být v rozporu s pravidly o poskytování státní podpory.⁶⁷

Lze očekávat, že s implementací nástroje finančního inženýrství JESSICA také plynou nevýhody a svým způsobem i bariéry. Mezi hlavní oblasti nevýhod a rizik nástroje JESSICA, jež postihují jak projekty samotné, tak i investory lze považovat⁶⁸:

- *nedostatek finančních prostředků-* způsobený zejména skutečností, že v rámci vhodných operačních programů je značná část finanční alokace pokryta smlouvami nebo rozhodnutími o poskytnutí dotace. Dalším důvodem může být také neochota monitorovacích výborů schválit převedení prostředků ve prospěch finančního nástroje JESSICA.

---

⁶⁷ EVROPSKÁ INVESTIČNÍ BANKA. 2008, ref. 50

⁶⁸ MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ ČESKÉ REPUBLIKY, 2010, ref. 66

- *nedostatek vhodných projektů*- v této oblasti je rizikem zejména nezájem popřípadě neznalost potencionálních žadatelů způsobený zkresleným vnímáním finančního nástroje JESSICA.
- *omezené časové období pro implementaci nástroje JESSICA*- v některých případech může být omezené časové období pro realizaci projektu kvůli blížícímu se konci programovacího období, tudíž se nestihnou prostředky včas investovat do projektu.
- *chybné nastavení implementační struktury*- může být nastavena taková implementační struktura, která zapříčiní neatraktivní nastavení podmínek poskytování podpory v rámci finančního nástroje JESSICA, anebo také nesoulad mezi nabídkou a poptávkou.
- *nedostatečná zkušenost měst s řízením projektů*- nástroj JESSICA vyžaduje komplexní přístup při realizaci projektů. Města při revitalizaci městských zón nemusí mít dostatek zkušenosti s realizací projektů, při kterém bude za potřeby odlišný přístup, i vzhledem k možnému zapojení soukromého sektoru.

3.3 Implementace finančního nástroje JESSICA v Evropské unii

Nástroje finančního inženýrství se bezpochyby staly velkým přínosem v politice soudržnosti EU. Vzhledem k jejich poměrně složité implementaci se řada členských států EU a jejich regionů pohybuje stále na teoretické bázi přípravy implementace, přesto lze konstatovat, že od roku 2007 do konce roku 2014 využilo nástroje finančního inženýrství zaměřených na rozvoj měst 11 států Evropské unie (Bulharsko, Česká republika, Estonsko, Německo, Řecko, Itálie, Litva, Polsko, Portugalsko, Španělské a Spojené království Velké Británie a Severního Irska) a bylo vytvořeno 63 nástrojů finančního inženýrství, jak lze názorně vidět v tabulce 3.1

Tabulka 3.1: Příspěvky z operačních programů do nástrojů finančního inženýrství na rozvoj měst (k prosinci 2014, v mil. EUR)

Členský stát	Počet fin. nástrojů*	Příspěvky z OP	Z toho ze strukturálních fondů	Příspěvky z OP do specifických fondů	Příspěvky z OP zbývající v HF
Bulharsko	3	33,00	28,05	30,28	2,72
Česká republika	2	19,58	16,58	19,50	0,00
Německo	4	42,28	29,23	42,28	0,00
Řecko	6	258,00	197,66	20,66	237,34
Španělsko	3	127,66	93,38	33,70	93,96
Itálie	5	140,99	112,76	166,30	-25,31
Litva	8	163,42	128,84	122,00	41,42
Nizozemsko	3	11,94	4,72	11,26	0,68
Polsko	11	269,80	222,21	256,52	13,28
Portugalsko	9	132,50	102,50	92,78	39,72
Spojené království	9	314,23	161,42	232,69	81,54
Celkem	63	1 513,32	1 097,36	1 027,97	485,35
* včetně: holdingových fondů a specifických fondů					
** s, i bez využití holdingových fondů					

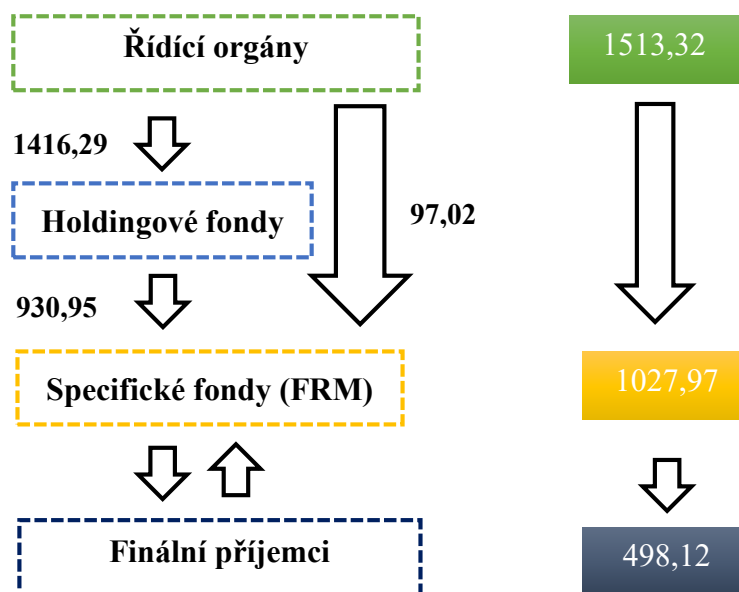
Zdroj: Evropská komise, 2014; vlastní zpracování 2015

Podle tabulky 3.1 je zřejmé, že příspěvky z prostředků operačních programů vyplacených do nástrojů finančního inženýrství v oblasti rozvoje měst na konci roku 2014 činily 1 513, 32 milionů EUR, z toho činila částka 1 097, 36 milionů EUR ze strukturálních fondů. Částka 1 416, 29 milionů EUR (94 % prostředků), ze všech příspěvků operačních programů bylo vloženo do holdingových fondů v 11 členských státech. Zhruba dvě třetiny prostředků z holdingových fondů bylo poskytnuto konkrétním fondům rozvoje měst a zbytek peněz zůstal na úrovni HF.

Počet úvěrů poskytovaných na konci roku 2014 bylo 5483, z nichž 5183 byly poskytnuty v Litvě. Důvodem pro toto vysoké číslo je skutečnost, že v Litvě jsou úvěry poskytovány jednotlivým vlastníkům bytových jednotek, zatímco v jiných zemích jsou úvěry na projekty rozvoje měst poskytovány velkým podnikům, malým a středním podnikům nebo bytovým družstvům. Záporná částka v Itálii na úrovni HF, je způsobena nahlášenou chybou.

V obrázku 3.2 je znázorněno schéma čerpání prostředků z operačních programů do finančních nástrojů pro rozvoj měst.⁶⁹

Obrázek 3.2: Čerpání prostředků z operačních programů pro finanční nástroje na rozvoje měst (v mil. EUR k prosinci 2012)

Zdroj: Evropská komise, 2012; vlastní zpracování, 2015

3.3.1 Základní zkušenosti vybraných zemí Evropské unie s implementací finančního nástroje JESSICA

Implementace FN JESSICA v Litvě - ministerstvo financí a životního prostředí Litvy na podporu soudržnosti v období 2007-2013 uvolnilo 227 mil. EUR z operačních programů. Tento národní plán slouží k renovaci 24 000 bytových domů, a to do roku 2020 (cíl FN JESSICA je zrenovovat 1000 budov v rozmezí mezi lety 2010-2015). Tato renovace povede k průměrné úspoře energie jediné budovy až k 50 %, tyto projekty podporují národní a zejména evropské cíle týkající se efektivního užívání energetických zdrojů a také zabezpečení jejich dodávek. Kromě toho tento program je významným stimulačním, ekonomickým balíčkem stavebního průmyslu a také podporuje tvorbu nových pracovních míst. V neposlední řadě tento národní plán představuje významné benefity pro domácnosti s nižším příjmem, včetně odstranění energetické chudoby a zlepšení kvality života.

⁶⁹ EUROPEAN COMMISSION. *Summary of data on the progress made in financing and implementing financial engineering instruments* [online]. 2014 [cit. 2015-06-11]. ISBN: 978-92-79-51688-7. Dostupné z: http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/thefunds/fin_inst/pdf/summary_data_fei_2014.pdf

Implementace FN JESSICA v Andalusii- Andalusie představuje nejlidnatější a druhé největší autonomní společenství na jihu Španělska. Pro tuto oblast bylo vyčleněno 80 mil. EUR, které byly postupně pomocí holdingového fondu (řízený EIB) poskytnuty ve formě dlouhodobých úvěrů, equity a záruk. Tyto investice byly poskytnuty na renovaci vozového parku (753 nových parkovacích míst), nového sportovního zařízení (2 nové plavecké bazény, fitness, wellness etc.) a také rekonstrukci nákupního centra.

Implementace FN JESSICA ve Spojeném království Velké Británie a Severního – Spojené království má dlouholeté zkušenosti s rizikovým kapitálem a zároveň velmi běžně využívá partnerství veřejného a soukromého charakteru. Pro města je na denním pořádku zasahovat do regionálního rozvoje zejména za účelem zatraktivňování vlastního prostředí pomocí urbánních iniciativ. Pro iniciativu JESSICA v podmínkách Spojeného království nastává stěžejní výzva- skloubení její činnosti s již probíhajícími plány v městských územích. V rámci působení iniciativy JESSICA na území Spojeného království by nemělo dojít k narušení již fungující spolupráce městských fondů na regionální a místní úrovni, ale spíše k prohloubení integrace s ostatními subjekty. Od roku 2007 byly propojeny v rámci iniciativy JESSICA všechny hlavní zainteresované instituce, jako EIB, řídicí orgány jednotlivých projektů, města i regionální rozvojové agentury. Tato spolupráce v podmínkách urbánní regenerace funguje v řadě měst Spojeného království.⁷⁰

Pro ilustraci implementace nástroje JESSICA ve Spojeném království lze uvést, že 100 mil. britských liber bylo z fondu městského rozvoje poskytnuto na levné a výhodné půjčky pro rekonstrukce a na nízkouhlíkové topné projekty. Tyto projekty slouží k revitalizaci univerzit, nemocnic, sociálních zařízení a dalších veřejných budov. Projekty jsou řízené pomocí *Amber infrastructure group*, tato organizace je soustředěna právě na dlouhodobé, bezrizikové investiční projekty do infrastruktury. Projekty jsou také spolufinancovány s pomocí Královské banky Skotska a holdingového fondu (London Green Fund), který byl řízen Evropskou investiční bankou. Na obrázku 3.3 můžeme názorně vidět schéma čerpání prostředků JESSICA ve Spojeném království.⁷¹

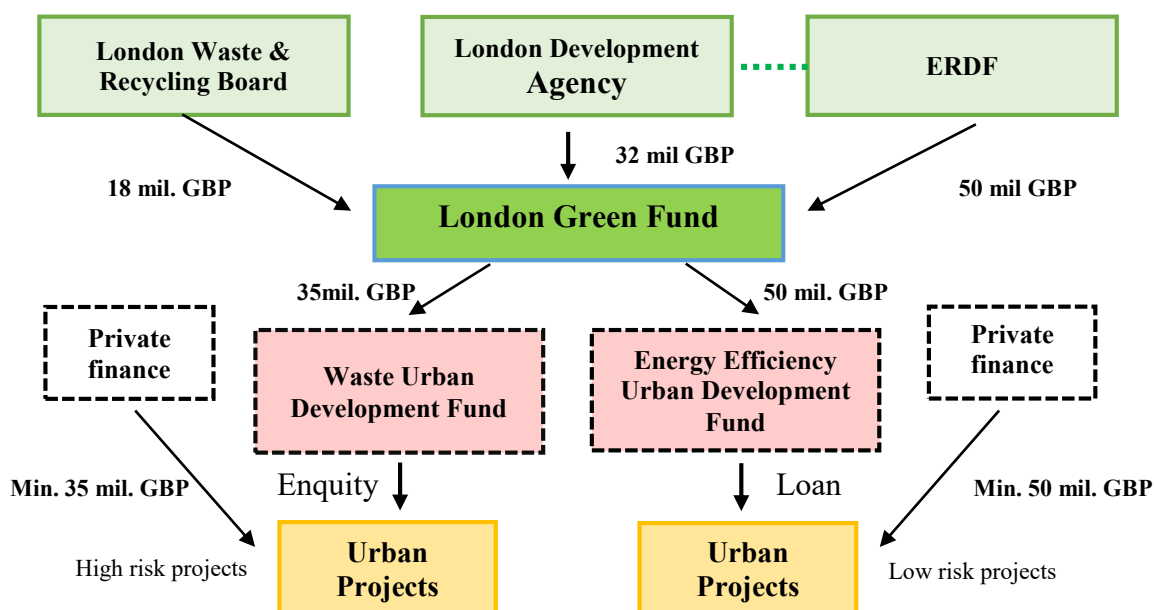
---

⁷⁰ PĚLUCHA, Martin, ref. 46

⁷¹ EUROPEAN INVESTMENT BANK. *Financial engineering under the Structural Funds and urban regeneration: The Joint European Support for Sustainable Investment in City Areas (JESSICA) Initiative* [online]. 2012 [cit. 2015-3-25]. Dostupné z: <http://bteaminitiative.eu/wp-content/uploads/2012/11/3.pdf>

Obrázek 3.3: Implementace FN JESSICA ve Spojeném království

Zdroj: Evropská investiční banka, 2012; vlastní úprava, 2015

Implementace FN JESSICA v Polsku- Polsko je první stát ve kterém došlo k úspěšné implementaci finančního nástroje JESSICA do svého regionálního operačního programu. Tento postkomunistický stát hospodář s rozmanitou Hornoslezskou pánví. Oblast se potýká s rozsáhlým územím brownfields vzniklé v důsledku ukončení průmyslové činnosti. Obrovské potřeby městských oblastí (jak velkých měst, tak i malých) vedou k nutnosti zajistit větší prostředky pro rekultivaci a zároveň zvýšit povědomí o možnostech financování projektů finančními nástroji a to zejména FN JESSICA

Polsko obdobně jako Česká republika realizuje FN JESSICA podle regionů (vojvodství) v rámci regionálních operačních programů. Rozhodnutí o provedení této iniciativy provedlo 5 vojvodství Polska- *Slezské, Mazovské, Pomořské, Západopomořanské a Velkopolské vojvodství*. První region EU, který úspěšně implementoval strukturu FN JESSICA do svého regionálního operačního programu, bylo právě Velkopolské vojvodství. Tento region zaznamenal značnou poptávku po projektech soustředěných na regeneraci měst a to zejména na obnovu bývalých průmyslových oblastí a vojenských areálů.

Implementace nástroje JESSICA v Polsku je oproti ostatním státům na vysoké úrovni, jen samotný Velkopolský region obdržel do svého holdingového fondu částku 66 264 706 EUR. Prostředky budou dále vkládány do jednoho či více *fondů městského rozvoje (UDF)* a následně investovány do projektů zaměřených na revitalizaci problémových městských oblastí.

Region Velkopolský pracuje s obdobnou implementační strukturou jako region soudržnosti Moravskoslezsko, přesto výše alokovaných prostředků ve Velkopolském vojvodství je mnohem vyšší než v Moravskoslezském regionu. Výrazný rozdíl oproti implementační strategii v českých regionech je, že ve Velkopolském regionu dochází k rozdělení prostředků mezi města s méně než 50 tis. obyvateli a více jak 50 tis. obyvateli, tímto opatřením je dosaženo, že zhruba 40 % prostředků bude investováno městům s méně než 50 tis. obyvateli. Tento způsob diverzifikace má zajistit větší podporu městům, pro které je složité získávat finanční zdroje.⁷²

---

⁷² PĚLUCHA, Martin, ref. 46

4 Implementace a využití finančního nástroje JESSICA v České republice se zaměřením na region Moravskoslezsko

Finanční nástroj JESSICA se v podmínkách České republiky objevuje od roku 2009, kdy docházelo k intenzivním přípravám pro implementaci nástroje v regionu soudržnosti Moravskoslezsko. Dne 8. 2. 2010 zástupci Regionální rady regionu soudržnosti Moravskoslezsko a Evropské investiční banky podepsali tzv. *Memorandum o porozumění*⁷³, kterým stvrdili společný zájem a spolupráci o implementaci iniciativy JESSICA v regionu Moravskoslezsko. Tímto iniciativa JESSICA otevřela možnosti nové formy pomoci i pro ostatní regiony soudržnosti v České republice. V podmínkách České republiky využití nástroje JESSICA představuje pro regiony snazší cestu získat evropské finanční zdroje, a to za výhodnějších podmínek, než je tomu v tržním prostředí.⁷⁴

Iniciativa JESSICA spadající pod nástroje finančního inženýrství je definována článkem 44.⁷⁵, který přejímá jak národní strategický referenční rámec ČR, tak i některé tematické a operační programy.

V implementační struktuře finančního nástroje JESSICA se v podmínkách České republiky nabízelo v období 2007-2013 využití *Regionálních operačních programů (ROP) a Integrovaného operačního programu (IOP)* jako nejvýhodnější řešení.⁷⁶ V České republice vybrané řídicí orgány převedly část prostředků operačního programu do zřízených fondů městského rozvoje, které následně investují prostředky do partnerství veřejného a soukromého sektoru nebo jiných projektů obsažených v *Integrovaném plánu udržitelného městského rozvoje*. V České republice je 41 měst, jež mají IPRM schválené a mohou se o výhodnou formu financování pomocí finančního nástroje JESSICA ucházet. Kraje společně s městy se schválenými IPRM jsou znázorněny v tabulce 4.1.

---

⁷³ Memorandum dovolí vypracování podrobnější studie, která by měla představit konkrétní podmínky pro zavedení nástroje JESSICA a vznik fondu rozvoje měst

⁷⁴ PĚLUCHA, Martin, ref. 46

⁷⁵ Nařízení Rady (ES) č. 1083/2006 ze dne 11. července 2006 o obecných ustanoveních o Evropském fondu pro regionální rozvoj, Evropském sociálním fondu a Fondu soudržnosti a o zrušení nařízení (ES) č. 1260/1999

⁷⁶ MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ ČR. 2010, ref. 66

Tabulka 4.1: Města České republiky se schválenými IPRM

Kraje	Města
Středočeský	Kladno, Mladá Boleslav, Příbram
Jihočeský	České Budějovice, Tábor, Písek, Strakonice
Karlovarský	Karlovy Vary, Cheb
Ústecký	Děčín, Chomutov, Most, Ústí nad Labem, Litvínov, Jirkov
Liberecký	Liberec, Jablonec nad Nisou
Královohradecký	Hradec Králové, Náchod
Pardubický	Pardubice, Chrudim
Vysočina	Třebíč
Jihomoravský	Brno, Znojmo, Hodonín, Břeclav
Olomoucký	Olomouc, Přerov
Zlínský	Kroměříž, Vsetín, Uherské Hradiště
Moravskoslezský	Frýdek-Místek, Havířov, Karviná, Opava, Ostrava, Orlová, Český Těšín, Kopřivnice, Bohumín, Nový Jičín

Zdroj: Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, 2013; vlastní zpracování, 2016

Poskytování zvýhodněných úvěrů způsobilým projektům v České republice bylo v období 2007-2013 zaznamenáno ve dvou případech:

- v rámci *Integrovaného operačního programu*
- v rámci *Regionálního operačního programu NUTS 2 Moravskoslezsko*

Během programového období 2007-2013 probíhaly přípravy pro implementaci nástroje JESSICA i v ostatních vybraných regionech ČR. V rámci příprav Evropská investiční banka vypracovává pro regiony soudržnosti České republiky evaluační studie, které měly být pomoci při realizaci nástroje JESSICA. V České republice se jednalo zejména o tyto 3 regiony soudržnosti, jejichž řídicí orgány si nechaly evaluační studii zpracovat: **region soudržnosti Jihovýchod, Severovýchod a Střední Morava**. V případě hlavního města Prahy byly vyvíjeny snahy o zavedení nástroje JESSICA v rámci operačního programu **Praha Konkurenceschopnost**. Odbor evropských fondů MHMP ve spolupráci s PricewaterhouseCoopers Česká republika vypracoval investiční strategii nástroje právě v hlavním městě.

Finanční nástroj JESSICA se v programovém období 2007-2013 regionům soudržnosti Jihovýchod, Severovýchod, Střední Morava a také v OP Praha Konkurenceschopnost nepodařil

zrealizovat a zůstal v přípravné fázi implementace.⁷⁷ V následující části kapitoly jsou přiblíženy navržené implementační modely realizované ve zmíněných regionech.

4.1 Implementace finančního nástroje JESSICA v regionálních operačních programech

4.1.1 Implementace finančního nástroje JESSICA v regionu soudržnosti Jihovýchod

Region soudržnosti Jihovýchod je tvořen dvěma územními jednotkami, a to Jihomoravským krajem a krajem Vysočina s krajskými městy Jihlava a Brno. Svou rozlohou se region řadí na druhé místo za plošně největším regionem soudržnosti NUTS 2 Jihozápad. Na celkovém počtu obyvatel ČR se region Jihovýchod podílí zhruba 16 % a jedná se tak o nejlidnatější region soudržnosti v České republice. Z hlediska ekonomické výkonnosti se region soudržnosti Jihovýchod podílí 15 % na tvorbě HDP České republiky. Pozice regionu NUTS 2 Jihovýchod je v České republice na významné úrovni, přesto je potřeba řešit celou řadu rozvojových problémů, které je nutné vnímat nejen z pohledu jednotlivých měst.

Na základě analýzy prostřední regionu soudržnosti Jihovýchod se potvrdily oblasti urbánního rozvoje, ve kterých by mohla být implementace nástroje JESSICA směřována. Jedná se zejména o tyto oblasti:

- dostupnost a využitelnost dopravy,
- napojení automobilové dopravy na MHD,
- dostupnost sociálních služeb,
- kultura, sport a zařízení pro volný čas,
- věda a výzkum a jejich propojení s podnikatelskou aktivitou,
- brownfields.

Ze situace v regionu Jihovýchod vyplynulo, že implementace nástroje JESSICA ve své podstatě představuje pouze jiné použití již vyčleněných prostředků. Nástroj JESSICA tedy nepřinesl nové finanční prostředky do regionu, ale zvýšil efektivitu prostředků, které se v regionu již naházely. Vzhledem k regionálním charakteristikám a dominantního postavení v regionu Jihovýchod byla implementace nástroje JESSICA směřována do oblastí

---

⁷⁷MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ ČR. *Předběžné posouzení využití finančního nástroje v IROP* [online]. 2015 [cit. 2016-01-02]. Dostupné z: http://www.strukturalni-fondy.cz/getmedia/bf1c93a7-21ae-4934-90c3-6a0a849f2fc4/Predbezne-posouzeni-vyuziti-financiho-nastroje-v-IROP_Zaverecna-zprava-projektu.pdf

Statutárního města Brna. Zásadním determinantem formování implementační struktury v regionu Jihovýchod byl fakt, že zde neexistoval ekonomický potenciál pro vznik více než jednoho fondu městského rozvoje orientovaného na město Brno. Ostatní významná města v regionu nedisponovala potřebnými finančními prostředky, které by mohly vložit do společného fondu. Z tohoto důvodu nebyl nutný vznik holdingového fondu (HF). Vznikem jednoho Fondu rozvoje měst bez holdingového fondu lze dosáhnout rozsáhlých finančních úspor.

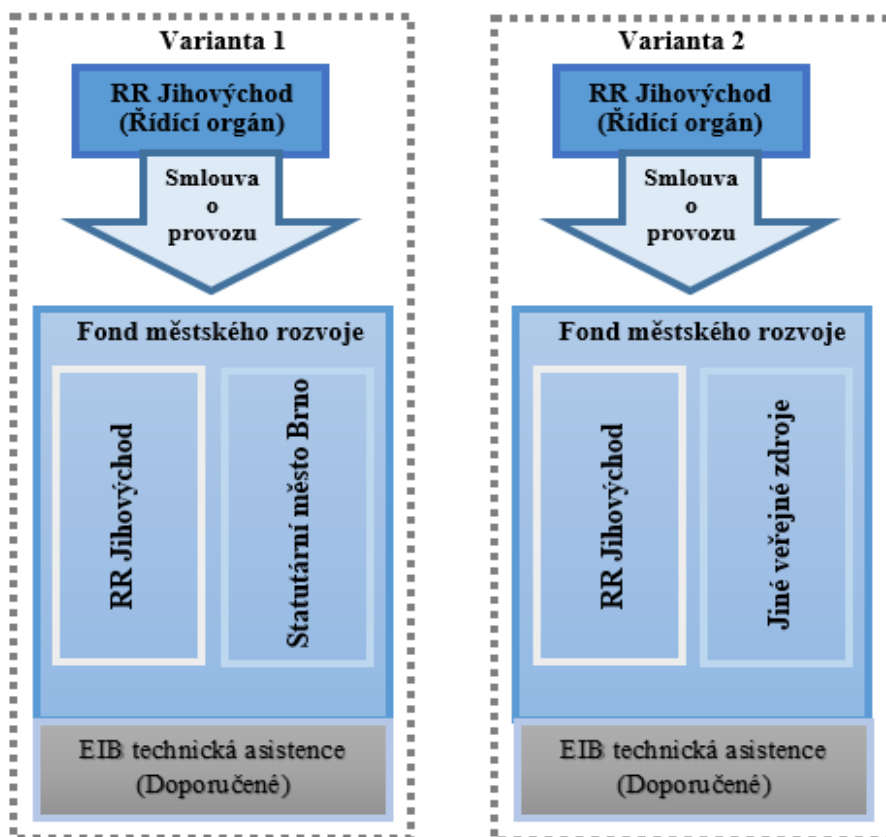
Klíčovým bodem implementace, zejména kvůli založení fondu rozvoje měst v regionu soudržnosti Jihovýchod bylo zajištění 7,5 % prostředků, které představovaly nutný doplněk k 85 % prostředků poskytovaných z Evropského fondu pro regionální rozvoj a 7,5 % prostředků krytých ze státního rozpočtu. Jako nezbytné se proto jeví kapitálové zapojení i jiného veřejného subjektu nejen Regionální rady Jihovýchod.

V přípravné studii se Regionální rada⁷⁸ Jihovýchod zabývala dvěma implementačními variantami v návaznosti na postojích klíčových účastníků. **Varianta 1** počítá s kapitálovou účastí statutárního města Brna s tím, že fond městského rozvoje je zaměřen pouze na území města s vymezením na projekty zařazené v IPRM města. Účast města Brna se proto jeví jako logická část. V této variantě fond městského rozvoje vzniká jako nezávislá právnická osoba. **Varianta 2** je rozdílná v tom, že namísto kapitálové účasti statutárního města Brna je zapojen jiný subjekt, disponující veřejnými prostředky. Fond městského rozvoje je implementován jako oddělený finanční blok pod správou banky. Obě dvě varianty jsou znázorněny v obrázku 4.1

---

⁷⁸ Regionální rada regionu soudržnosti je řídicím orgánem Regionálního operačního programu. Úkolem RR je spravovat peníze z evropských strukturálních fondů a českých veřejných zdrojů a směřovat je prostřednictvím poskytnutých dotací na rozvojové investiční projekty k příjemcům tak, aby z nich měl region a místní obyvatelé co největší přínos

Obrázek 4.1: Varianty implementace nástroje JESSICA v regionu soudržnosti Jihovýchod

Zdroj: Evropská komise, 2010; vlastní zpracování, 2016

Při modelování fondu městského rozvoje ve studii proveditelnosti došlo k předpokladům, že prostředky z ROP vkládala Regionální rada Jihovýchod a veřejné prostředky buď Statutární město Brno, nebo jiný subjekt jimi disponující. Tabulka 4.2 následně poukazuje na částky investované do fondu městského rozvoje jednotlivými subjekty.

Tabulka 4.2: Investice do Fondu městského rozvoje

Poskytovatelé vkladů	Částka
Regionální rada Jihovýchod	18,5 mil. EUR
Statutární město Brno/jiný veřejný subjekt	1,5 mil. EUR

Zdroj: Evropská komise, 2010; vlastní zpracování 2016

Vklad poskytnutý Regionální radou Jihovýchod v sobě zahrnuje 85 % příspěvek z Evropského fondu pro regionální rozvoj a 7,5 % spolufinancování z prostředků státního

rozpočtu. Částka plynoucí od statutárního města Brna/jiného subjektu (7,5 %) je klíčová pro uvolnění zmíněných 92,5 %.⁷⁹

Implementace fondu vyházel z následujících předpokladů:

- jako podpora jsou poskytovány pouze zvýhodněné úvěry,
- úvěry jsou poskytovány na 10 let s odkladem splátek 2 roky,
- úrokové sazby jsou stanoveny na úrovni základní referenční sazby⁸⁰,
  - v 1. a 2. výzvě (2011 a 2012): 2,39 % p. a
  - v 3. výzvě (2019): 4,50 % p. a.
- úroková sazba je fixována na celou dobu poskytnutí úvěru,
- úvodní vklad je vložen v květnu 2011 a úročen 3 % p. a,
- vklady na účtu jsou úročeny 2 % p. a.,
- náklady na správu fondu jsou 2 % p. a. z kapitálu fondu.

Vzhledem k tomu, že iniciativa JESSICA byla novinkou, mapování projektů vhodných pro realizaci v regionu soudržnosti Jihovýchod nebylo v minulosti provedeno. Poptávka po financování nástrojem JESSICA byla proto stanovena na základě schopnosti potenciální finanční návratnosti projektů (v potaz nebyl brán fakt, jestli jsou projekty momentálně pro návratné financování připraveny). Tabulka 4.3 znázorňuje kvantifikovanou hrubou poptávku po prostředcích z nástroje JESSICA.

Tabulka 4.3: Hrubá poptávka po prostředcích z nástroje JESSICA v regionu soudržnosti Jihovýchod

Oblast	Počet projektů	Celkový objem prostředků
Projekty IPRM	9	147 850 000 Kč
Projekty kraje	7	2 525 500 000 Kč
Další projekty	10	559 450 000 Kč
Suma	26	3 232 800 000 Kč

Zdroj: Evropská komise, 2010; vlastní zpracování 2016

U tohoto odhadu hrubé poptávky po prostředcích je nutné přihlídnout k tomu, že v projektech kraje jsou tři projekty přesahující investiční částku 1 mld. Kč a nepředpokládá se, že by byly kompletně financovány z nástroje JESSICA. Stejně tak jsou v dalších projektech, zařazených projekty garáží, které výrazně ovlivňují investiční výdaje.

⁷⁹ 85% příspěvek ERDF i národní veřejné spolufinancování jsou naplánovány v rámci ROP JV. Jako první musel být proveden vklad 100% do fondu, až po té je možné požádat o proplacení 85% z ERDF.

⁸⁰ Jedná se o odhad základní referenční sazby v daných letech.

Na základě provedené analýzy je třeba konstatovat, že potenciální poptávka po prostředcích z nástroje JESSICA v regionu soudržnosti Jihovýchod byla dostatečná.

Při rozhodování o implementaci nástroje JESSICA v regionu Jihovýchod by měl být kladen důraz především na obyvatele a návštěvníky města Brna. Hlavním záměrem implementace iniciativy JESSICA je předpokládáný zvýšení počtu realizovaných rozvojových projektů a zaměření na oblasti, které budou skutečně využívány.⁸¹

4.1.2 Implementace finančního nástroje JESSICA v regionu soudržnosti Severovýchod

Region soudržnosti NUTS 2 Severovýchod je tvořen územím kraje Královéhradeckého, kraje Pardubického a kraje Libereckého, celkově se region soudržnosti podílí na 15,8 % rozlohy České republiky. V regionu žije celkově 15 % populace České republiky, z čehož 70 % obyvatel žije ve městech, z hlediska populační síly jsou si všechna tři regionální centra vyrovnaná.

Prostředí regionu soudržnosti Severovýchod se potýká s řadou tržních selhání, které se svým charakterem shodují i s jinými regiony České republiky. Upadající průmysl (sklářský, textilní), nebo také vojenská historie regionu velmi ovlivnila urbánní rozvoj prostředí, které se musí potýkat s regionálními problémy jako:

- přetížená dopravní infrastruktura s negativním dopadem na životní prostředí,
- nedostatek zeleně a ploch pro denní rekreaci obyvatel,
- silnějšího zastoupení sociálně slabého a nepříznivého obyvatelstva a jeho koncentrace, do určitých lokalit,
- vznik brownfields zejména v bývalých průmyslových oblastech.

V rámci nástroje JESSICA a jeho implementace v regionu NUTS 2 Severovýchod byly navrženy oblasti podpory vhodné právě pro úvěrové financování iniciativou JESSICA, jejichž implementace by měla přispět v městském rozvoji. Jedná se zejména o tyto oblasti podpory:

- 2.1 Rozvoj regionálních center,
- 2.2 Rozvoj měst,

---

⁸¹EVROPSKÁ INVESTIČNÍ BANKA. *Implementace nástroje JESSICA v regionu soudržnosti Jihovýchod*. [online]. 2010 [cit. 2016-01-02]. Dostupné z: http://www.eib.org/attachments/documents/jessica_in_south_east_cohesion_region_czech_republic_cz.pdf

- 3.1 Rozvoj základní infrastruktury a doprovodných aktivit v oblasti cestovního ruchu
- 4.1 Podpora rozvoje infrastruktury pro podnikání

Navržená implementace iniciativy JESSICA v regionu přináší tři variantní řešení, přičemž je možná jejich vzájemná kombinace. Při výběru vhodné kombinace byly brány v úvahu podmínky pro implementaci, regionální specifika, časové hledisko i klíčové podmínky pro přidělování dotací. V rámci urychlení přesunu finančních prostředků z ERDF založí RRSV Holdingový fond, kde je jmenována bez výběrového řízení EIB jako správce fondu. Zástupci Regionální rady Severovýchod jsou společně s dalšími zástupci krajů jmenováni do investiční rady. Tímto dojde k zajištění prostředků z nevyčerpaných strukturálních fondů, stejně tak i vrácené finance od příjemců zůstanou alokované v regionu NUTS 2 Severovýchod.

Výběrové řízení na pozici správce Fondu městského rozvoje dle interních pravidel bylo vypsané EIB. Jestliže dojde k vybrání subjektu a jeho následnému schválení investiční radou holdingového fondu, je mezi Holdingovým fondem a Fondem městského rozvoje uzavřena tzv. *operační smlouva*. Bezprostředně po podpisu smlouvy EIB investuje prostředky do Fondu městského rozvoje.

Po skončení úvodní fáze implementace JESSICA, Regionální rada Severovýchod vyhlásí řádné výběrové řízení, ve kterém dojde k výběru nového správce Holdingového fondu, nebo rozhodne o ukončení činnosti Holdingového fondu a zachování pouze stávajícího Fondu rozvoje měst. Pohledávky HF vůči FMR by byly převedeny na Regionální radu Severovýchod nebo na jiný kompetentní orgán. Zároveň může být zvažována i varianta, kdy budou zřízeny nové Fondy rozvoje měst na úrovni každého kraje v regionu soudržnosti Severovýchod.

Finanční struktura Fondu městského rozvoje v regionu soudržnosti Severovýchod vycházela z následujících předpokladů:

- 85 % prostředků vložených do Fondu rozvoje měst bude poskytnuto z Evropského fondu pro regionální rozvoj,
- 7,5 % vkladu do JESSICA fondu bude představovat příspěvek ze státního rozpočtu,
- RR SV 7,5 % vkladu do JESSICA fondu bude muset být zajištěno z jiných veřejných zdrojů (např. vkladem ze strany krajů nebo měst).

Při mapování projektů vhodných pro financování nástrojem JESSICA bylo v regionu posouzeno 569 projektů, které jsou předloženy v oblastech podpory 2.1 Rozvoj regionálních

center, 2.2 Rozvoj měst, 3.1 Rozvoj základní infrastruktury a doprovodných aktivit v oblasti cestovního ruchu a 4.1 Podpora rozvoje infrastruktury pro podnikání. Zároveň byly identifikovány projekty, které nejsou obsaženy v žádné z výše uvedených podpor, přesto jsou potenciálně vhodné právě pro financování nástrojem JESSICA. Z celkového počtu posuzovaných projektů bylo pouze 14 projektů, které respektovaly základní implementační charakteristicky nástroje JESSICA.⁸²

4.1.3 Implementace finančního nástroje JESSICA v regionu soudržnosti Střední Morava

Region soudržnosti Střední Morava je situován ve východní části České republiky, skládá se z Olomouckého a Zlínského kraje. Oba dva kraje hospodaří s podprůměrnou produktivitou, svým hrubým domácím produktem se přibližují 78,5 % průměru v České republice. Celková míra nezaměstnanosti se výrazně neodlišuje od ostatních regionů, avšak problémem nastává ve vysoké úrovni strukturální nezaměstnanosti a podíl dlouhodobě nezaměstnaných. Negativní jevy způsobující ekonomickou nestabilitu, kterou částečně také ovlivňuje periferní poloha regionu, na obou stranách hraničí s ekonomicky slabými zeměmi Slovenskem a Polskem. Případná implementace nástroje JESSICA v regionu soudržnosti Střední Morava by dopomohla krajům k rozvoji měst a k vytvoření podmínek konkurenceschopného a trvale udržitelného prostředí, zvýšení výkonnosti ekonomiky a dosažení globální konkurenceschopnosti obou krajů.

V období 2007-2013 celková alokace podpory ze strukturálních fondů pro ROP Střední Morava byla 657 milionů EUR a národní příspěvek byl ve výši 116 milionů EUR. Prostředky jsou přerozděleny podle 4 prioritních os a dále členěny do konkrétních oblastí podpory.

Při plánovaném využití nástroje JESSICA se řídicí orgán chystal vyčlenit z Regionálního operačního programu Střední Morava část prostředků, a ze vzniklého Fondu rozvoje měst Střední Moravy formou úvěrů podporovat realizaci Městských projektů. Vzhledem k neužitým prostředkům a vývoji ROP Střední Morava region počítal s alokací 9,5 mil. EUR pro nástroj JESSICA. Podporované projekty musely splňovat souladu s cíli Prioritní osy 2- Integrovaný rozvoj a obnova regionu, případně Prioritní osy 3- Cestovní ruch ROP Střední Morava. Naplňování specifických cílů regionu soudržnosti Střední Morava by docházelo jednotlivými oblastmi podpory:

---

⁸² EVROPSKÁ INVESTIČNÍ BANKA, 2010, ref. 51

- Prioritní osa 2- Integrovaný rozvoj a obnova regionu
Cíl 1: Zvýšení atraktivity a kvality života v regionálních centrech,
Cíl 2: Zvýšení atraktivity, kvality života a služeb ve městech,
Cíl 4: Zlepšení podmínek pro rozvoj malých a středních podniků zvýšením využitelnosti nemovitostí určených pro jejich podnikatelské aktivity.
- Prioritní osa 3- Cestovní ruch
Cíl 1: Zvýšení atraktivnosti regionu zkvalitněním infrastruktury pro rozvoj cestovního ruchu na území s vysokou koncentrací infrastruktury a služeb;
Cíl 2: Zvýšení atraktivnosti regionu zkvalitněním infrastruktury pro rozvoj cestovního ruchu na území mimo vysokou koncentraci infrastruktury a služeb;
Cíl 3: Rozvoj služeb v cestovním ruchu zajišťovaný podnikatelskými subjekty;

V průzkumu regionu soudržnosti Střední Morava bylo identifikováno dohromady 8 projektových záměrů vhodných k financování nástrojem JESSICA. Celková odhadovaná hodnota projektů byla přibližně 580 mil. Kč. Dohromady reagovalo a projevilo zájem o financování 5 měst⁸³. V tabulce 4.4 je znázorněná poptávka měst regionu soudržnosti Střední Morava po finančním nástroji JESSICA a jejich projektový záměr.

Tabulka 4.4: Poptávka měst regionu soudržnosti Střední Morava po finančním nástroji JESSICA

Město	Projekt/záměr
Kroměříž	Sportovní zóna
Šumperk	Zimní stadion
Šumperk	Plavecký bazén
Šumperk	Domov pro seniory
Valašské Meziříčí	Zámek Žerotínů
Olomouc	Domov pro seniory
Olomouc	Kasárna Neředín
Zlín	Parkování ve městě

Zdroj: Regionální rada Střední Morava, 2012; vlastní zpracování, 2016

⁸³ REGIONÁLNÍ RADA REGIONU SOUDRŽNOSTI STŘEDNÍ MORAVA, 2012, ref. 65

4.1.4 Implementace finančního nástroje JESSICA v OP Praha Konkurenceschopnost

Hlavní město Praha je nejdynamičtějším a nejúspěšnějším regionem České republiky, který vytváří čtvrtinu hrubého domácího produktu státu. Přispívá ke zvýšení konkurenceschopnosti a ekonomickému růstu celé České republiky, sahající i do středoevropského regionu. Město si vysloužilo výsadní postavení i v mnoha dalších oblastech společenského života a je klíčovým regionem České republiky.

Hlavní město Praha je vzhledem ke své ekonomické výkonnosti při využívání strukturálních fondů v jiné kategorii, než je tomu u ostatních regionu soudržnosti České republiky. Ve funkčním období 2007-2013 Praha spravovala dva dotační programy: *Operační program Praha- Konkurenceschopnost (OPPK)* který byl zaměřený na dopravu životní prostředí a podporu podnikání, otázky rozvoje lidských zdrojů formou vzdělávání nebo sociálního začleňování pokrýval *Operační program Praha- Adaptabilita (OPPA)*.

Z pohledu hlavního města Prahy je jednou ze slabých stránek místa bývalých výrobních a provozních areálů. Řada opuštěných a znehodnocených ploch, často představujících ekologickou hrozbu. Místy je ohrožena architektonická kvalita nebo samotná existence některých historicky cenných památek, které jsou nenahraditelnou složkou městské historie. Problém představují i neudržované obytné oblasti, zejména v sídlištích. Pro realizaci projektů městské rozvoje se Řídící orgán rozhodl vyčlenit finanční prostředky pro nástroj JESSICA, které měly pomoci s revitalizací ve zmíněných problémových oblastech. Určena byla prioritní osa 2 *Životní prostředí OP Praha Konkurenceschopnost*, oblast podpory 2.1 *Revitalizace a ochrana území*. Cílem byla revitalizace městského prostoru, brownfields, obnova nevyužívaných, historicky cenných objektů a zlepšení podmínek na obytných územích Prahy.⁸⁴

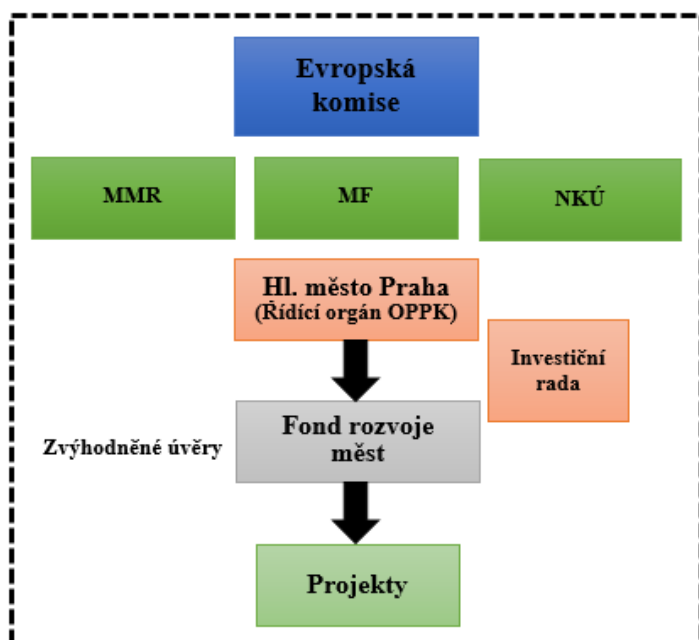
Řídící orgán OPPK plánoval prostředky ve výši 14.7 mil. EUR převést do fondu rozvoje měst. Kapitál zahrnoval alokaci z Evropského fondu pro regionální rozvoj 11, 6 mil. EUR a prostředky 3 mil. EUR hl. m. Prahy. Při samotné implementaci nástroje JESSICA v OP Praha Konkurenceschopnost se nepředpokládalo zapojení holdingového fondu. Zapojení HF při takto malé alokaci by představovalo nadměrnou finanční zátěž v oblasti administrativy, jednak riziko časové prodlevy, která by mohla zpozdit čerpání finančních prostředků na úrovni konečných příjemců podpory. Řídící orgán OPPK měl investovat do jednoho fondu rozvoje měst.

---

⁸⁴ OPERAČNÍ PROGRAM PRAHA-KONKURENCESCHOPNOST. *Investiční strategie OPPK verze k 2. 7. 2013*. [online]. 2013 [cit. 2016-3-20]. Dostupné z: <http://prahafondy.eu/cz/oppk/jessica/investicni-strategie.html>

Implementační struktura nástroje je znázorněná na obrázku 4.2. Nově byla do implementace zapojena i Investiční rada, která byla zřízena jako poradní orgán pro řídicí orgán OPPK.

Obrázek 4.2: Implementační schéma finančního nástroje JESSICA v rámci OP Praha Konkurenceschopnost

Zdroj: Operační program Praha Konkurenceschopnost, 2013; vlastní zpracování, 2016

Výhodné úvěry finančního nástroje JESSICA nesly základní znaky:

- úvěry musí být Fondem přiděleny a prostředky vyplaceny do konce roku 2015,
- veškeré úrokové výnosy přináležejí operačnímu programu,
- minimální úroková míra bude stanovena dle aktuální roční sazby a bude platná až do roku 2015,
- maximální délka splatnosti úvěru byla stanovena na 15 let.⁸⁵

V podmínkách hl. města Prahy se stejně jako u předchozích regionů soudržnosti nástroj nepodařilo spustit. Problém v zavádění nástroje v OPPK nastal při výběru správce fondu. Výběrové řízení se muselo přerušit a s ohledem na končící programové období 2007-2013 se nové nepodařilo zrealizovat a byly ukončeny aktivity na využití finančního nástroje Jessica v rámci Operačního programu Praha Konkurenceschopnost.

⁸⁵OPERAČNÍ PROGRAM PRAHA-KONKURENCESCHOPNOST. *Metodický pokyn finanční nástroj JESSICA*. [online]. 2013 [cit. 2016-3-20]. Dostupné z: <http://prahafondy.eu/cz/oppk/jessica/metodika.html>

4.2 Implementace finančního nástroje JESSICA v Integrovaném OP

Integrovaný operační program (IOP) je zaměřený na modernizaci činností a procesů v oblasti veřejné správy, veřejných služeb a řízení územního rozvoje. Podpora vybraných aktivit a řešení společných problémů je stěžejní pro vyvážený a harmonický rozvoj celého území ČR. „*Společná Iniciativa JESSICA v Integrovaném operačním programu je zahájena v souladu s článkem 44. obecného nařízení (Nařízení Rady (ES) č. 1083/2006 ze dne 11. července 2006, který umožňuje členským státům využití prostředků ze strukturálních fondů EU k návratným investicím do rozvoje měst a výnosy z těchto investic použít k jejich dalšímu rozvoji.*“⁸⁶

Finanční nástroj JESSICA představuje novou přidanou hodnotu při naplňování základních cílů obecného nařízení. Řídící orgán pro realizaci nástroje JESSICA v IOP vybral prioritní osu 5. *Národní podpora územního rozvoje*, oblasti intervence 5.2 *Zlepšení prostředí v problémových sídlištích b) Regenerace bytových domů*. Oblast intervence byla realizována v zónách se schválenými IPRM.

Podporovány byly zejména aktivity:

- zateplování fasády budov,
- rekonstrukce budov, lodží a společných prostor,
- rekonstrukce technického vybavení budov,
- rekonstrukce bytových a nebytových prostor na sociální bydlení,

V implementačním modelu řídicí orgán IOP převedl prostředky do holdingového fondu, který představuje *Statní fond rozvoje bydlení*. Po schválení rozhodnutí o poskytnutí dotace, SFRB po výběrovém řízení na správce Fondu rozvoje měst, kterým se stala *Komerční banka, a.s.* převedl prostředky do FRM, který následně poskytoval prostředky žadatelům. Fond rozvoje měst může být také doplněn o další prostředky, např. soukromých investorů, městských zastupitelstev či finančních institucí.

Příjemci nízkonákladových úvěrů z nástroje JESSICA byly v aktivitě *Regenerace bytových domů* vlastníci bytových domů (Obce, bytová družstva či obchodní společnosti, další právnické a fyzické osoby vlastníci bytový dům) a společenství vlastníků bytových jednotek

---

⁸⁶ MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ ČR. *Investiční strategie FN JESSICA v IOP*. s. 2. [online]. 2015 [cit. 2016-3-20]. Dostupné z: file:///C:/Users/Karin/Downloads/4%20P_2%20ZD%20Investicni%20strategie%20FN%20JESSICA%20260613%20final-1.pdf

(právnícká osoba). V aktivitě *Zajištění moderního sociálního bydlení* byly příjemci prostředků obce a nestátní neziskové organizace.⁸⁷

Finanční nástroj JESSICA má za sebou úspěšné implementační období, jehož zavedení v IOP si vyžádalo celkové vyčerpání alokované částky pro období 2013- 2015. Podařilo se podpořit modernizaci 5 445 bytů ve znevýhodněných městských zónách a to vše díky úspěšnému čerpání prostředků. Částka 550 mil. Kč se vyčerpala už půl roku před uzavřením programu a díky rychlému spuštění a vyhodnocování žádostí se již začínají půjčené prostředky vracet. Státní fond rozvoje bydlení zahájil druhé kolo v příjmu žádostí a k datu 31.12 2015 podepsal 153 smluv za 601,3 mil. Kč. Zájem o finanční prostředky z nástroje JESSICA ukazuje, že úvěrová podpora pro rekonstrukce bydlení je pro investory dostatečně motivační. V programovém období 2014-2020 vzniká tímto příležitost použít řádově vyšší objem prostředků a zajistit si tak možnost jejich opakovaného využití v budoucnosti. Úvěry z Programu JESSICA v IOP mají nízké úrokové sazby, které jsou fixované po celou dobu splatnosti. Žadatelé o úvěr si mohou sami určit délku splatnosti úvěrů s podmínkou maximální délky splatnosti úvěru 30 let. **Minimální výše úvěrů činí 1 000 000 Kč** (skutečně použitá úvěrová částka nesmí být nižší). V případě, že zvýhodněný úvěr **spadá** pod režim veřejné podpory malého rozsahu *deminimis*, **maximální výše** prostředků činí 120 000 000 Kč. Jestliže naopak zvýhodněný úvěr nespadá pod režim veřejné podpory *deminimis*, **maximální výše** úvěrů bude 50 000 000 Kč. Jeden příjemce může obdržet v součtu všech poskytnutých zvýhodněných úvěrů z iniciativy JESSICA **maximální částku 120 000 000 Kč**.⁸⁸ Příjemce podpory musí zároveň prokázat schopnost tento úvěr splatit, v tabulce 4.5 jsou znázorněné zvýhodněné úrokové sazby z programu JESSICA a jejich délky trvání.⁸⁹

Tabulka 4.5: Zvýhodněné úrokové sazby plynoucí z nástroje JESSICA

úvěrové smlouvy do 10 let vč.	výše RS EU ⁹⁰ – 0,52 % p. a.
úvěrové smlouvy od 10 do 20 let vč.	výše RS EU + 1 % p. a.
úvěrové smlouvy od 20 do 30 let vč.	výše RS EU + 2 % p. a.

Zdroj: Státní fond rozvoje bydlení, 2015; vlastní zpracování, 2016

⁸⁷ MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ ČR. *Investiční strategie FN JESSICA v IOP*. [online]. 2015 [cit. 2016-3-20]. Dostupné z: file:///C:/Users/Karin/Downloads/4%20P_2%20ZD%20Investicni%20strategie%20FN%20JESSICA%20260613%20final-1.pdf

⁸⁸ KOMERČNÍ BANKA. *Nízkoúročené úvěry pomocí Integrovaného operačního programu* [online]. 2015 [cit. 2016-3-20]. Dostupné z: <https://www.kb.cz/file/cs/o-bance/dokumenty-ke-stazeni/kb-jessica-informace-o-programu.pdf?e359e5b3f06804215b53bb523fe14b27>

⁸⁹ STÁTNÍ FOND ROZVOJE BYDLENÍ. *Program JESSICA- rekonstrukční*. [online]. 2015 [cit. 2016-3-20]. Dostupné z: <http://www.sfrb.cz/programy/program-jessica/program-jessica-rekonstrukcni/>

⁹⁰ RS EU – 1.1.2015 ve výši 0,52 % p. a.

Zdárným příkladem implementace nástroje JESSICA v IOP je město Bohumín, které jako první využilo zvýhodněného úvěru. Státní fond rozvoje bydlení poskytl městu částku 50 mil. Kč na rekonstrukci panelových domů. Jde především o zateplení budov a rekonstrukci balkonů. U jednoho domu vzniknou zcela nové balkony, které nahradí původní se špatným technickým stavem. Na zhruba 40 let. starých domech bude dále rekonstruována střecha a vstupy.

4.3 Implementace finančního nástroje JESSICA v regionu soudržnosti Moravskoslezsko

Region soudržnosti NUTS 2 Moravskoslezsko leží v nejvýchodnější části České republiky a skládá se z území severní Moravy a Slezska. Podle usnesení vlády území představuje zároveň statistickou jednotku Moravskoslezského kraje NUTS 3. Krajským městem je statutární město Ostrava, region je vymezen okresy Bruntál, Frýdek-Místek, Karviná, Nový Jičín, Opava a Ostrava město, které můžeme vidět znázorněné na obrázku 4.3. Region Moravskoslezsko se svými 300 obcemi patří k regionům s nejmenším počtem obcí v České republice.

Obrázek 4.3: Administrativní členění regionu soudržnosti Moravskoslezsko

Zdroj: Evropská investiční banka, 2008; vlastní úprava, 2016

Moravskoslezsko musí v současnosti čelit radě problémům, které jsou způsobeny dřívější orientací regionu. Již v 18. století byl otevřen první uhelný důl a rozmach těžebního průmyslu pokračoval až do poloviny 20. století, kdy byl na svém vrcholu. Region je charakteristický výraznou urbánní strukturou a ustupujícím těžkým průmyslem, který

v Moravskoslezském kraji výrazně poznamenal jednak sociální strukturu obyvatelstva, ale také kvalitu životního prostředí celé oblasti. V současnosti těžký průmysl v regionu ustupuje ve prospěch lehkých průmyslových oborů a služeb a zároveň nutí Moravskoslezsko k transformaci ekonomiky. Region proto musí čelit strukturálním problémům, jako je vyšší nezaměstnanost,⁹¹ perifernost regionu a nízká dopravní obslužnost. Tuto problematiku se regionální rada regionu soudržnosti Moravskoslezsko snaží řešit mimo jiné i pomocí prostředků ze strukturálních fondů.

V období 2007-2013 byla alokována v rámci ROP Moravskoslezsko částka 716, 09 mil. EUR, která byla určena na investice do čtyř prioritních os: *Regionální infrastruktura a dostupnost, Podpora prosperity regionu, Rozvoj měst a Rozvoj venkova*. Další podporu ze strukturálních fondů může region čerpat i v rámci Integrovaného operačního programu, který je zaměřen na podporu modernizace *veřejné správy a podporu územního rozvoje a cestovního ruchu*.

Problematiku urbánního rozvoje se region soudržnosti Moravskoslezsko snaží řešit zejména pomocí dotačních zdrojů, jak již z prostředků Evropské unie nebo národních, nicméně i tyto zdroje v sobě nesou určitá omezení.⁹² Rozsáhlé plochy browfields a nedostatek finančních zdrojů na jejich revitalizaci přimělo vedení RR Moravskoslezsko zavedení nástroje JESSICA v regionu Moravskoslezsko.

4.3.1 Implementační struktura finančního nástroje JESSICA v regionu soudržnosti Moravskoslezsko

Finanční nástroj JESSICA byl zahájen v regionu Moravskoslezsko v červenci 2009. Regionální rada regionu soudržnosti Moravskoslezsko podepsala společně s Evropskou investiční bankou *Memorandum o porozumění*, které pomohlo s přípravou a porozumění nástroje.

Přípravy pro implementaci nástroje pokračovaly i v únoru 2010, kdy byla podepsána smlouva o *financování holdingového fondu JESSICA* mezi RR Moravskoslezsko a Evropskou investiční bankou, která se zároveň stala i správcem fondu. Vznik holdingového fondu

---

⁹¹ V roce 2014 obecná míra nezaměstnanosti v regionu Moravskoslezsko dosahovala 8,6 % a byla druhá nejvyšší v ČR hned po regionu soudržnosti Severozápad.

⁹² EVROPSKÁ INVESTIČNÍ BANKA. *Implementace finančního nástroje JESSICA v Moravskoslezsku*. [online]. 2010 [cit. 2016-4-01]. Dostupné z: http://www.eib.org/attachments/documents/cz_jessica_final_report_cz.pdf

podpořilo také převedení finančních zdrojů z Regionálního operačního programu regionu NUTS 2 Moravskoslezsko, konkrétně se jednalo o částku 500 mil. Kč.

EIB zrealizovala v první polovině roku 2011 výběrové řízení fondu městského rozvoje. Na základě nabídek předložených ve výzvě k vyjádření zájmu doporučila EIB, aby bylo zahájeno jednání s cílem uzavření operační smlouvy s Českomoravskou záruční a rozvojovou bankou, a.s. (ČMZRB), a.s. a *CONTERA Urban Development Fund MS s.r.o.* Investiční rada přijala toto doporučení, následně došlo k podpisu operačních smluv a k založení *dvou fondů rozvoje měst: ČMZRB, a.s. a CONTERA, Urban Development Fund MS s.r.o.*

V druhé polovině roku 2013 rozhodla RR Moravskoslezsko o *zrušení Holdingového fondu JESSICA*, tedy o převzetí veškerých jeho kompetencí z Evropské investiční banky na Regionální radu regionu soudržnosti Moravskoslezsko. Na základě převáděcích smluv dne 1. 1. 2014 byl fond zrušen a veškeré aktivity byly přeneseny na Regionální radu.⁹³ V rámci organizační struktury došlo k vytvoření samostatného útvaru Regionální rady, který se zabývá správou finančního nástroje JESSICA v Moravskoslezsku- *oddělení finančního nástroje JESSICA*. Pod tento řídicí orgán spadají následující oblasti:⁹⁴

- metodicky řídí činnost fondů rozvoje měst,
- provádí monitorování a kontrolu činnosti FRM a správy příspěvků poskytnutých FRM,
- posuzuje úplnost žádosti o vyplacení podmíněné půjčky,
- posuzuje projektové návrhy určené k financování z prostředků FRM,
- odpovídá za správu vrácených finančních prostředků FN JESSICA,
- schvaluje čtvrtletní zprávy o činnosti FRM, způsobilých městských projektech, včetně výpočtu poplatků za správu,
- zajišťuje přezkum a v příslušných případech i další hodnocení obchodních plánů FRM,
- předkládá Výboru Regionální rady návrhy na poskytnutí příspěvků FRM,
- provádí monitorovací FRM a projektů realizovaných z příspěvků FRM,
- zpracovává výroční zprávu o FN JESSICA za jednotlivé kalendářní roky.

V souvislosti s novou funkcí došlo zároveň ke zřízení poradního a monitorovacího orgánu, 6 odborníků z řad městského financování, veřejné infrastruktury nebo urbanistického plánování. Tímto orgánem je *Rada expertů pro finanční nástroj JESSICA*.

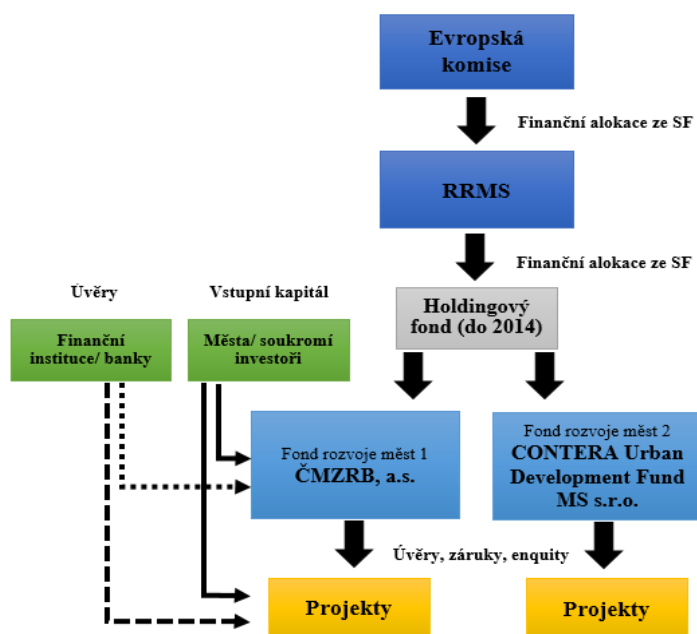
---

⁹³ REGIONÁLNÍ RADA MORAVSKOSLEZSKO. *Manuál JESSICA*. [online]. 2015 [cit. 2016-4-01]. Dostupné z: <http://www.rr-moravskoslezsko.cz/file/4303?highlightWords=Manu%C3%A1l+jessica>

⁹⁴ REGIONÁLNÍ RADA MORAVSKOSLEZSKO. MOŽNOSTI FINANČNÍ PODPORY. *JESSICA* [online]. 2016 [cit. 2016-4-01]. Dostupné z: <http://www.rr-moravskoslezsko.cz/moznosti-financi-podpory/jessica>

Samotné implementační schéma nástroje JESSICA v regionu soudržnosti Moravskoslezsko je znázorněné v obrázku 4.4. Regionální rada Moravskoslezsko na základě schválení monitorovacího výboru převedla část prostředků z operačního programu do holdingového fondu, se kterým uzavřela dohodu o financování. V případě zrušení, nebo implementace nástroje JESSICA bez holdingového fondu jsou finanční prostředky převedeny přímo do fondů rozvoje měst. V regionu soudržnosti Moravskoslezsko představují fondy rozvoje měst ČMZRB a CONTEA Urban Development Fund MS, s.r.o., které dále poskytují alokaci na projekty prostřednictvím půjček, záruk a equity. Poskytované prostředky je možné rovněž doplnit o zdroje z dalších operačních programů⁹⁵

Obrázek 4.4: Implementace nástroje JESSICA v regionu soudržnosti Moravskoslezsko

Zdroj: Evropská investiční banka, 2010; vlastní zpracování, 2016

Podporovány byly projekty udržitelného městského rozvoje přispívající k naplnění cílů prioritní osy 2 Podpora prosperity regionu, zejména šlo o oblast podpory 2.3 Podpora využívání brownfields, ale také o opatření 2.1 Infrastruktura veřejných služeb (vzdělávání, sociální služby, zdravotnictví), 2.2 Rozvoj cestovního ruchu a 2.4 Marketing regionu.⁹⁶

Každý z fondů rozvoje měst v regionu Moravskoslezsko původně disponoval alokací 170 mil. Kč., jejichž využití mělo směřovat k poskytnutí podpory ve formě zvýhodněných

⁹⁵ EVROPSKÁ INVESTIČNÍ BANKA. *Implementace finančního nástroje JESSICA v Moravskoslezsku*. [online]. 2010 [cit. 2016-4-01]. Dostupné z: http://www.eib.org/attachments/documents/cz_jessica_final_report_cz.pdf

⁹⁶ REGIONÁLNÍ RADA MORAVSKOSLEZSKO. *Prováděcí dokument ROP Moravskoslezsko v3.08*. [online]. 2015 [cit. 2016-4-01]. Dostupné z: <http://www.rr-moravskoslezsko.cz/folder/943/>

dlouhodobých úvěrů na realizaci návratných projektů ve městech Moravskoslezského kraje s minimálně 5 000 obyvatel.

Českomoravská záruční a rozvojová banka, a.s. nabízela úvěry pro projekty **maximálně ve výši 100 mil. Kč s dobou splatnosti 15 let.** Úroková sazba úvěru byla sjednaná individuálně, pro obce byly úroky fixní po celou dobu splatnosti projektu a podnikatelé si mohli sami sjednat úrokovou sazbu pohyblivou nebo pevnou. Nejnižší možná úroveň **pevné úrokové sazby mohla činit 1, 25 % p. a. a u pohyblivé se jednalo minimálně o 0, 75 % p. a.** Úvěr bylo možné využívat na investiční výdaje do 75 % jejich výše.

CONTERA, Urban Development Fund MS s.r.o. nabízela úvěr na projekty městského rozvoje v maximální výši 170 mil. Kč se splatností 15 let. Úroková míra se bude pohybovat mezi 0,5 % a 3,2 % s tím, že jsou žadatelům o úvěr přislíbeny individuální podmínky.

Po zhodnocení úspěšnosti realizace nástroje JESSICA v Moravskoslezsku, došlo ve společnosti CONTERA, Urban Development Fund s.r.o. k navýšení prostředků na projekty o dalších 138 mil. Kč.⁹⁷

Z celkové alokace prioritní osy 2 ROP Moravskoslezsko 5 158 mil Kč bylo na aktivity JESSICA vyčleněno cca 507 mil Kč. Uzavřeno bylo 5 úvěrových smluv s konečnými příjemci a k dispozici zbývalo stále cca 150 mil. Kč.⁹⁸

4.3.2 Projekty finančního nástroje JESSICA v regionu soudržnosti Moravskoslezsko

Českomoravská záruční a rozvojová banka v průběhu své činnosti podrobněji zkoumala 11 projektů a u několika dalších projektů byly kontakty se zájemci ukončeny v rané fázi z důvodu neúčelnosti jejich pokračování. Byly podány celkem 4 žádosti o úvěr. Z těchto 4 žádostí byla podepsána úvěrová smlouva pouze u jednoho záměru (Stavební úpravy Národního domu v Bohumíně), jeden žadatel odstoupil od žádosti, jedna žádost byla zamítnuta pro nesoulad s podmínkami programu (vysoký podíl nepodporované činnosti) a jedna žádost zamítnuta pro nedostatečnou projektovou připravenost (nebylo by možno stihnout celý proces uzavření smlouvy, výstavby v daných termínech).

---

⁹⁷ REGIONÁLNÍ RADA MORAVSKOSLEZSKO. MOŽNOSTI FINANČNÍ PODPORY. JESSICA. *Fondy rozvoje měst*. [online]. 2016 [cit. 2016-4-01]. Dostupné z: <http://www.rr-moravskoslezsko.cz/moznosti-financi-podpory/fondy-rozvoje-mest>

⁹⁸ MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ ČR, 2015, ref 77

Jednání o dalších projektech byla ukončena před podáním žádosti. Hlavní důvody byly nesoulad s podmínkami programu, nezájem o úvěr z důvodu komplikovanosti procesu získání úvěru a náročnosti podmínek po získání úvěru ve srovnání s komerčními úvěry a ve vztahu k velmi nízkým úrokovým sazbám na trhu, změna záměru žadatele.⁹⁹

Secesní národní dům v Bohumíně je památkově chráněná budova, kterou v roce 2008 ve zchátralém stavu vykoupilo město Bohumín ze soukromého vlastnictví. Národní dům pochází z roku 1907, avšak jeho historie sahá až do 17. století, kde na jeho místě stával zájezdní hostinec.

Vykoupení ze špatného technického stavu národního domu umožnilo až využití prostředků z finančního nástroje JESSICA. Revitalizace národního domu je kapitálově náročný projekt, pro který by bylo velmi obtížné získat evropskou dotaci, proto je varianta s využitím dlouhodobého úvěru je výhodnější.

Českomoravská záruční a rozvojová banka poskytla z iniciativy JESSICA městu Bohumín dlouhodobý úvěr se splatností 12,5 let. Výše úvěru původně byla 57 357 739 Kč, nyní je 36 860 268,18 Kč. Výhodný úvěr umožní splácet půjčku od 30. 10. 2015 s úrokovou mírou 2 % p. a. a splatnost je dána do roku 2025. Pravidelná měsíční splátka jistiny činí 886 000 Kč a k 30. 10. 2015 je splaceno na úrocích z úvěru 67 000 Kč. Projekt revitalizace národního domu je vůbec první projekt v ČR, který využije prostředky z evropských fondů formou dlouhodobého úvěru.

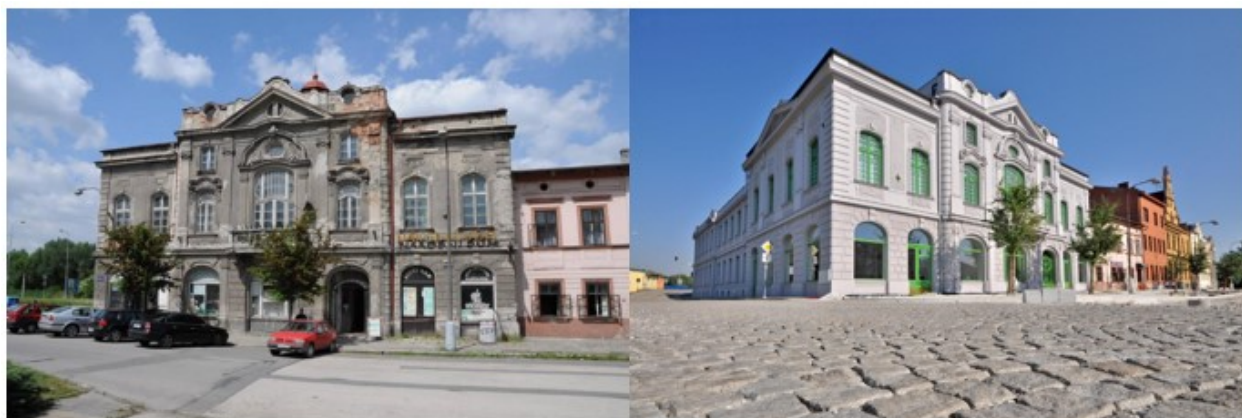
Finančního nástroje JESSICA umožnil opětovné technické zhodnocení budovy, obnovení fasády, která má původní šedou barvu se zelenými okny. V domě se opět nachází restaurace a hotel se sálem, v němž se bude opět tančit, jako před lety. Přízemí je doplněné o infocentrum, v suterénu zase muzeum a do budoucna se plánuje výstavba pivních lázní.¹⁰⁰ Národní dům byl znovu otevřen od září 2015, celkové technické zhodnocení a proměnu Národního domu můžeme vidět na obrázku 4.5.

---

⁹⁹ Interní zdroje Regionální rady Moravskoslezsko

¹⁰⁰ MĚSTO BOHUMÍN. *Bohumín čeká událost roku- otevření Národního secesního domu*. [online]. 2015 [cit. 2016-4- 08]. Dostupné z: <https://www.mesto-bohumin.cz/cz/zpravodajstvi/tiskove-zpravy/18257-bohumin-ceka-udalost-roku-otevreni-secesniho-narodniho-domu.html>

Obrázek 4.5: Proměna secesního Národního domu v Bohumíně

Zdroj: Město Bohumín, 2015; vlastní úprava, 2016

CONTERA, Urban Development Fund zkoumala celkem 8 projektů, které se následně dostaly do stavu předložení žádosti. Mimo tyto projekty však byly konzultovány i další záměry, pro které finanční nástroj nebyl atraktivní, případně nenaplňovaly zaměření podporovaných aktivit nebo nebyly dostatečně připravené. Z těchto 8 projektů byly nakonec podepsány úvěrové smlouvy se 4 z nich. Celkem 3 z těchto 4 projektů se nacházejí v jedné průmyslové zóně Ostrava-Kunčičky. Zbylé projekty byly vyřazeny pro nedostatečnou přípravu, příliš velké úvěrové riziko pro fond.¹⁰¹

Business Park Ostrava je nově vznikající podnikatelská zóna nabízející prostory a zázemí především pro malé a střední společnosti z oblasti výroby a vývoje, výzkumu, ale také pro společnosti, zabývající se skladováním a logistickými operacemi.¹⁰²

Úvěr z finančního nástroje JESSICA ve výši 158 milionů pomohl nastartovat celý projekt, který v budoucnosti může zaměstnat až 1500 lidí. Business park je největší podnikatelskou zónou, která v Ostravě- Kunčičkách vznikla pomocí regenerace brownfieldů.

Ze sedmi plánovaných výrobních, logistických, skladovacích či velkoobchodních hal, které započaly s výstavbou v roce 2013 je momentálně v provozu jedna, jejíž většinu kapacity využívá významná logistická firma DB Schenker. Aktuálně se v areálu pracuje na zasíťování a regenerace pozemků. Celková rozloha areálu je 13,5 hektaru, a z toho polovinu mají zastavět nové haly a správní budova. První hala se rozprostírá na 10000 m², druhá má mít 7000 m².

¹⁰¹ Interní zdroje Regionální rady regionu soudržnosti Moravskoslezsko

¹⁰² CONTERA MANAGEMENT S.R.O. *Business Park Ostrava* [online]. 2016 [cit. 2016-04- 07]. Dostupné z: <http://www.green-square.cz/projekty/business-park-ostrava/>

Celkově areál nabídne 54 000 m² halových staveb a 10 000 m² kancelářských prostor.¹⁰³ Projekt Business park Ostrava je rozdělen na dvě etapy.

V první etapě úvěr z nástroje JESSICA představoval 158 mil. Kč nyní je 166 mil. Kč při úrokové míře 0,5 % p. a.¹⁰⁴ Splácení úvěru začalo 31. 1.2015 a splatnost úvěru je datovaná na 31. 8. 2029. Pravidelná měsíční splátka představuje cca 980 000 Kč.

V druhé etapě představuje úvěr z nástroje 82,3 mil. Kč., s úrokovou sazbou 0,5 % p. a.. Úvěr se ve druhé etapě začne splácet 30. 9. 2016 a splatnost úvěru je datovaná na 31. 12. 2030. Pravidelná měsíční splátka představuje cca 495 000 Kč.

Na obrázku 4.6 je vizualizace všech sedmi plánovaných hal, které pomocí nástroje JESSICA vznikají v Business Parku Ostrava.

Obrázek 4.6: Vizualizace Business Parku Ostrava

Zdroj: CONTERA Management s. r. o, 2016; vlastní úprava, 2016

¹⁰³ REGIONÁLNÍ RADA MORAVSKOSLEZSKO. *Vznikající podnikatelská zóna Business Park Ostrava může zaměstnat až 1500 lidí, první hala je v provozu* [online]. 2016 [cit. 2016-4-01]. Dostupné z: <http://www.rr-moravskoslezsko.cz/file/3779/>

¹⁰⁴ REGIONÁLNÍ RADA MORAVSKOSLEZSKO. *Regenerace brownfields v Moravskoslezsku- první projekty nástroje JESSICA*. [online]. 2016 [cit. 2016-4-01]. Dostupné z: <http://www.rr-moravskoslezsko.cz/file/3782/>

R&D Centre Výstavní je vývojové a výrobní centrum o ploše cca 4 000 m², které vzniklo v Ostravě na Výstavní ulici. Jedná se o unikátní hi-tech budovu navrženou dánským architektem Nikolajem Erstem. V budově se nachází vývojové a testovací laboratoře a servisní, vývojové, administrativní a skladové zázemí. Projekt centrum byl pro konkrétního nájemce Roper Engineering a byl dokončen v dubnu 2015.

CONTERA, Urban Development Fund MS, s.r.o. poskytla příjemci Výstavní PROPERTY s.r.o. úvěr za 96, 3 mil. Kč., s roční úrokovou sazbou 0,5 %. Splatnost úvěru je do 31. 10. 2029 a pravidelná měsíční částka je zhruba 607 700 Kč.¹⁰⁵ Projektový návrh vývojového a výrobního centra je na obrázku 4.7.

Obrázek 4.7: Vývojové a výrobní centrum R&D Výstavní

Zdroj: CONTERA, 2016; vlastní úprava, 2016

Administrativní a výrobní centrum ANTRACIT vzniklo na bývalé ploše brownfield v Ostravě Kunčičkách. Budovu jako své nové centrum bude využívat stavební společnost HSF systém, která zabere většinu plochy, zbytek budou využívat další nájemci. Užitná plocha představuje zhruba 2800 m².¹⁰⁶

Náklady na projekt představovaly přibližně 70 mil. Kč. CONTERA, Urban Development Fund MS, s.r.o. poskytl příjemci podpory ANTRACIT PROPERTY s.r.o. úvěr ve výši 53,5 mil. Kč., s úrokovou sazbou 0,5 % p. a. V současné době se ještě nezačalo

¹⁰⁵ REGIONÁLNÍ RADA MORAVSKOSLEZSKO. *Projekty podpořené prostřednictvím FN JESSICA*. 2015. Interní materiál

¹⁰⁶ CONTERA MANAGEMENT S.R.O. *Vývojové a výrobní centrum* [online]. 2015 [cit. 2016-4-08]. Dostupné z: <http://www.contera.cz/reference/vyvojove-a-servisni-centrum/>

se splácením úvěru a předpokládané datum splatnosti úvěru je 31. 12. 2030.¹⁰⁷ Vzniklé administrativní a výrobní centrum ANTRACIT je na obrázku 4.8.

Obrázek 4.8: Administrativní a výrobní centrum ANTRACIT v Ostravě- Kunčičkách

Zdroj: Stavby v MS kraji, 2016; vlastní úprava, 2016

---

¹⁰⁷ REGIONÁLNÍ RADA MORAVSKOSLEZSKO, 2015, ref. 105

4.4 Využití finančního nástroje JESSICA v České republice v období 2014-2020

V politice soudržnosti s nástupem nového programového období 2014-2020 přicházejí změny. Ve stávajícím období je sedm regionálních operačních programů a část Integrovaného operačního programu z období 2007-2013 nahrazeno *Integrovaným regionálním operačním programem (IROP)*. Nahrazením regionálních operačních programů jedním integrovaným dojde i k přenesení veškerých kompetencí z Regionálních rad na Ministerstvo pro místní rozvoj.

Razantní snížení programů s sebou přináší i nové nástroje pro podporu urbánního rozvoje. V období 2014-2020 by měl být udržitelný rozvoj měst podporován prostřednictvím *jednotných strategií měst s uceleným přístupem*. Tyto jednotné strategie bojují proti ekonomickým, environmentálním, klimatickým, sociálním a demografickým problémům městských oblastí. Pro samotnou realizaci strategie byly navrženy nástroje s novými způsoby financování:

- *Integrované územní investice (IÚI)* umožňují kombinovat financování různých tematických cílů, včetně kombinace financování z prioritních os a operačních programů podporovaných fondy ERDF, ESF a Fondem soudržnosti. ITI může být pro podporu jednotných opatření v městských oblastech ideálním nástrojem.
- *Místní rozvoj vedený komunitami* je nástroj, který podporuje implementaci strategií místního rozvoje ve směru zdola nahoru. Místní akční skupiny tyto strategie vypracovávají a implementují a mají v nich zastoupení všechny sektory místního zájmu.

V období 2014-2020 bude rozvoj měst realizován prostřednictvím strategií určujících jednotná opatření, což v období 2007-2013 nebylo povinné. Zároveň jsou členské státy vybízeny k rozsáhlému využívání finančních nástrojů, které jsou určené k podpoře udržitelného urbánního rozvoje.¹⁰⁸

Finanční nástroje budou vždy o něco méně atraktivní než klasické dotace, na které byly všichni doposud zvyklí. Nicméně jejich využití může být pro českou ekonomiku, a to zejména z dlouhodobého hlediska, přínosnější. Nástroje finančního inženýrství se oproti klasické grantové podpoře výrazně liší, přičemž mezi nejvýraznější rozdíly se řadí:

---

¹⁰⁸ EVROPSKÁ KOMISE. *Jednotný udržitelný rozvoj měst*. [online]. 2015 [cit. 2016-4-20]. ISBN 978-92-79-37120-2 Dostupné z: http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docgener/informat/2014/urban_cs.pdf

- **návratnost zdrojů** je nejvýraznější charakter jednotlivých FN, je možné takto alokované prostředky v budoucnu opětovně použít pro financování vybraných oblastí a projektů. Po splacení úvěrů je možné tyto prostředky využít i jiným způsobem, dochází tak dlouhodobě ke stimulaci ekonomické aktivity,
- **pákový efekt** umožní zapojení dodatečných zdrojů pro financování vybraných oblastí/projektů. Tyto zdroje mohou pocházet jak z veřejných zdrojů, tak ze zdrojů soukromých (které jsou více preferovány),
- **kombinovatelnost s jinými podporami** představuje novinku v období 2014-2020, která v předchozím funkčním období nebyla možná. FN je možné mezi sebou vzájemně kombinovat a rovněž je možné kombinace s dotacemi,
- **flexibilita** finančních nástrojů umožňuje přesně upravit podmínky na míru projektům, aby bylo dosaženo co možná nejlepšího nastavení pro všechny strany. U podpor poskytovaných z FN často dochází k nižší administrativní zátěži, než je tomu u grantu,
- **know-how soukromého sektoru** umožní propojení znalosti specifických oblastí a znalostí veřejnému sektoru v investičním procesu,
- **monitoring** finančních nástrojů na rozdíl od grantů umožní sledování nejen vstupů ale i výstupů, což umožní lepší náhled zejména na uplatnitelnost projektů,
- **makroekonomické dopady** z pohledu FN méně deformují trh, z důvodu alespoň minimální návratnosti alokace. Na druhou stranu dotace představují konečný zisk pro příjemce privátního sektoru, který nepřispívá ke zvýšení ekonomické aktivity prostřednictvím multiplikačního efektu jako zmiňované finanční nástroje.

Na základě uvedeného srovnání dvojího způsobu podpory je možné konstatovat, že finanční nástroje představují podstatnou výhodu pro regiony. Cílem nejen Ministerstva pro místní rozvoj, ale ČR obecně, by tak měla být snaha o maximalizaci využití FN v rámci nového programového období, a to kromě jiného i s ohledem na předpoklad, že prostředky z fondů EU budou v dalších programových obdobích pravděpodobně klesat.¹⁰⁹

Nástroj JESSICA má za sebou úspěšné implementační období zejména v IOP, ale bezesporu i v ROP Moravskoslezsko. Jednotlivé fondy rozvoje měst měly poskytnout alokace do městských projektů do konce roku 2015, v současné době čekají na navrácení propůjčené alokace.

---

¹⁰⁹ MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ ČR, 2015, ref. 77

Se změnami v politice hospodářské a sociální soudržnosti 2014-2020 se situace finančního nástroje JESSICA v českém prostředí poněkud komplikuje. Ministerstvo pro místní rozvoj ČR se k nástroji JESSICA v IOP vyjádřilo, že po dobré zkušenosti a zájmu žadatelů bude pokračovat v implementaci finančních nástrojů i v současném programovacím období.¹¹⁰ Budoucnost nástroje v ROP Moravskoslezsko je poněkud nejasná. RR Moravskoslezsko má v plánu navracené prostředky během stávajícího období znovu „otočit“ avšak ročně se má navrátit 30 mil. Kč., což není mnoho, a proto se zvažují i jiné formy podpory než jsou úvěry. Situaci neulehčuje ani fakt zrušení Regionálních rad.

V období 2014-2020 se naskytuje možnost propojení nástroje JESSICA s novým nástrojem IROP. Jednou z možností je, že by program JESSICA podporoval opatření investičních projektů v IROP, které by nespadaly mezi způsobilé výdaje programu. Konkrétně by se jednalo o projekty v prioritní ose 2 *Zkvalitnění veřejných služeb a podmínek života pro obyvatele regionů, specifického cíle 2.5 Snížení energetické náročnosti v sektoru bydlení*. Tímto způsobem by bylo možné zvýšit podíl způsobilých výdajů projektu, zapojením dvou programů podpory a dosáhnout vyšší míry poptávky.

Pokud by se řídicí orgán rozhodnul poskytovat prostředky ve specifickém cíli 2.5 prostou dotační formou či zvýhodněným úvěrem za velmi významného zapojení dotační složky, dojde k významnému ovlivnění potenciálních žadatelů a následného pokračování programu JESSICA. Taková situace by mohla působit značně demotivačně, vedla by k problémům a soupeření nástrojů o žadatele. Jednou z dalších možností využití návratných prostředků nástroje JESSICA je vložení do budovaného fondu ENERGETIKA.¹¹¹

---

¹¹⁰ MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ ČR. INTEGROVANÝ OPERAČNÍ PROGRAM- NOVINKY. *Iniciativa JESSICA v Integrovaném operačním programu podpořila 6 000 bytů* [online]. 2015 [cit. 2016-4-20]. Dostupné z: <http://www.mmr.cz/cs/Ministerstvo/Ministerstvo/Pro-media/Tiskove-zpravy/2015/Iniciativa-JESSICA-v-Integrovanem-operacnim-programu-podporila-6-000-b>

¹¹¹ MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ ČR, 2015, ref. 77

5 Závěr

Programovací období 2007-2013 přineslo nový pohled na financování zemí Evropské unie. Především v oblasti regionální politiky se jedná se o nástroje představující alternativní formu financování. Jedná se o dílčí nástroje finančního inženýrství, které jsou charakteristické svým přechodem z klasické dotační formy financování na formu návratnou. Konkrétně finanční nástroj JESSICA umožnil v českých podmínkách využít alokaci ze strukturálních fondů na rozvoj městských oblastí pomocí nízkonákladových úvěrů.

Přestože finanční nástroj JESSICA byl během období 2007-2013 zřízen v několika státech Evropské unie v České republice se iniciativu podařilo implementovat až ke konci programového období a to v *regionu soudržnosti Moravskoslezsko a v rámci Integrovaného operačního programu*. Snahy o zavedení nástroje projevil region *soudržnosti Jihovýchod, Severovýchod a Střední Morava*, hlavní město Praha zavádělo nástroj finančního inženýrství v rámci operačního programu Praha Konkurenceschopnost.

Jednotlivé regiony soudržnosti se pokoušely o zavádění různých implementačních struktur. Například v *regionu soudržnosti Jihovýchod*, bylo zavádění nástroje orientováno pouze na statutární město Brno. Ostatní významná města nedisponovala potřebnými finančními prostředky, proto se při zavádění nástroje JESSICA region Jihovýchod obešel bez holdingového fondu. V přípravě byly navrženy dvě varianty zavedení nástroje JESSICA v regionu Jihovýchod první s kapitálovým zapojením statutárního města Brna a druhá se zapojením jiného subjektu, disponujícího veřejnými prostředky. Oproti tomu *region soudržnosti Severovýchod* počítal se zavedením holdingového fondu, jejímž správcem by byla bez výběrového řízení zvolena EIB, která by bezprostředně investovala prostředky do fondu rozvoje měst, který měl dále poskytovat alokaci konečným příjemcům. Po ukončení úvodní fáze implementace, by regionální rada Severovýchod vypsala nové výběrové řízení na správce fondu, nebo by došlo k úplnému zrušení HF. U *regionu soudržnosti Střední Morava* se počítalo s obdobnou strukturou, ve které se řídicí orgán RR Severovýchod chystal vyčlenit z regionálního operačního programu Střední Morava část prostředků. Implementace nástroje v *hlavním městě Praha* probíhala v rámci *operačního programu Praha- Konkurenceschopnost*. V implementační struktuře nástroje se stejně jako v regionu soudržnosti Jihovýchod nepředpokládalo se zapojením holdingového fondu. Vzhledem k tomu, že se počítalo s malou alokací, tak by zavedení HF představovalo finanční zátěž. Zároveň byla nově vytvořena Investiční rada, jako poradní orgán pro řídicí orgán OPPK.

Zásadní překážkou pro implementaci nástroje JESSICA v regionech soudržnosti ČR byla především legislativa. Český právní systém na tento typ financování projektu nebyl vůbec připraven. Problémy při zavádění se týkaly především veřejných zakázek, při výběru holdingového fondu i jednotlivých správců fondů rozvoje měst, dále také nedovolené veřejné podpory. Blížící se konec období 2007-2013 k implementaci nástroje příliš nepřispěl.

Naopak úspěch slavil nástroj JESSICA v Integrovaném operačním programu. Státní fond rozvoje bydlení podpořil v oblasti intervence 5.2 *Zlepšení prostředí v problémových sídlištích b) Regenerace bytových domů* modernizaci 5 445 bytů. Částka 550 mil. Kč se vyčerpala už půl roku před uzavřením programu (konec roku 2015) a díky rychlému spuštění a vyhodnocování žádostí se již začínají půjčené prostředky vracet.

Region soudržnosti Moravskoslezsko jako první v českých podmínkách zavedl nástroj na podporu městského rozvoje. Podporovány byly projekty přispívající k naplnění cílů prioritní osy 2 Podpora prosperity regionu, zejména šlo o oblast podpory 2.3 Podpora využívání brownfields, ale také o opatření 2.1 Infrastruktura veřejných služeb (vzdělávání, sociální služby, zdravotnictví), 2.2 Rozvoj cestovního ruchu a 2.4 Marketing regionu. Dva fondy rozvoje měst CONTERA, Urban Development Fund a Českomoravská záruční a rozvojová banka podpořily celkem 5 projektu. Z celkové alokace 507 mil. Kč vyčleněné právě pro nástroj JESSICA bylo využito necelých 400. mil. Kč. Celkem 5 projektů bylo realizováno na bývalých plochách brownfield v průmyslové zóně v Ostravě- Kunčičkách.

Pilotní zavedení finančního nástroje JESSICA v České republice v období 2007-2013 lze vnímat jako přínosné. Přestože se v řadě regionů soudržnosti implementace zastavila pouze na své přípravné fázi, při jeho zavádění jednotlivé řídicí orgány nabraly zkušenosti, jak s nástrojem finančního inženýrství pracovat. Budoucnost finančního nástroje JESSICA v České republice není prozatím jasná, avšak v tomto stávajícím období 2014-2020 se naskytá možnost, jak nabyté zkušenosti při implementaci nástroje využít. V kontextu aktuální hospodářské situace a stále se snižujícího množství veřejných zdrojů se očekává, že role finančních nástrojů v politice soudržnosti ještě posílí. Finanční nástroje budou vždy o něco méně atraktivní než klasické dotace, na které byly všichni doposud zvyklí. Nicméně jejich využití může být pro českou ekonomiku, a to zejména z dlouhodobého hlediska, přínosnější.

Seznam použité literatury

a) knihy

- [1] BOHÁČKOVÁ, Ivana a Magdaléna HRABÁNKOVÁ. *Strukturální politika Evropské unie*. Praha: C.H.Beck, 2009. ISBN 978-80-74001-11-6.
- [2] BLAŽEK, Jiří a David UHLÍŘ. *Teorie regionálního rozvoje: nástin, kritika, implikace*. 2. vyd. Praha: Karolinum, 2011. ISBN 978-80-246-1974-3
- [3] FOJTÍKOVÁ, Lenka a kol. *Postavení Evropské unie v podmínkách globalizované světové ekonomiky*, vol. 27. Ostrava: VŠB-TU Ostrava, 2014. ISBN 978-80-248-3333-0.
- [4] NOVOTNÁ, Martina. *Regionální politika EU*. Studijní opora pro distanční vzdělávání. Ostrava: VŠB-TU, 2007. ISBN 978-80-248-1413-1.
- [5] STEJSKAL, Jan a Jaroslav KOVÁRNÍK. *Regionální politika a její nástroje*. 1. vyd. Praha: Portál, 2009. ISBN 978-8-7367-588-2.
- [6] WOKOUN, R. *Česká regionální politika v období vstupu do Evropské unie*. Praha: Nakladatelství VŠE, 2003. ISBN 80-245-0517-7
- [7] WOKOUN, René a Pavel MATES. *Management regionální politiky a reforma veřejné správy*. Praha: Linde, a.s., 2006. ISBN 80-7201-608-3
- [8] WOKOUN, R., P. MATES a J. KADERÁBKOVÁ et al. *Základy regionálních věd a veřejné správy*. Plzeň: Aleš Čeněk, 2011. ISBN 978-80-7380-304-9.
- [9] WOKOUN, R., J. MALINOVSKÝ, M. DAMBORSKÝ a J. BLAŽEK. *Regionální rozvoj – východiska regionálního rozvoje, regionální politika, teorie, strategie a programování*. Praha: Linde, a.s., 2008, ISBN 978-80-7201-699-0.

b) elektronické publikace

- [10] CONTERA MANAGEMENT S.R.O. *Vývojové a výrobní centrum* [online]. 2015 [cit. 2016-4-08]. Dostupné z: <http://www.contera.cz/reference/vyvojove-a-servisni-centrum/>
- [11] EUROPEAN COMMISSION and EUROPEAN INVESTMENT BANK. JESSICA – UDF Typologies and Governance Structures in the context of JESSICA implementation. Luxembourg: Publications Office for the European Union, 2010. 72 s. ISBN 978-92-861-1276-8.

- [12] EUROPEAN COMMISSION. *Summary of data on the progress made in financing and implementing financial engineering instruments* [online]. 2014 [cit. 2015-06-11]. ISBN: 978-92-79-51688-7. Dostupné z: http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/thefunds/fin_inst/pdf/summary_data_fei_2014.pdf
- [13] EVROPSKÁ INVESTIČNÍ BANKA. *Implementace finančního nástroje JESSICA v Moravskoslezsku*. [online]. 2010 [cit. 2016-4-01]. Dostupné z: http://www.eib.org/attachments/documents/cz_jessica_final_report_cz.pdf
- [14] EVROPSKÁ INVESTIČNÍ BANKA. *Implementace finančního nástroje JESSICA v regionu Severovýchod v České republice* [online]. 2010 [cit. 2015-3-20]. Dostupné z: http://www.eib.org/attachments/documents/jessica_evaluation_study_rop_ne_final_report_cz.pdf
- [15] EVROPSKÁ INVESTIČNÍ BANKA. *Implementace JESSICA v regionu Jihovýchod, Česká Republika- Evaluační studie* [online]. 2010 [cit. 2015-3-22]. Dostupné z: http://www.eib.org/attachments/documents/jessica_in_south_east_cohesion_region_czech_republic_cz.pdf
- [16] EVROPSKÁ INVESTIČNÍ BANKA. *JESSICA: Nový způsob využívání finančních zdrojů EU na podporu udržitelných investic a růstu v městských oblastech* [online]. 2008 [cit. 2015-3-20]. ISBN 978-92-861-0674-3. Dostupné z: http://www.eib.org/attachments/thematic/jessica_2008_cs.pdf
- [17] EVROPSKÁ INVESTIČNÍ BANKA. *Financial engineering under the Structural Funds and urban regeneration: The Joint European Support for Sustainable Investment in City Areas (JESSICA) Initiative* [online]. 2012 [cit. 2015-3-25]. Dostupné z: <http://bteaminitiative.eu/wp-content/uploads/2012/11/3.pdf>
- [18] EVROPSKÁ INVESTIČNÍ BANKA. *What are ESIF Financial Instruments* [online]. 2015 [cit. 2015-01-29]. Dostupný z: <http://www.eib.org/products/blending/esif/index.htm>
- [19] EVROPSKÁ KOMISE. *Jednotný udržitelný rozvoj měst*. [online]. 2015 [cit. 2016-4-20]. ISBN 978-92-79-37120-2 Dostupné z: http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docgener/informat/2014/urban_cs.pdf

- [20] EVROPSKÁ KOMISE. *Politiky Evropské Unie: Regionální politika* [online]. 2014 [cit. 2015-01-29]. ISBN 978-92-79-24465-0. Dostupné z: http://europa.eu/pol/pdf/flipbook/cs/regional_policy_cs.pdf
- [21] EVROPSKÁ KOMISE. REGIONÁLNÍ POLITIKA - INFOREGIO. *Evropské strukturální a investiční fondy* [online]. 2014. [cit. 2015-01-20]. Dostupný z: http://ec.europa.eu/regional_policy/thefunds/index_cs.cfm
- [22] EVROPSKÁ KOMISE. *Finanční nástroje politiky soudržnosti 2014-2020* [online]. 2013 [cit. 2015-3-18]. ISBN 978-92-79-37072-4. Dostupné z: http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docgener/informat/2014/financial_instruments_cs.pdf
- [23] EVROPSKÁ KOMISE. REGIONÁLNÍ POLITIKA - INFOREGIO. *Financial Instruments in Cohesion Policy 2014-2020* [online]. 2015. [cit. 2015-01-29] Dostupný z: http://ec.europa.eu/regional_policy/index.cfm/cs/funding/financial-instruments/
- [24] EVROPSKÁ KOMISE. *JESSICA: Společná evropská podpora udržitelných investic do městských oblastí* [online]. 2014 [cit. 2015-3-24]. Dostupné z: http://ec.europa.eu/regional_policy/cs/funding/special-support-instruments/jessica/#3
- [25] EVROPSKÁ KOMISE. *Zvláštní nástroje podpory* [online]. 2014 [cit. 2015-3-20]. Dostupné z: http://ec.europa.eu/regional_policy/cs/funding/special-support-instruments/
- [26] EVROPSKÝ ÚČETNÍ DVŮR. *Jsou finanční nástroje úspěšným a slibným nástrojem v oblasti rozvoje venkova?* [online]. 2015 [cit. 2015-6-20]. ISBN 978-92-872-2246-6 Dostupné z: http://www.eca.europa.eu/Lists/ECADocuments/SR15_05/SR15_05_CS.pdf
- [27] JEŘÁBEK, Jan. Iniciativa JESSICA- společná evropská podpora udržitelných investic do městských oblastí. Urbanismus a územní rozvoj. R. XI, 05/2008. s. 3 ISSN 1212-0855. Dostupné také z: http://www.uur.cz/images/5-publikacni-cinnost-a-knihovna/casopis/2008/2008-05/01_iniciativa.pdf
- [28] KOMERČNÍ BANKA. *Nízkoúročené úvěry pomocí Integrovaného operačního programu* [online]. 2015 [cit. 2016-3-20]. Dostupné z: <https://www.kb.cz/file/cs/o-bance/dokumenty-ke-stazeni/kb-jessica-informace-o-programu.pdf?e359e5b3f06804215b53bb523fe14b27>
- [29] MĚSTO BOHUMÍN. *Bohumín čeká událost roku- otevření Národního secesního domu.* [online]. 2015 [cit. 2016-4-08]. Dostupné z: <https://www.mesto->

bohumin.cz/cz/zpravodajstvi/tiskove-zpravy/18257-bohumin-ceka-udalost-roku-otevreni-secesniho-narodniho-domu.html

[30] MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ ČR. INTEGROVANÝ OPERAČNÍ PROGRAM- NOVINKY. *Iniciativa JESSICA v Integrovaném operačním programu podpořila 6 000 bytů* [online]. 2015 [cit. 2016-4-20]. Dostupné z: <http://www.mmr.cz/cs/Ministerstvo/Ministerstvo/Pro-media/Tiskove-zpravy/2015/Iniciativa-JESSICA-v-Integrovanem-operacnim-programu-podporila-6-000-b>

[31] MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ ČR. *Investiční strategie FN JESSICA v IOP.* s. 2. [online]. 2015 [cit. 2016-3-20]. Dostupné z: file:///C:/Users/Karin/Downloads/4%20P_2%20ZD%20Investicni%20strategie%20FN%20JESSICA%20260613%20final-1.pdf

[32] MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ ČR. *Investiční strategie FN JESSICA v IOP.* [online]. 2015 [cit. 2016-3-20]. Dostupné z: file:///C:/Users/Karin/Downloads/4%20P_2%20ZD%20Investicni%20strategie%20FN%20JESSICA%20260613%20final-1.pdf

[33] MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ ČR. *Předběžné posouzení využití finančního nástroje v IROP.* [online]. 2015 [cit. 2016-4-20]. Dostupné z: http://www.strukturalni-fondy.cz/getmedia/bf1c93a7-21ae-4934-90c3-6a0a849f2fc4/Predbezne-posouzeni-vyuziti-financniho-nastroje-v-IROP_Zaverecna-zprava-projektu.pdf?ext=.pdf

[34] MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ ČR. *Studie proveditelnosti implementace nástroje finančního řízení JESSICA v podmínkách České republiky na programové období 2007-2013* [online]. 2010 [cit. 2015-3-25]. Dostupné z: <http://www.strukturalni-fondy.cz/getmedia/bcd09b28-073f-45d1-baa5>

[35] MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ. *Metodická podpora regionálního rozvoje.* [online]. 2014 [cit. 17-02-2015]. Dostupný z: <http://www.regionalnirozvoj.cz/index.php/home.html>.

[36] MMR ČR. EVROPSKÉ STRUKTURÁLNÍ A INVESTIČNÍ FODY. *Fond soudržnosti* [online]. 2014. [cit. 2015-01-18]. Dostupný z: <http://www.strukturalni-fondy.cz/cs/Fondy-EU/Programy-2004-2006/Fond-soudrznosti>

- [37] MMR ČR. STRUKTURÁLNÍ FONDY EU. *Programové období 2014-2020*. [online]. 2015 [cit. 2015-01-29]. Dostupný z: <http://www.strukturalni-fondy.cz/cs/Fondy-EU/2014-2020>
- [38] MMR ČR. STRUKTURÁLNÍ FONDY EU. Regiony regionální politiky. [online]. 2015. [cit. 2015-01-12] Dostupný z: https://www.strukturalni-fondy.cz/cs/Fondy-EU/Informace-o-fondech-EU/Regiony-regionalni-politiky-EU-da42847d8427/jessica_zaverecny_vystup_cz_bcd09b28-073f-45d1-baa5-da42847d8427.pdf
- [39] OPERAČNÍ PROGRAM PRAHA-KONKURENCESCHOPNOST. *Investiční strategie OPPK verze k 2. 7. 2013*. [online]. 2013 [cit. 2016-3-20]. Dostupné z: <http://prahafondy.eu/cz/oppk/jessica/investicni-strategie.html>
- [40] OPERAČNÍ PROGRAM PRAHA-KONKURENCESCHOPNOST. *Metodický pokyn finanční nástroj JESSICA*. [online]. 2013 [cit. 2016-3-20]. Dostupné z: <http://prahafondy.eu/cz/oppk/jessica/metodika.html>
- [41] PĚLUCHA, M., Š. VALENTOVÁ, a G. ŘÍHOVÁ. *Podmínky a kontext realizace iniciativy JESSICA v regionálním rozvoji ČR v období 2007-2013. Regionální studia*. 01/2011, s. 58. ISSN 1803-1471. Dostupné z: <http://www.vse.cz/rst/>
- [42] REGIONÁLNÍ RADA MORAVSKOSLEZSKO. *Jessica: Nový způsob využívání finančních zdrojů EU na podporu udržitelných investic a růstu v městských oblastech* [online]. 2010 [cit. 2015-3-20]. Dostupné z: <http://www.rr-moravskoslezsko.cz/moznosti-financi-podpory/jessica>
- [43] REGIONÁLNÍ RADA MORAVSKOSLEZSKO. *Manuál JESSICA*. [online]. 2015 [cit. 2016-4-01]. Dostupné z: <http://www.rr-moravskoslezsko.cz/file/4303?highlightWords=Manu%C3%A1l+jessica>
- [44] REGIONÁLNÍ RADA MORAVSKOSLEZSKO. *MOŽNOSTI FINANČNÍ PODPORY. JESSICA* [online]. 2010 [cit. 2016-4-01]. Dostupné z: <http://www.rr-moravskoslezsko.cz/moznosti-financi-podpory/jessica>
- [45] REGIONÁLNÍ RADA MORAVSKOSLEZSKO. *MOŽNOSTI FINANČNÍ PODPORY. JESSICA. Fondy rozvoje měst*. [online]. 2016 [cit. 2016-4-01]. Dostupné z: <http://www.rr-moravskoslezsko.cz/moznosti-financi-podpory/fondy-rozvoje-mest>

[46] REGIONÁLNÍ RADA MORAVSKOSLEZSKO. Projekty podpořené prostřednictvím FN JESSICA. 2015. Interní materiál

[47] REGIONÁLNÍ RADA MORAVSKOSLEZSKO. *Prováděcí dokument ROP Moravskoslezsko v3.08*. [online]. 2015 [cit. 2016-4-01]. Dostupné z: <http://www.rr-moravskoslezsko.cz/folder/943/>

[48] REGIONÁLNÍ RADA MORAVSKOSLEZSKO. *Regenerace brownfields v Moravskoslezsku- první projekty nástroje JESSICA*. [online]. 2016 [cit. 2016-4-01]. Dostupné z: <http://www.rr-moravskoslezsko.cz/file/3782/>

[49] REGIONÁLNÍ RADA MORAVSKOSLEZSKO. *Vznikající podnikatelská zóna Business Park Ostrava může zaměstnat až 1500 lidí, první hala je v provozu* [online]. 2016 [cit. 2016-4-01]. Dostupné z: <http://www.rr-moravskoslezsko.cz/file/3779/>

[50] REGIONÁLNÍ RADA REGIONU SOUDRŽNOSTI STŘEDNÍ MORAVA. *Analýza absorpční schopnosti pro využití finančního nástroje JESSICA v regionu Střední Moravy* [online]. 2012 [cit. 2015-3-25]. Dostupné z: <http://www.rr-strednimorava.cz/file/3642>

[51] STÁTNÍ FOND ROZVOJE BYDLENÍ. *Program JESSICA- rekonstrukční*. [online]. 2015 [cit. 2016-3-20]. Dostupné z: <http://www.sfrb.cz/programy/program-jessica/program-jessica-rekonstrukcni/>

[52] STÁTNÍ FOND ROZVOJE BYDLENÍ. ARCHIV ZPRÁV. *První město se modernizuje díky programu JESSICA*. [online]. 2015 [cit. 2016-3-20]. Dostupné z: <http://www.sfrb.cz/programy/program-jessica/archiv-zprav/>

[53] STÁTNÍ FOND ROZVOJE BYDLENÍ. *Ptejte se nás* [online]. 2014 [cit. 2015-3-24]. Dostupné z: <http://www.sfrb.cz/ptejte-se-nas/>

c) Interní materiály

[54] Interní zdroje regionální rady regionu soudržnosti Moravskoslezsko

Seznam zkratek

CEB	Council of Europe Development Bank Bank Rozvojová Banka Rady Evropy
CF	Cohesion Fund Fond soudržnosti
ČR	Česká republika
ČMRZB	Českomoravská záruční a rozvojová bank
EAGGF	The European Agricultural Guidance and Guarantee Fund Evropský zemědělský podpůrný a garanční fond
EIB	European Investment Bank Evropská investiční bank
EMFF	European Maritime and Fisheries Fund Evropský námořní a rybářský fond
ES	Evropská Společenství
ERDF	European Regional Development Fund Evropský fond regionálního rozvoje
ESF	European Social Fund Evropský sociální fond
EU	European Union Evropská unie

EUSF	European Solidarity Fund Evropský fond solidarity
EAFRD	European Agricultural Fund for Rural Development Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova
FIFG	Financial Instrument for Fisheries Guidance Finanční nástroj pro podporu rybolovu
FN	Financial Instruments Finanční nástroje
FRM	Fond rozvoje měst Urban Development Fund
HDP	Hrubý domácí produkt
HF	Holdingový fond
INTERREG	Program mezuregionální spolupráce
IOP	Integrovaný operační program
ISPA	Instrument for Structural Policies for Pre-accession Nástroj předvstupních strukturálních politik
IPRM	Integrované plány rozvoje měst
IROP	Integrovaný regionální operační program
IÚI	Integrované územní investice

JASMINE	<p>Joint Action to Support Microfinance Institutions</p> <p>Společná akce na podporu mikrofinančních institucí v Evropě</p>
JASPERS	<p>Join Assistance in Supporting Projects in European Regions</p> <p>Společná pomoc při podpoře projektů v evropských regionech</p>
JEREMIE	<p>Join European Resources for Micro-to-Medium Enterprises</p> <p>Společné evropské zdroje pro mikropodniky a střední podniky</p>
JESSICA	<p>Join European Support for Sustainable Investment in City Areas</p> <p>Společná evropská podpora udržitelných investic do městských oblastí</p>
MMR	Ministerstvo pro místní rozvoj
MSP	Malé a střední podniky
NKÚ	Národní kontrolní úřad
NUTS	<p>Nomenclature of Units for Territorial Statistics</p> <p>Nomenklatura územních statistických jednotek</p>
LAU	<p>Local Administrative Unit</p> <p>Místní administrativní jednotka</p>

PHARE	Poland and Hungary: Assistance for Restructuring Their Economies Polsko a Maďarsko: pomoc při restrukturalizaci jejich ekonomik
ROP	Regionální operační program
RR	Regionální rada
RRMS	Regionální rada Moravskoslezsko
RRSV	Regionální rada Severovýchod
SAPARD	Special Programme for Agriculture and Rural Developmen Speciální předvstupní program pro zemědělství a rozvoj venkova
URBACT	The Urban Development Network Programme for Community structural assistance Program na výměnu a získávání zkušeností mezi městy členských států EU při přípravě a implementaci projektů týkajících se rozvoje měst

Prohlášení o využití výsledků bakalářské práce

Prohlašuji, že

- jsem byla seznámena s tím, že na mou bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. – autorský zákon, zejména § 35 – užití díla v rámci občanských a náboženských obřadů, v rámci školních představení a užití díla školního a § 60 – školní dílo;
- беру на ве́домі, že Vysoká škola báňská – Technická univerzita Ostrava (dále jen VŠB-TUO) má právo nevýdělečně, ke své vnitřní potřebě, bakalářskou práci užít (§ 35 odst. 3);
- souhlasím s tím, že bakalářská práce bude v elektronické podobě archivována v Ústřední knihovně VŠB-TUO a jeden výtisk bude uložen u vedoucího bakalářské práce. Souhlasím s tím, že bibliografické údaje o bakalářské práci budou zveřejněny v informačním systému VŠB-TUO;
- bylo sjednáno, že s VŠB-TUO, v případě zájmu z její strany, uzavřu licenční smlouvu s oprávněním užít dílo v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- bylo sjednáno, že užít své dílo, bakalářskou práci, nebo poskytnout licenci k jejímu využití mohu jen se souhlasem VŠB-TUO, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly VŠB-TUO na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše).

V Ostravě dne 6. 5. 2016

jméno a příjmení studenta